WÓJT GMINY ROKITNO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROKITNO

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR XXXIII/201/2018 RADY GMINY ROKITNO Z DNIA 26 WRZEŚNIA 2018 r.

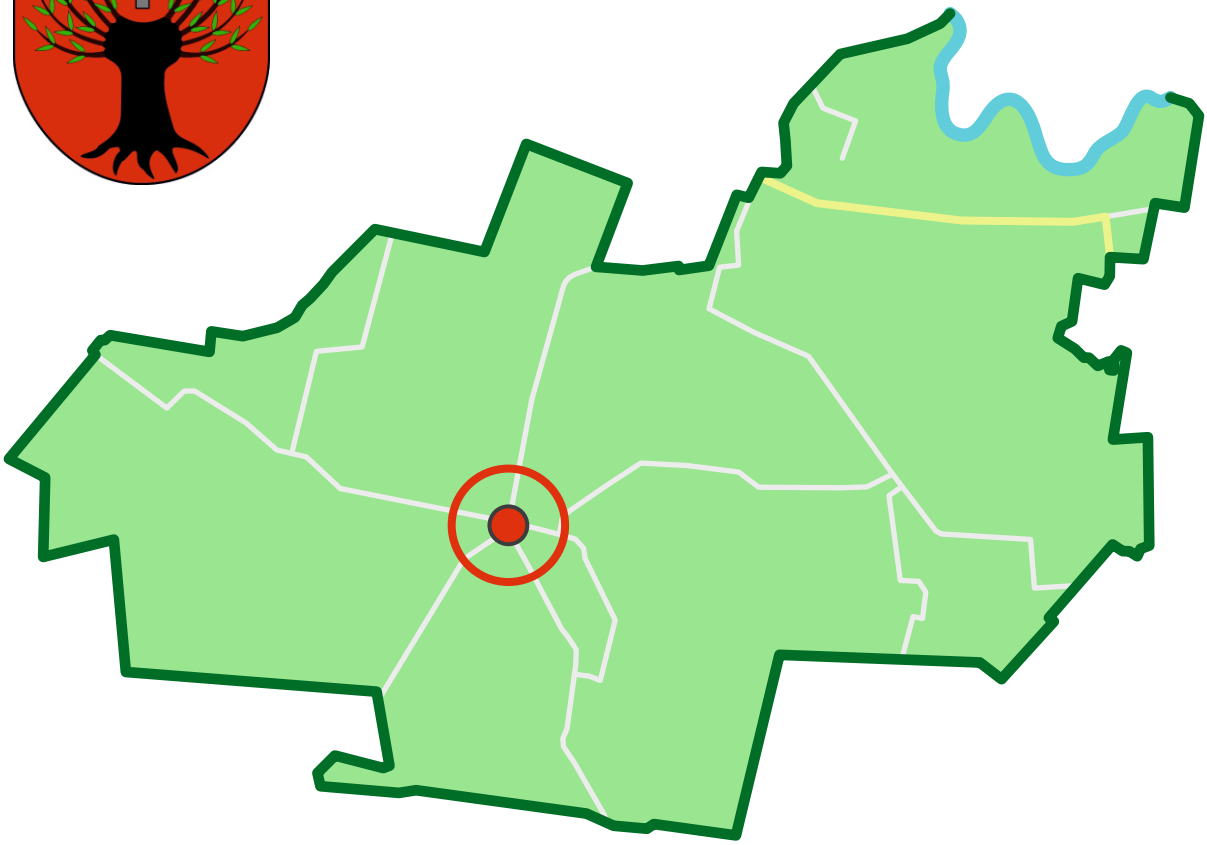

ROKITNO 2018

ROZDZIAŁ I INFORMACJE WSTĘPNE 7

1. WPROWADZENIE 7
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA DOKUMENTU STUDIUM 7
3. ZAKRES OPRACOWANIA 7
4. CEL OPRACOWANIA 8
5. ZAWARTOŚĆ STUDIUM 9
6. ZESPÓŁ AUTORSKI 9
7. MATERIAŁY WYJŚĆIOWE 10

ROZDZIAŁ II UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 11

1. POŁOŻENIE GMINY 11
2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU 12
3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY 15
4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO 16
   - 4.1. Położenie fizyczno – geograficzne 16
   - 4.2. Budowa geologiczna 17
   - 4.3. Udokumentowane złoża kopalin 19
   - 4.4. Rzeźba terenu 19
   - 4.5. Wody powierzchniowe 20
   - 4.6. Wody podziemne 23
   - 4.7. Gleby 24
   - 4.8. Warunki klimatyczne oraz jakość powietrza atmosferycznego 24
   - 4.9. Szata roślinna 25
   - 4.10. Fauna 26
   - 4.11. Powiązania przyrodnicze 26
   - 4.12. Obszary i obiekty prawnie chronione 27
5. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna 39

6. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ 48
6.1. Wartości krajobrazu kulturowego 48
6.2. Wykaz zabytków nieruchomych 50
6.3. Stanowiska archeologiczne 53
7. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH; 57
8. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA; 57
9. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA 63
10. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY 66
11. STAN PRAWNY GRUNTÓW 71
12. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 72
13. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH 73
14. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA. 74
15. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 75
16. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ , ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI; 76
16.1. Układ komunikacyjny gminy 76
16.2. Zaopatrzenie w wodę 83
16.3. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków 84
16.4. Gazownictwo i ciepłownictwo: 85
16.5. Energetyka 86
16.6. Gospodarka odpadami 87
16.7. Telekomunikacja i Internet 88
16.8. Odnawialne źródła energii 88
17. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH 91
18. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ 93

ROZDZIAŁ III KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 95

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW 95

1.1. Funkcje gminy Rokitno 95

1.2. Rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy, kierunki zmian 95

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY 98

2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy 98

2.2. Kierunki rozwoju strefy osadniczej (mieszkaniowej) 100

2.3. Kierunki rozwoju strefy usługowej 101

2.4. Kierunki rozwoju strefy przedsiębiorczości 101

2.5. Kierunki rozwoju turystyki 102

2.6. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów 104

2.7. Tereny wyłączone spod zabudowy 105

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU 106

3.1. Zasady ochrony powietrza 107

3.2. Zasady ochrony promieniowania elektromagnetycznego 107

3.3. Zasady ochrony klimatu akustycznego 108

3.4. Zasady ochrony oraz gospodarowania zasobami wodnymi 108

3.5. Zasady ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarowania zasobami gleb 111

3.6. Zasady ochrony krajobrazu 111

3.7. Zasady ochrony i zagospodarowania przestrzennego obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych 112

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO 118

4.1. Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej 118

4.2. Strefa ochrony ekspozycji widokowej 119

4.3. Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej 119

4.4. Strefa ochrony archeologicznej. 120

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 120

5.1. Docelowy układ komunikacyjny 120

5.2. Układ głównych powiązań zewnętrznych - dalekich 121

5.3. Układ podstawowych powiązań zewnętrznych – bliskich 122

5.4. Układ powiązań lokalnych - gminnych 123

5.5. Trasy rowerowe 124

5.6. Obsługa transportowa i zaplecze komunikacji 124

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 125

6.1. Zaopatrzenie w wodę 125

6.2. Gospodarka ściekowa 126

6.3. Gospodarka odpadami 127

6.4. Energetyka 127

6.5. Telekomunikacja 128

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM 129

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ. 129

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1. 130

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE. 131

11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ. 131

11.1. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej 131

11.2. Strefa leśnej przestrzeni produkcyjnej 133

12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ..... 134

13. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100KW 135

13.1. Urządzenia fotowoltaiczne 135

13.2. Biogazownie 136

13.3. Elektrownie wiatrowe..... 136

ROZDZIAŁ IV SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ 138

ROZDZIAŁ V WYKAZ MAP TEMATYCZNYCH 146

ROZDZIAŁ I

INFORMACJE WSTĘPNE

1. WPROWADZENIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest aktem kierownictwa wewnętrznego, określającym politykę przestrzenną gminy, koordynującym działania samorządu lokalnego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA DOKUMENTU STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno sporządzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

Podstawą rozpoczęcia prac planistycznych była Uchwała Nr XXII/141/2017 Rady Gminy Rokitno z dnia 18 maja 2017 roku w sprawie przystąpienia do opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno.

Za podjęciem uchwały dotyczącej Studium przemawiają następujące przesłanki:

- brak dokumentu planistycznego, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno, określającego politykę przestrzenną gminy;
- zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gminy;
- konieczność uwzględnienia w dokumentach planistycznych przepisów znowelizowanych ustaw powiązanych z zagospodarowaniem przestrzennym;
- wnioski właścicieli zgłaszających potrzeby inwestycyjne, głównie zakresie realizacji zabudowy mieszkaniowej.

3. ZAKRES OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno obejmuje obszar gminy, w jej granicach administracyjnych.

Zakres Studium jest zgodny z wymaganym zakresem określonym w art.10 ust.1, 2 i 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W studium nie wskazano:

- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych - z uwagi na brak audytu krajobrazowego opracowanego przez zarząd województwa lubelskiego,
- występowania udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla - ze względu na brak występowania udokumentowanych kompleksów składowania dwutlenku węgla,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych - ze względu na brak występowania na obszarze opracowania studium takich terenów;
- obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych - z uwagi na brak występowania tych obszarów w gminie.

W studium nie wprowadzono ustaleń w zakresie:

- uzdrowisk z uwagi na brak tych obszarów na terenie gminy Rokitno;
- obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny - ze względu na brak występowania na obszarze opracowania studium ww. obiektów lub obszarów,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.) - ze względu na brak występowania na obszarze opracowania studium ww. obszarów,
- obszarów zdegradowanych - ze względu na brak występowania obszarów zdegradowanych, zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Gmina Rokitno nie posiada opracowanego dokumentu jakim jest Gminny Program Rewitalizacji;
- terenów zamkniętych i ich stref ochronnych – ze względu na brak występowania tych obszarów w gminie;
- obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym – z uwagi na brak tych obszarów w gminie Rokitno.

4. CEL OPRACOWANIA

Podstawowymi zadaniami Studium są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy,
- stworzenie podstawy prawnej do koordynacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust 4 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów, które muszą być zgodne z zapisami Studium (art. 15 ust 1 ww. ustawy).
- promocja rozwoju gminy.

5. ZAWARTOŚĆ STUDIUM

Niniejsze Studium składa się z części tekstowej i graficznej (zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Załącznik Nr 1 do uchwały stanowi Tekst Studium, który składa się z czterech części oraz zawiera cztery mapy tekstowe sporządzone w skali 1: 50 000:

- **Rozdział I** – wprowadzenie zawiera informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli i prawnej podstawie sporządzenia oraz podstawowych celach Studium;
- **Rozdział II** - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, opisujące środowisko przyrodnicze i kulturowe, zagadnienia demograficzne i społeczno - gospodarcze, dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu, uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów i turystycznego zagospodarowania, a także uwarunkowania związane ze stanem komunikacji oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- **Rozdział III** – kierunki rozwoju przestrzennego gminy, kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, ochrony środowiska, przyrody, rozwój komunikacji i infrastruktury technicznej.
- **Rozdział IV** – Synteza ustaleń projektu Studium i uzasadnienie przyjętych rozwiązań
- **Mapa Nr 1** - ,,Uwarunkowania przyrodniczo – kulturowe”
- **Mapa Nr 2** - ,, Układ komunikacyjny”
- **Mapa Nr 3** - ,, Infrastruktura wodociągowo – kanalizacyjna”
- **Mapa Nr 4** - ,, Infrastruktura energetyczna i telekomunikacyjna”

Załącznik Nr 2 do uchwały stanowi rysunek zatytułowany **„Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”** sporządzony w skali 1: 25 000 na mapie topograficznej przyjętej do zasobu geodezyjnego i obejmujący cały obszar gminy Rokitno.

Załącznik Nr 3 do uchwały stanowi rysunek zatytułowany **„Kierunki rozwoju przestrzennego”** sporządzony w skali 1: 25 000 na mapie topograficznej przyjętej do zasobu geodezyjnego i obejmujący cały obszar gminy Rokitno.

6. ZESPÓŁ AUTORSKI

mgr inż. arch. Józef Dymel

- Członek Mazowieckiej Okręgowej Rady Izby Architektów RP, nr wpisu MA-1264

mgr inż. arch. Ludmiła Rypina

inż. arch. Maciej Rypina

7. MATERIAŁY WYJŚĆIOWE

- wizja lokalna;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno;
- mapa hydrograficzna i sozologiczna dla arkusza N-34-143 Rokitno z komentarzem;
- Gminna Ewidencja Zabytków dla gminy Rokitno - projekt;
- Program ochrony środowiska dla Gminy Rokitno;
- Program Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Biała Podlaska
- Program Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Chotyłów
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Biała Podlaska,
- Plan Urządzenia Lasu na lata 2014 – 2023 Nadleśnictwa Chotyłów,
- Zintegrowana Strategia Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego „Aktywne pogranicze" na lata 2014 – 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2011;
- Ekologiczne uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, Biuro Planowania Przestrzennego, Lublin 2000;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, Lublin 2017;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 – Lublin 2016;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Lublin 2015;
- Rocznik statystyczny Województwa Lubelskiego, Podregiony, powiaty, gminy, Lublin 2010-2017;
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 (z perspektywą do 2030), Zarząd Województwa Lubelskiego;
- Dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

ROZDZIAŁ II

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. POŁOŻENIE GMINY

Gmina Rokitno jest gminą wiejską, położoną w północno - wschodniej części województwa lubelskiego. Administracyjnie należy do powiatu bialskiego.

Rycina 1. Położenie gminy Rokitno w obszarze województwa lubelskiego
Źródło: opracowanie własne

Gmina Rokitno graniczy z gminą Terespol (od wschodu), z gminą Zalesie (od południowego - wschodu), z gminą Biała Podlaska (od południa i południowego zachodu) oraz z gminą Janów Podlaski (od północy i północnego – zachodu). Północno – wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Bug, stanowiącą granicę Polski. Najbliższym dużym miastem jest oddalona o około 19 km na południowy - zachód Biała Podlaska – stolica powiatu bialskiego. Odległość do Lublina – stolicy województwa – wynosi ponad

143 km. Gmina jest położona w odległości około 34 km od przejścia granicznego z Białorusią w Terespolu oraz o ok. 55 km od przejścia w Sławatyczach.

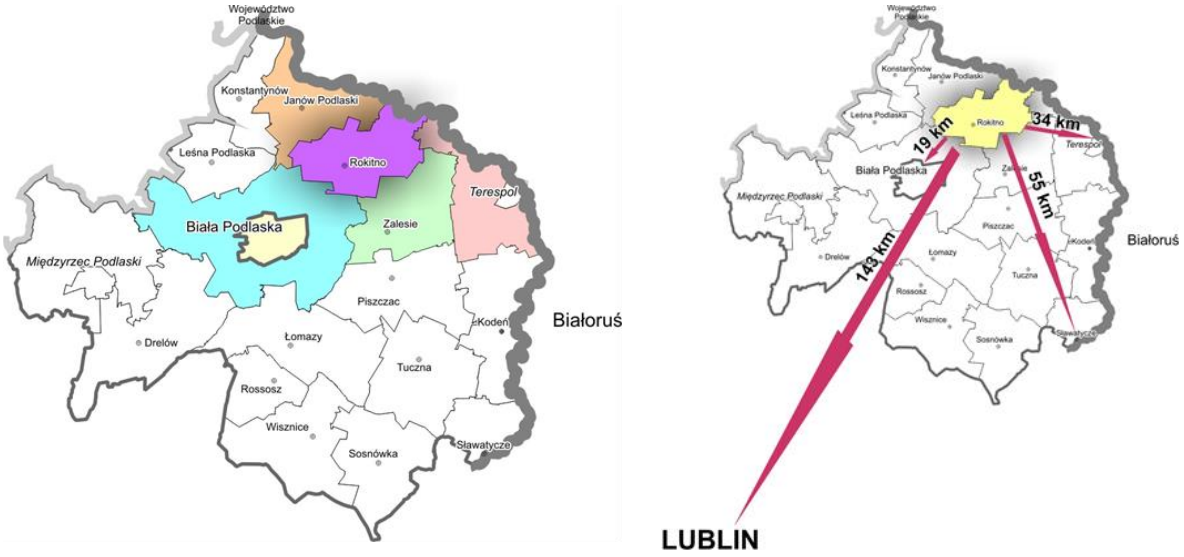

Rycina 2. Położenie gminy Rokitno w powiecie bialskim
Źródło: opracowanie własne

2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Według danych statystycznych, powierzchnia gminy Rokitno wynosi 141 km^2 (14 089 ha). W skład gminy wchodzi 17 sołectw: Cieleśnica, Cieleśnica PGR, Derło, Hołodnica, Klonownica Duża, Kołczyn, Kołczyn Kolonia, Lipnica, Michałki, Michałki Kolonia, Olszyn, Pokinianka, Pratulin, Rokitno, Rokitno Kolonia, Zaczopki i Zaczopki Kolonia. Największymi sołectwami są: Rokitno (20,5% powierzchni gminy), Cieleśnica (9,6%), Olszyn (9,3%) oraz Lipnica (8,4%).

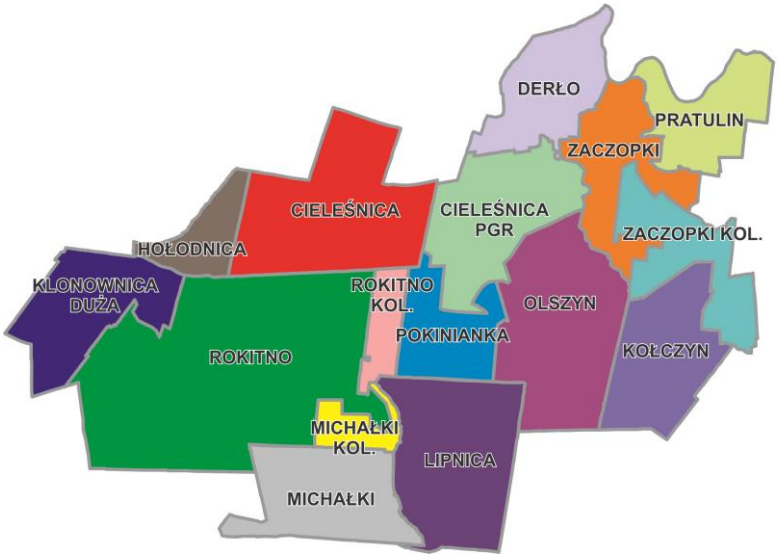

Rycina 3. Sołectwa gminy Rokitno
Źródło: opracowanie własne

Wiodącą funkcję w gminie Rokitno pełni rolnictwo, co jest szczególnie widoczne w strukturze użytkowania terenu.

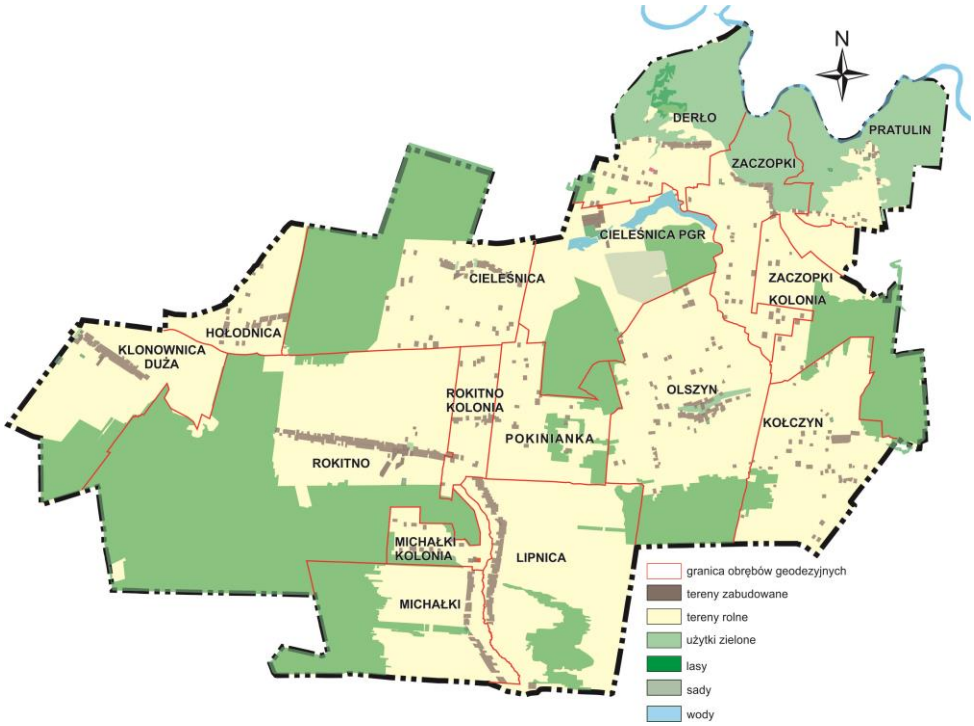

Rycina 4. Struktura użytkowania gruntów w gminie Rokitno
Źródło: opracowanie własne

Według danych statystycznych, uzyskanych z Urzędu Gminy Rokitno, szczegółową strukturę użytkowania gruntów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Rokitno, stan na 2017 rok
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Rokitno

	powierzchnia	udział %
Grunty rolne	8639	100,00
Grunty orne	6506	75,31
sady	71	0,82
łąki trwałe	1052	12,18
pastwiska trwałe	668	7,73
grunty rolne zabudowane	219	2,54
pod stawami	28	0,32
pod rowami	39	0,45
nieużytki	56	0,65
grunty leśne	5013	100,00
lasy	4900	97,75
grunty zadrzewione i zakrzewione	113	2,25
Grunty zabudowane i zurbanizowane	324	100,00

tereny mieszk.	1	0,31
inne zabudowane	7	2,16
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	1	0,31
użytki kopalne	1	0,31
tereny komunikacyjne	314	96,91
drogi	305	94,14
tereny kolejowe	7	2,16
inne komunikacyjne	2	0,62
Grunty pod wodami	57	100,00
powierzchniowych płynących	7	12,28
powierzchniowych stojących	50	87,72
Użytki ekologiczne	1	
Tereny różne	5	
Powierzchnia ogólna gruntów	**14039**	

W strukturze osadniczej rolę nadrzędną pełni miejscowość gminna Rokitno, jako ośrodek administracji lokalnej. Większość miejscowości ma charakter luźnych ulicówek z zabudową rozlokowaną wzdłuż przebiegających przez nie ciągów komunikacyjnych. Istniejący układ przestrzenny cechuje się występowaniem zarówno zwartych jak i rozproszonych form osadnictwa. Z uwagi na fakt, iż gmina Rokitno ma charakter typowo rolniczy, dominuje tu zabudowa zagrodowa, której miejscami towarzyszą różnego typu usługi. W zagospodarowaniu przestrzennym mało wyraźna jest delimitacja pomiędzy obszarami zurbanizowanymi, a obszarami otwartymi, w szczególności dotyczy to miejscowości zabudowy kolonijnej tj.: Rokitno Kolonia, Hołodnica Kolonia, Pokinianka, Zaczopki Kolonia, Kołczyn Kolonia, Michałki Kolonia. Tereny otwarte tworzą głównie tereny rolne, trwałe użytki zielone (zwłaszcza w dolinie rzeki Bug) oraz lasy i zadrzewienia.

Infrastruktura techniczna na terenie gminy jest umiarkowanie rozwinięta. Na koniec roku 2016 łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało około 84,8% ludności zamieszkującej gminę. Zaopatrzenie ludności w wodę prowadzi wodociąg zbiorowego zaopatrzenia o łącznej długości około 92,5 km, z ujęciem wód w Rokitnie, składającym się z 2 studni głębinowych. Miejscowość Klonownica Duża korzysta z ujęcia wody w Janowie Podlaskim.

Kanalizacja zbiorcza stanowi najsłabiej zagospodarowaną dziedzinę z zakresu usług komunalnych. Z danych GUS wynika, że na koniec roku 2016 ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, na terenie gminy korzystało niewiele ponad 11% jej mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej w 2016 roku wynosiła zaledwie 1 km. Wyposażona w nią jest jedynie miejscowość Cieleśnica PGR. Ścieki komunalne na terenie gminy odprowadzane są do indywidualnych zbiorników bezodpływowych, skąd trafiają do biologicznej oczyszczalni ścieków w Cieleśnicy.

Na terenie gminy brak jest rozdzielczej sieci gazowej.

Sieć elektroenergetyczna pokrywa obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną.

Ruch budowlany na terenie gminy Rokitno jest niewielki. Analiza wydanych w ostatnich 10 lat pozwoleń na budowę wykazała, iż w tym czasie wydano zaledwie 64 pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (w zabudowie zagrodowej i zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz 37 pozwoleń na budowę dotyczących budowy budynków niemieszkalnych (głównie gospodarczych, garażowo – gospodarczych, magazynowych), 6 pozwoleń na budowę nowych budynków inwentarskich, 6 pozwoleń na budowę stawów wodnych oraz pozwolenia na obiekty infrastruktury technicznej. Najwięcej pozwoleń na budowę nowych budynków wydano na terenie ośrodka gminnego Rokitno (17), Lipnicy (8) oraz Klonownicy Dużej (7).

3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Ład przestrzenny jest jednym z pojęć o kluczowym znaczeniu dla planowania przestrzennego. Powinien on być – obok zrównoważonego rozwoju – traktowany jako podstawa wszelkich działań planistycznych, w szczególności określenia zasad kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego.

Osadnictwo na terenie gminy Rokitno ma charakter zarówno zwartych jak i rozproszonych form osadnictwa (1 sołectwo ma charakter osady, 7 sołectw ma zwarty charakter zabudowy, 5 sołectw zwarto – kolonijny i 5 sołectw kolonijny). Miejscowości są rozmieszczone równomiernie na terenie całej gminy. Najważniejszą i największą jednostką osadniczą jest miejscowość Rokitno, położona w centralnej części gminy. Osady wiejskie mają na ogół charakter luźnych ulicówek bądź rozproszonej zabudowy zagrodowej. Niezależnie od lokalizacji, zabudowa zagrodowa wpisuje się w krajobraz rolniczy gminy. Istniejące budynki, w tym również nowe, dostosowane są do skali i charakteru poszczególnych miejscowości. Licznie zachowane stare zabudowania, prezentujące architekturę regionalną, nie kontrastują z nowo budowaną zabudową mieszkaniową. Na terenach o zwartej strukturze osadniczej, obowiązuje miejscowy plany zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z ustaleniami obowiązującego mpzp, nowe inwestycje powinny być realizowane jako uzupełnienie istniejących struktur zurbanizowanych, celem ograniczenia rozpraszania zabudowy na tereny otwarte. Tym samym procesy rozwoju zabudowy w tych jednostkach osadniczych są dość dobrze kontrolowane. Na pozostałym obszarze, głównym narzędziem kształtowania przestrzeni są indywidualne decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, co nie sprzyja prowadzeniu racjonalnej i uporządkowanej polityki przestrzennej w gminie, a także nie gwarantuje rozwoju zabudowy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz ładu przestrzennego. Do dnia uchwalenia niniejszego dokumentu, gmina nie posiadała uchwalonego dokumentu planistycznego, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Na obszarze gminy, obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjęta Uchwałą Nr XXVIII/177/2001 z dnia 13 grudnia 2001 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 roku, Nr 24, poz. 639 z dnia 12.04.2001r.);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjęta Uchwałą Nr II/3/98 z dnia 3 listopada 1998 roku (Dz. Urz. Woj. Bialskopodlaskiego z 1998 roku, Nr 13, poz. 205 z dnia 01.12.1998r.).

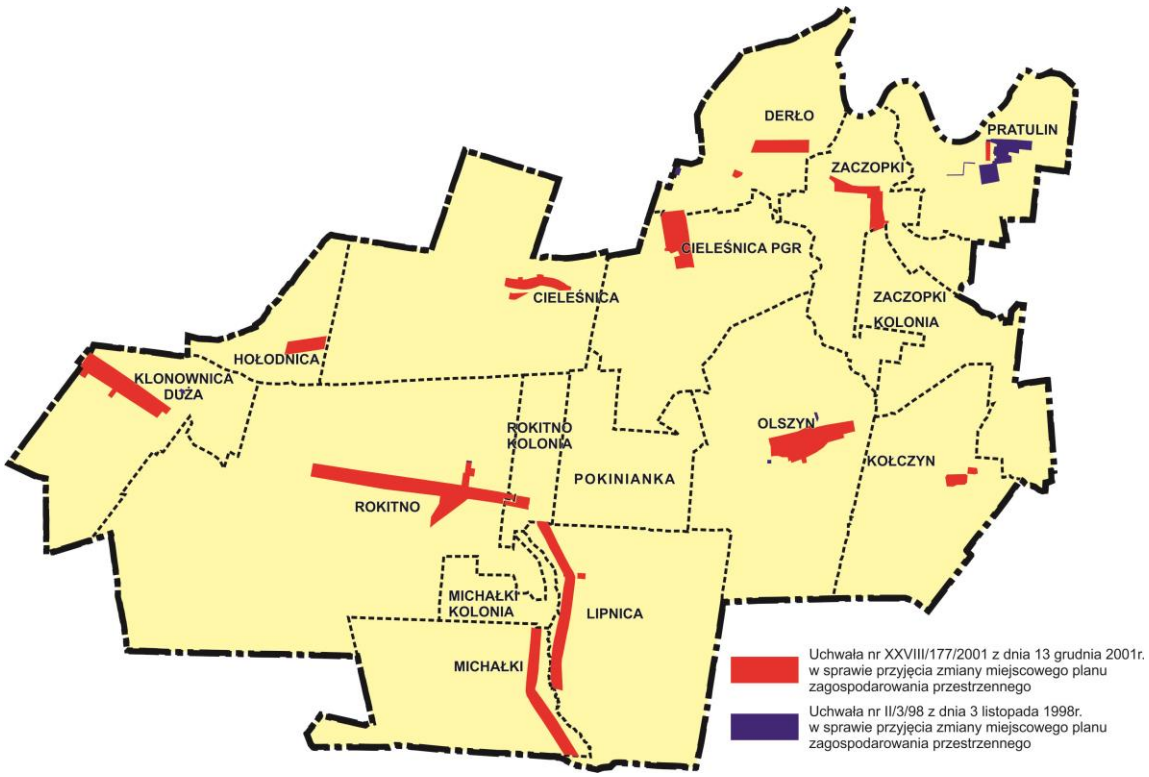

Rycina 5. Obowiązujące plany miejscowe na terenie gminy Rokitno – stan na rok 2017
źródło: opracowanie własne

W przestrzeni gminy dominuje zabudowa niska, ekstensywna. Wysokość większości budynków nie przekracza 10 m. Wyjątkiem są obiekty użyteczności publicznej, bądź obiekty sakralne. Przestrzeń gminy nie jest zaśmiecona przez chaotycznie rozmieszczone reklamy i szyldy. Korzystne dla ładu przestrzennego jest utrzymanie małej ilości reklam i szyldów oraz stworzenie narzędzi do kontrolowania ich rozmieszczenia i wyglądu.

4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Podstawą społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju. Przyrodnicze uwarunkowania zawsze odgrywały istotną rolę w kształtowaniu układów przestrzennych gminy. Gospodarowanie zasobami naturalnymi, ich ochrona, powinno zapewnić zaspokojenie potrzeb ludzkich obecnych i przyszłych pokoleń bez stwarzania konfliktów ekologicznych i społecznych.

4.1. Położenie fizyczno – geograficzne

Zdecydowana większość obszaru gminy położona jest na Równinie Łukowskiej, będącej częścią subregionu Niziny Środkowopolskie. Północno – wschodnia część, obejmująca dolinę rzeki Bug, znajduje się w obrębie Podlaskiego Przełomu Bugu.

Równina Łukowska cechuje mało urozmaicona rzeźba terenu. Jest to płaska równina sandrowa, pochylająca się w kierunku północno – wschodnim od 156,8 do 140 m n.p.m.

Budują ją piaski i piaski ze żwirami wodnolodowcowymi ze zlodowacenia Odry. Miejscami spod osadów fluwioglacjalnych odsłaniają się gliny zwałowe, tworząc płaty płaskiej wysoczyzny morenowej.

Podlaski Przełom Bugu obejmuje dolinę rzeki Bug. W obszarze gminy są to tereny płaskie, podmokłe, budowane przez rzeczne osady holoceńskie (piaski, mułki z przewarstwieniami namułów organiczno – mineralnych) tworząc taras zalewowy położony od 3,5 – 4,9 m n.p.m rzeki Bug. Powierzchnia tarasu zalewowego jest urozmaicona starorzeczami, które tworzą koryta z wodą, niekiedy o długości do 1km, których skupiska występują w pobliżu miejscowości: Derło oraz Pratulin. Nad płaskim tarasem zalewowym na wysokości 5-10 m n.p.m. wznosi się piaszczysty taras nadzalewowy z okresu zlodowacenia Wisły.

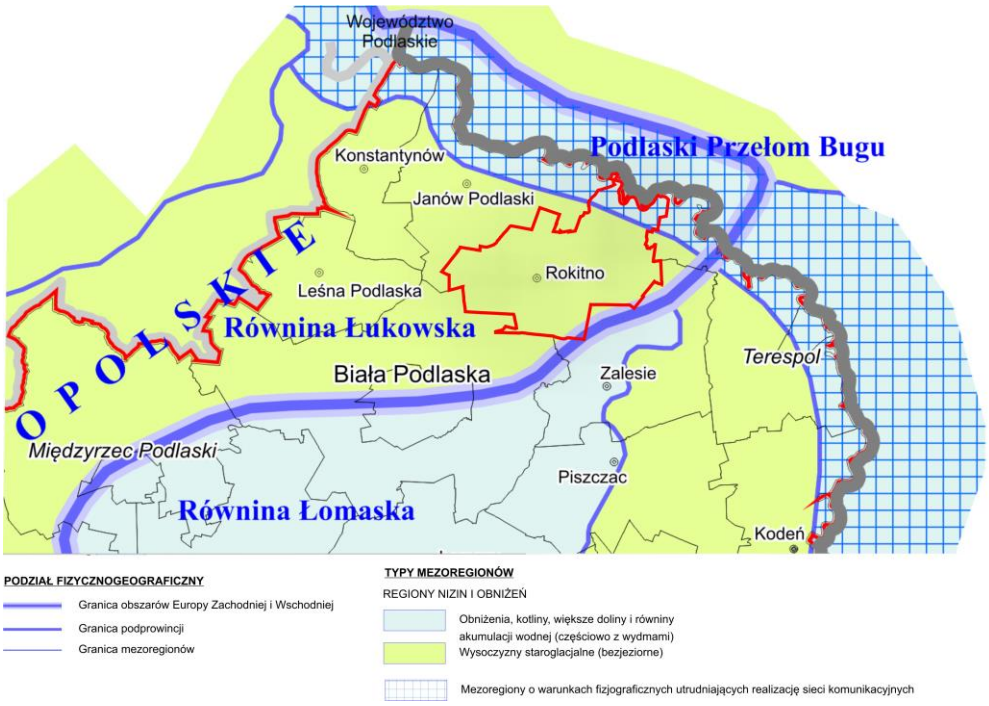

Rycina 6. Położenie fizycznogeograficzne gminy Rokitno
Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

4.2. Budowa geologiczna

Gmina Rokitno znajduje się na skraju platformy wschodnioeuropejskiej. W całości należy do jednostki zrębu łukowskiego, oddzielonego od strony północno – zachodniej uskokiem Łosic od zapadliska podlaskiego i od południowego – wschodu uskokiem Hanny od zapadliska włodawskiego.

Skały jurajskie wykształcone są w postaci wapieni piaszczystych z czertami, wapieni oolitowych, wapieni skalistych oraz piaskowców. Strop utworów jurajskich obniża się z północnego – wschodu na południowy zachód.

Miąższość kompleksu utworów kredowych przekracza 200 m. W odwiertach na terenie gminy skały kredowe stwierdzono na głębokości do 88,5 m w Pokiniance. W profilu kredy występują piaskowce glaukonitowe lub mułowce albu środkowego i górnego, kreda pisząca,

wapienie margliste i margle piaszczyste cenomanu i turonu oraz miękkie, miejscami zapiaszczone margle i kreda pisząca wieku senońskiego, jak również kreda pisząca, margle i opoki margliste kampanu i mastrychtu. Powierzchnia skał kredowych jest urozmaicona licznymi obniżeniami, mającymi charakter erozyjny.

Osady trzeciorzędowe występują tylko w okolicach Kolonii Olszyn, gdzie nawiercono je na głębokości 73,8 – 83,9 m. W spągu jest to cienka warstwa mułków z otoczakami kredy, nad którymi występują szarozielone piaski glaukonitowe o miąższości około 10 m. Najprawdopodobniej utwory trzeciorzędowe zachowały się w postaci płatów, co jest wynikiem działalności wód płynących na przełomie trzeciorzędu i czwartorzędu (Zezula i in. 2004).

Miąższość utworów czwartorzędowych pokrywających cały teren badań jest zmienna, co wynika z ukształtowania powierzchni podczwartorzędowej. Bardziej miąższe serie osadów, nawet do 90 m, związane są z rynnami wyerodowanymi w utworach kredowych. Osady wodnolodowcowe, zastoiskowe, rzeczne, rzeczno – peryglacjalne, jeziorne i lodowcowe wielokrotnie podlegały procesom niszczącym, co doprowadziło do przemieszania utworów. Na terenie badań wyróżniono osady zlodowacenia Nidy, interglacjału małopolskiego, zlodowacenia Sanu, interglacjału ferdynandowskiego i zlodowacenia wilgi. Na osadach interglacjału mazowieckiego występuje seria osadów zlodowaceń Warty, Odry i Wisły. Osady pozostawione przez kolejne zlodowacenia to przede wszystkim gliny zwałowe o zróżnicowanej miąższości i rożnej zawartości frakcji piaszczystych. Interglacjały i interstadiały zaznaczyły się osadami piaszczystymi o różnej granulacji i miąższości, pochodzenia rzecznego i rzeczno – lodowcowego oraz utworami zastoiskowymi jak mułki, iły, torfy i gytie. U schyłku plejstocenu na obszarach piasków fluwioglacjalnych i rzecznych miały miejsce procesy eoliczne, których pozostałością są wydmy. Najmłodsze utwory na terenie gminy Rokitno należą do holocenu. Najbardziej rozpowszechnione są tu piaski i mułki rzeczno - rozlewiskowe, namuły, piaski den dolinnych i zagłębień bezodpływowych oraz namuły torfiaste i torfy.

Wśród utworów powierzchniowych na terenie gminy Rokitno wyróżnia się:

- gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe – zajmujące największą powierzchnię gminy;
- piaski i żwiry sandrowe, koncentracje których obserwuje się w południowej (okolice miejscowości: Michałki, Lipnica oraz Michałki Kolonia) i północnej części gminy (Hołodnica, Klonownica Duża, na północ od miejscowości Olszyn);
- iły, mułki i piaski zastoiskowe (Cieleśnica PGR oraz Kołczyn);
- gliny i piaski z rumoszami, soliflukcyjno – deluwialne (ok. miejscowości Zaczopki Kolonia);
- piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły (w dolinie rzeki Bug);
- piaski, żwiry i mułki rzeczne (w dolinie rzeki Bug na południe od miejscowości Pratulin).

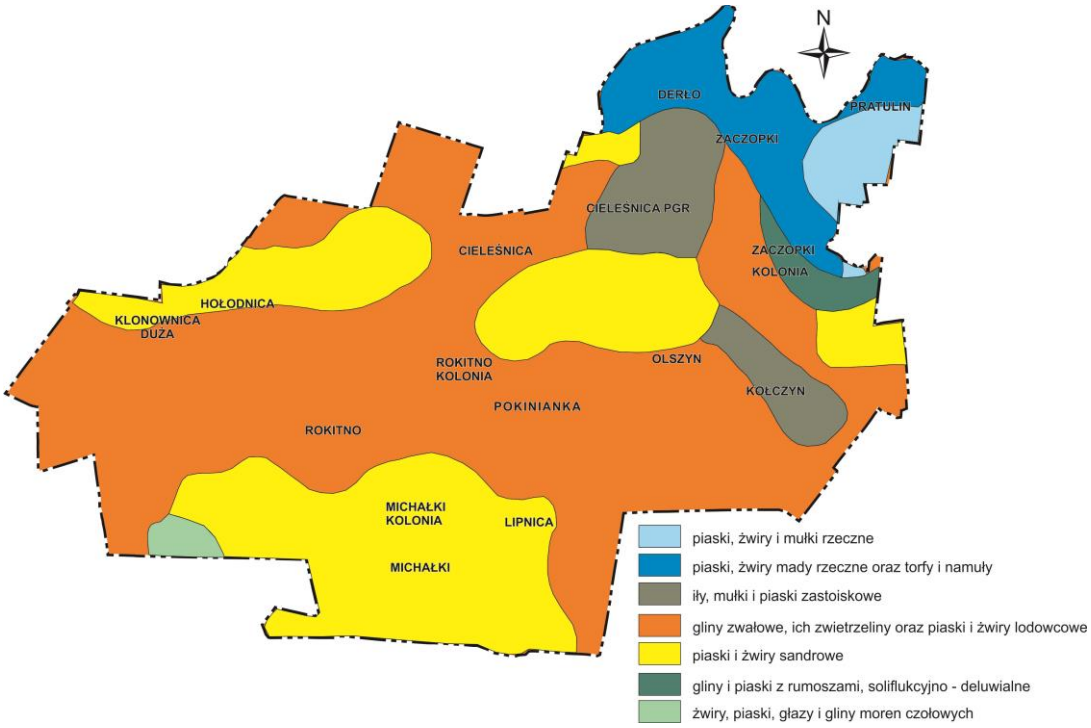

Rycina 7. Utwory przypowierzchniowe na terenie gminy Rokitno
Źródło: opracowanie własne na podstawie https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy#

4.3. Udokumentowane złoża kopalin

Na terenie gminy Rokitno, brak jest udokumentowanych złóż kopalin. W dolinach rzecznych oraz zagłębieniach bezodpływowych występują torfy, pełniące istotną rolę jako obszary retencji wód oraz naturalne siedlisko roślin rzadkich i chronionych. Torfy nie są eksploatowane.

4.4. Rzeźba terenu

Współczesne ukształtowanie rzeźby terenu jest wynikiem procesów erozji oraz akumulacji plejstoceńskiej oraz holoceńskiej.

Obszar gminy stanowi równinę sandrową o mało urozmaiconej rzeźbie terenu. Zdecydowana większość gminy położona jest na wysokościach kształtujących się na poziomie od 140 m n.p.m do 155 m n.p.m. Równinę sandrową oraz dna dolin rzecznych urozmaicają niewielkie (dochodzące do 2-3 m wysokości względnej) pagórki piasków przewianych i wydmy. Formy te, o przebiegu równoleżnikowym, osiągają nawet do 1,5 km długości. Występują one głównie w południowej części gminy w okolicy miejscowości: Michałki oraz Lipnica. Obszar gminy nachylony jest w kierunku północno – wschodnim w stronę doliny rzeki Bug, której dno stanowi najniżej położony obszar w obrębie gminy, ok. 126,0 m n.p.m. Najwyższymi wysokościami bezwzględnymi cechuje się południowo – zachodnia część gminy z kumulacją w Lasach Kijowieckich (160,4 m n.p.m.). Deniwelacja terenu gminy sięga blisko 34,5 m.

Na terenie gminy występują korzystne warunki fizjograficzne dla posadowienia nowych budynków. Ograniczenia występują na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych, dotyczy zwłaszcza doliny rzeki Bug.

4.5. Wody powierzchniowe

Gmina Rokitno, położona jest w dorzeczu środkowego Bugu. Obszar analizy znajduje się w zasięgu 3 zlewni, a mianowicie w zlewni rzeki Krzny (południowa część gminy), w zlewni Krzywuli (północno – zachodnia część gminy) oraz w zlewni bezpośredniej Bugu (pozostała część gminy).

Główną oś hydrograficzną gminy stanowi rzeka Bug, przepływająca na długości ok. 9 km na odcinku Pratulin – Derło, stanowiąc jednocześnie zarówno granicę gminy jak i kraju. Średni przepływ SSQ Bugu w Krzyczewie wynosi 104 m^3/s, a odpowiadający odpływ jednostkowy SSQ osiąga wartość 3,96 $dm^3s^{-1}km^2$. Rzeka ma charakter meandrowy. Cechuje ją niewielki spadek rzędu 0,1% (przy średnim spadku całej rzeki 0,4%). Koryto rzeki Bug, na terenie gminy Rokitno jest szerokie, dochodzące do 50 – 70 m. Zachodnia oraz północno – wschodnia część gminy, odwadniana jest przez lewobrzeżne dopływy rzeki Bug, wśród których wymienia się: Ciek C, Krzywulę oraz inne cieki bezimienne. Dodatkowo, obszar południowej części gminy, odwadniany jest przez rzekę Pomaranka, dla której średni przepływ (SSQ) nie przekracza 0,07m^3s^{-1}. Sieć hydrograficzną uzupełniają rowy melioracyjne. Istotnym elementem są także starorzecza i mokradła, licznie występujące w dolinie rzeki Bug, a także stawy rybne zlokalizowane miejscowości Cieleśnica o łącznej powierzchni 77,64ha. Największym z nich jest Staw Północny o powierzchni 33,21 ha.

Na terenie gminy Rokitno, znajduje się 12 JCWP. Stan wszystkich JCWP jest zły. Spośród JCWP, dwie z nich są niezagrożone osiągnięciem celów środowiskowych i są to: PLRW2000212665533 Bug od Krzny do Niemirowa oraz PLRW2000232665529 Czyżówka z dopływami. Dla JCWP Czyżówka z dopływami wyznaczona została derogacja na podstawie art. 4(7) Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Tabela 2. Wykaz JCWP na terenie gminy Rokitno
źródło: opracowanie własne na podstawie Aktualizacji Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Zlewnia	Status JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Typ odstępstwa	Uzasadnienie derogacji
PLRW2000212665533	Bug od Krzny do Niemirowa	Zlewnia Bugu	natural na część wód	słaby	dobry	zły	niezagrożona	4(4) – 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

PLRW200023266529	**Czyżówka z dopływami**	Zlewnia Bugu	natural na część wód	umiarkowany	dobry	zły	niezagrożona	4 (7)	Planowana inwestycja z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, inwestycja spełnia potrzebę nadrzędnego interesu społecznego, a cele środowiskowe nie mogą być osiągnięte za pomocą innych działań znacznie korzystniejszych z punktu widzenia środowiska naturalnego - Odbudowa zbiorników Zaborek i Kozioł wraz z obiektami towarzyszącymi.
PLRW200023266532	**Dopływ z Zaczopek**	Zlewnia Bugu	natural na część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy
PLRW200023266512	**Dopływ spod Olszyna**	Zlewnia Bugu	natural na część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy
PLRW200017266916	**Dopływ z Husinki**	Zlewnia Bugu	natural na część wód	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy
PLRW200017266492	**Pomaranka**	Zlewnia Bugu	natural na część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy

PLRW200017266499	Krzna od Klukówki do ujścia	Zlewnia Bugu	naturalna część wód	umiarkowany	dobry	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.
PLRW200017266491	Dopływ z Woskrzenic Dużych	Zlewnia Bugu	naturalna część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy
PLRW200017266468	Dopływ spod Grabanowa-Kolonii	Zlewnia Bugu	naturalna część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy
PLRW200017266466	Dopływ spod Ossówki	Zlewnia Bugu	naturalna część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy
PLRW200017266495	Uszki	Zlewnia Bugu	naturalna część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	Nie dotyczy	Nie dotyczy

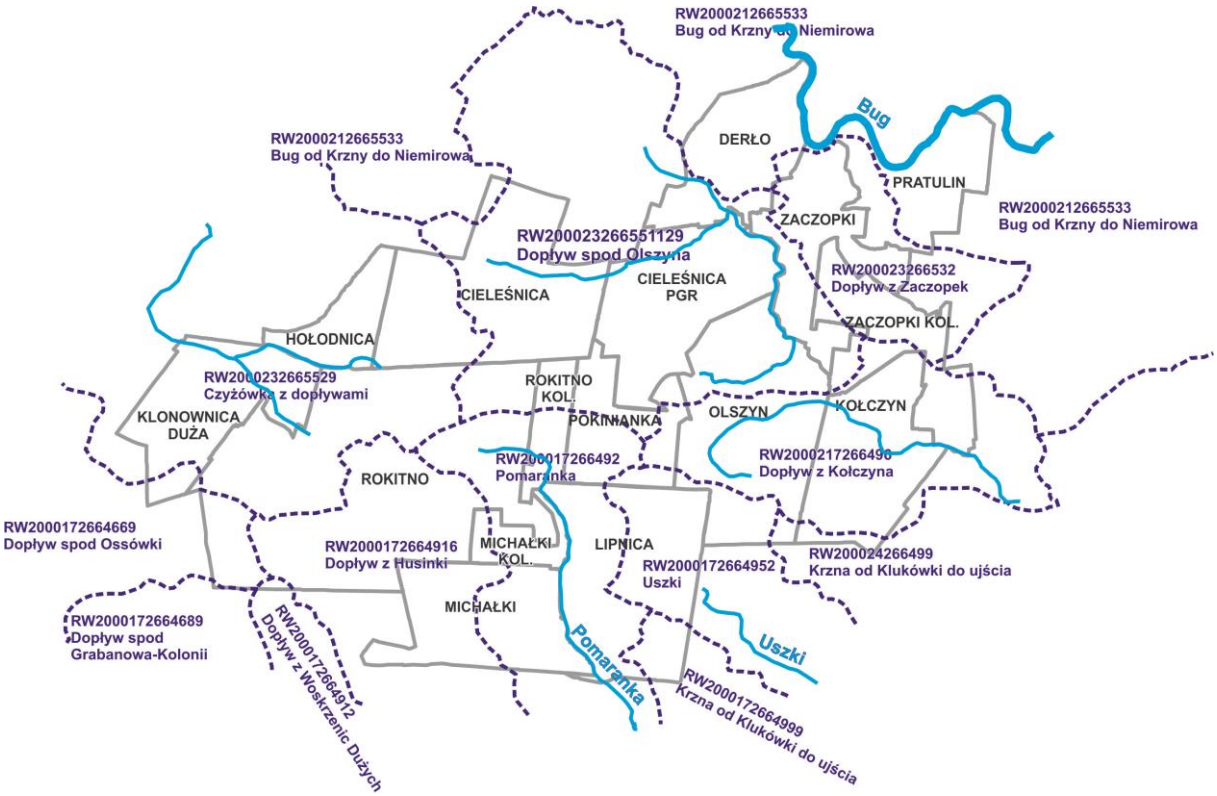

Rycina 8. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Rokitno
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.geoportal.kzgw.gov.pl

4.6. Wody podziemne

Na terenie gminy Rokitno znaczenie użytkowe przypisuje się wodom podziemnym czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Utwory kredowe nie stanowią wodonośca ze względu na litologię (kreda pisząca i margle). Na omawianym obszarze wody te nie były ujmowane do eksploatacji, z badań wynika, że są one bezwodne. Utwory trzeciorzędowe ze względu na ograniczone występowanie, niekorzystne wykształcenie litologiczne oraz miąższość również nie odgrywają roli jako wodonośne. Zostały one nawiercone w rejonie miejscowości Olszyn jako drobnoziarniste piaski, często zailone, zalegające nasadach kredowych. Czwartorzędowe piętro wodonośne występuje na całym omawianym terenie. Poziomy tego piętra są głównymi użytkowymi poziomami wodonośnymi na większości obszaru, z wyjątkiem wschodniej części, gdzie czwartorzędowe piętro ma charakter podrzędny. Położenie zwierciadła wód podziemnych charakteryzuje zmienność sezonowa i roczna, uzależnione przede wszystkim od zasilania. Najwyższe stany rejestrowane są w okresie wiosennym, najniższe jesienią. Zwierciadło wody podziemnej jest współkształtne z powierzchnią topograficzną i pozostaje w więzi hydraulicznej z wodami powierzchniowymi.

Pod względem hydrogeologicznym, zachodnia część gminy położona jest w obszarze występowania trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 224 (Subzbiornik Podlasie), dla którego przewiduje się ustanowienie obszaru ochronnego. Projekt ochrony GZWP 224 według dokumentacji hydrogeologicznej dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Subzbiornik Podlasie nie proponuje wprowadzenia w omawianym obszarze szczególnych ograniczeń w zagospodarowaniu.

Niemniej jednak realizacja ustaleń projektu planu na obszarze GZWP Nr 224 wymagać będzie stosowania się do zasad ustalonych w *Dokumentacji hydrogeologicznej dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Subzbiornik Podlasie oraz Dodatku do Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego GZWP Subziornika Podlasie w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych GZWP Nr 224 Subziornika Podlasie,* sporządzonego w 2016 roku.

4.7. Gleby

W granicach gminy Rokitno przeważają gleby średniej i słabej jakości. Są one zróżnicowane pod względem typów, co uwarunkowane jest budową geologiczną podłoża, a także lokalnymi warunkami hydrobiologicznymi. Generalnie dominują gleby bielicowe wykształcone na piaskach, piaskach gliniastych oraz na glinach. Są to gleby o odczynie kwaśnym, ubogie w składniki pokarmowe, powstałe z utworów pochodzenia lodowcowego i wodno-lodowcowego. Na terenie gminy występują gleby:

- *pseudobielicowe* wytworzone z piasków zalegających na glinach zwałowych;
- *gleby brunatne wyługowane* wytworzone z piasków gliniastych lekkich;
- *gleby bielicowe*, rdzawe, oraz brunatne kwaśne wykształcone z piasków słabo gliniastych podścielonych piaskami luźnymi;
- *gleby mułowo – torfowe, murszowo – mineralne i czarne ziemie* wytworzone z torfów, murszów i namułów na piaskach wilgotnych;
- *mady rzeczne* powstałe z materiału osadzonego w dolinie przez wylewającą się rzekę Bug.

Na jakość gleb w gminie wpływa przede wszystkim działalność rolnicza, zwłaszcza stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organicznych. Według badań IUNG w Puławach, gleby w 80 - 100% charakteryzują się zakwaszeniem (w tym kwaśnych i bardzo kwaśnych jest 21 %). Silnie zakwaszenie gleby ogranicza możliwości produkcyjne, a także sprzyja uaktywnianiu się związków toksycznych. Gleby wykazują duże wyczerpanie ze składników mineralnych na poziomie 21-40% fosfor, 58% potas 41 – 60% i 80 - 100% magnez.

4.8. Warunki klimatyczne oraz jakość powietrza atmosferycznego

Obszar gminy Rokitno należy do dziedziny klimatycznej bialsko łukowskiej (Zinkiewicz, Zinkiewicz 1975), którą charakteryzuje przeważająca cyrkulacja z sektora zachodniego, a klimat wykazuje wyraźne cechy kontynentalizmu. Średnia roczna temperatura powietrza z wielolecia 1951 – 1990 wynosi około 7,2^{0}C, w okresie zimowym spada poniżej -1,2^{0}C, zaś w letnim sięga 13,2^{0}C. Lipiec ze średnią temperaturą około 18,0^{0}C jest najcieplejszym miesiącem w roku, styczeń z temperaturą spadającą poniżej -4,2^{0}C – miesiącem najchłodniejszym. Największe znaczenie dla kształtowania zasobów wodnych mają opady. Dla analizowanego obszaru średnia roczna suma opadów atmosferycznych w wieloleciu 1951-1990 wynosiła około 550 mm, z czego na półrocze chłodne przypadało około 200 mm, a na ciepłe 350 mm (Kaszewski i in. 1995).

Na terenie gminy Rokitno tło zanieczyszczeń powietrza kształtują źródła naturalne i antropogeniczne. Źródła naturalne mają główny udział w opadzie pyłu. Są nimi: pola uprawne, roślinność oraz drogi. Wśród antropogenicznych źródeł zagrożenia powietrza wymienia się lokalne punktowe źródła zanieczyszczeń (paleniska domowe, małe kotłownie), emitujące pył, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla oraz transport, emitujący tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory oraz metale ciężkie, którego oddziaływanie skupione jest wzdłuż tras komunikacyjnych przebiegających przez gminę.

Obszar gminy charakteryzuje się dobrą jakością powietrza atmosferycznego, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter gminy, a także brak przemysłu, który stanowiłby źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne. Zgodnie z wynikami oceny jakości powietrza województwa lubelskiego prowadzonymi przez WIOŚ w Lublinie, dla kryterium ochrony zdrowia, strefę lubelską, do której należy cała gmina zaliczono do klasy C ze względu na przekroczenia 24 godzinnych stężeń pyłu PM10 i bezno/a/piranu.

4.9. Szata roślinna

Różnorodność biologiczna szaty roślinnej w gminie wynika z warunków siedliskowych kształtowanych przez rzeźbę terenu, stosunki wodne oraz mikroklimat. Na szatę roślinną składają się:

- **grunty leśne** – lasy zajmują powierzchnię 4832,4ha, co stanowi 34,3% ogólnej powierzchni gminy, z czego blisko 70% (3359,4 ha) jest własnością Skarbu Państwa. Są one zróżnicowane pod względem rozmieszczenia, wielkości kompleksów leśnych a także różnią się składem gatunkowym i wiekowym oraz siedliskowym. W strukturze poszczególnych typów siedliskowych przeważają: las mieszany świeży, las świeży, bór mieszany świeży i bór świeży;
- **zbiorowiska wodne, nadwodne i szuwarowe** – koncentrację których obserwuje się w starorzeczach i zakolach rzeki Bug, w korytach pozostałych rzek przepływających przez gminę Rokitno, w rowach melioracyjnych, w stawach rybnych i oczkach wodnych. Najczęściej są to zbiorowiska typowe: zespół rdestnicy - wywłóczniki, rogatki, jaskry (związany z wodami płynącymi) oraz zespół lilii wodnych i kilka asocjacji szuwarowych (związany z wodami stojącymi);
- **zbiorowiska murawowe, łąkowe i pastwiskowe**, których koncentrację obserwuje się w dolinach rzek, zwłaszcza doliny rzeki Bug. Reprezentowane są przez murawy psamofilne, bliźniczkowe i szczotlichowe, w tym rzadki zespół lepnicy tatarskiej. Dominującytm zbiorowiskiem łąkowym jest łąka rajgrasowa, zaś charakter pastwiskowy posiadają zespoły z udziałem grzebnicy pospolitej, situ rozpierzchłego oraz śmiałka darniowego;
- **zbiorowiska synantropijne** rozwinęły się na terenach zagospodarowanych przez człowieka,w grupie których wymienia się zbiorowiska segetalne – roślinność występująca wśród upraw polowych roślin okopowych i zbożowych oraz zbiorowiska ruderalne, z dominacją czarnego bzu, leszczyny, śliwy, tarniny, kruszyny pospolitej, kaliny karłowatej, trzmieliny zwyczajnej, szakłaku pospolitego, szałwi okółkowej, barwinka pospolitego, rdestu, jaskółczego ziela, wierzby iwy, łubinu trwałego.

4.10. Fauna

Przestrzenne rozmieszczenie głównych typów fauny wynika z zasięgu terytorialnego podstawowych siedlisk tej fauny. Na terenie gminy występuje:

- **fauna puszczańska** – związana z dużymi kompleksami lasów w południowo – zachodniej części gminy (Lasy Kijowieckie), reprezentowana przez takie gatunki zwierząt jak: sarna, jeleń, daniel, kuna leśna, lis, jenot oraz borsuk;
- **fauna leśno** – bagienna – występująca na terenach podmokłych, a nawet bagiennych. Reprezentowana przez takie gatunki zwierząt jak: błotniak łąkowy, zielonka, sieweczka obrożna, sieweczka rzeczna, karaska i krwawo dziób, żółw błotny;
- **fauna łąkowo – zaroślowa** – występująca na siedliskach bagienno – łąkowych. Reprezentowana przez takie gatunki zwierząt jak: remiz, potrzos, ślepowron, derkacz, rycyk, perkoz rdzawo szyi, bocian biały, świergotek łąkowy oraz cyranka;
- **fauna ksero termofilna** – występująca w miejscach nasłonecznionych. Reprezentowana przez takie gatunki zwierząt jak: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodka, trzmiel stepowy, pokrzywka ciernista;
- **fauna wodna** – reprezentowana przez takie gatunki zwierząt jak: kumak nizinny, piżmak, wydra;
- **awifauna** - reprezentowana przez takie gatunki zwierząt jak: przepiórka, dudek, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł duży, turkawka, gąsiorek, myszołów, łabędź niemy, kruk, rybołów, bocian czarny oraz dzięcioł zielonosiwy.

4.11. Powiązania przyrodnicze

Sieć ECONET-POLSKA składa się z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Koncepcja ta ma na celu ochronę, zachowanie, bądź restytucję walorów przyrodniczych szczególnie cennych obszarów. Pojęcie **korytarz ekologiczny** w prawie polskim pojawiło się wraz z wejściem w życie ustawy *o ochronie przyrody*, według której, jest to *obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów*. Jednak ustawa nie precyzuje zasad wyznaczania granic korytarza ekologicznego oraz jego funkcji pozamigracyjnych. Nie określa też zasad jego ochrony. Obecnie korytarz ekologiczny stanowi niewątpliwie nową kategorię systemu przyrodniczego kraju, umożliwiającą poprawne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi środowiska, a jego ochrona wynika z Dyrektywy Siedliskowej, która nakłada taki obowiązek nie tylko na ochronę obszarów Natura 2000, ale także wymaga zapewnienia spójności sieci Natura 2000 przez ochronę korytarzy ekologicznych łączących te obszary.

Na równowagę ekologiczną fizjocenoz stabilizująco wpływa system ekologiczny. Im bardziej rozwinięty (w znaczeniu liczby powiązań przyrodniczych i węzłów ekologicznych), tym większa ich ekologiczno – przestrzenna spójność i tym silniejsze ich wzajemne związki. Charakterystyczne cechy systemu ekologicznego, zwanego Systemem Przyrodniczym Gminy (SPG) to dominująca rola doliny rzeki Bug, pełniąca funkcję paneuropejskiego korytarza ekologicznego. Dodatkowo, dolina rzeki Bug została zakwalifikowana jako obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym (24M), obejmując większość obszaru Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu”. Poza doliną rzeki Bug, która pełni w skali regionu,

a nawet kraju, funkcję jednego z najważniejszych korytarzy ekologicznych, na terenie gminy występują obszary węzłowe stanowiące szczególnie cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym tereny, gdzie zachowanie bioróżnorodności ma istotne znaczenie i gdzie występują gatunki i siedliska charakterystyczne dla regionu, wymagające zapewnienie odpowiedniej łączności ekologicznej. Takim obszarem są niewątpliwie kompleksy leśne, w grupie których rangę regionalną przypisuje się Lasom Kijowieckim, w południowo – zachodniej części gminy. Poza wyżej wymienionymi, na terenie gminy Rokitno funkcjonuje kilka drugorzędnych korytarzy, związanych z mniejszymi dolinami rzecznymi, w grupie której wymienia się dolinę rzeki Pomaranki, dolinę rzeki Krzywuli, doliny cieków bez nazwy w centralnej i wschodniej części gminy. Dodatkowo na terenie gminy występują węzły o randze lokalnej, do których zalicza się wszystkie pozostałe kompleksy leśne występujące na terenie gminy Rokitno.

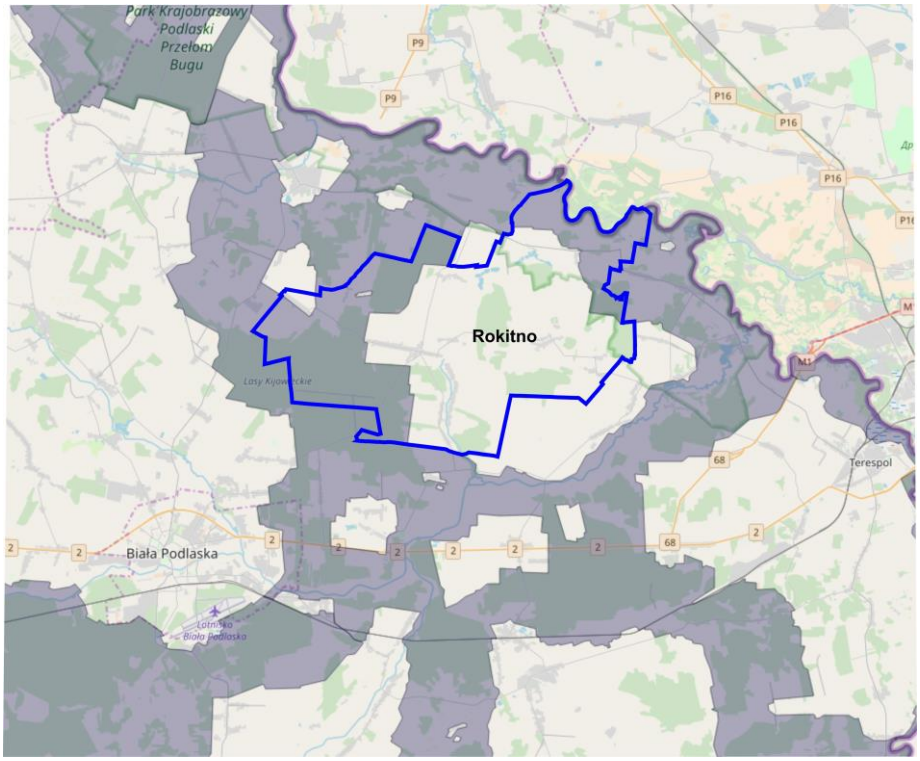

Rycina 9. Korytarze ekologiczne w gminie Rokitno
Źródło: http://mapa.korytarze.pl/

4.12. Obszary i obiekty prawnie chronione.

W granicach gminy znajdują się obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, w grupie której wymienia się:

- obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Dolnego Bugu" PLB140001 oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Nadbużańska" PLH 140011;
- Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu wraz z otuliną;
- pomniki przyrody;
- użytki ekologiczne.

Obszary chronione zajmują blisko 1/3 powierzchnię gminy, koncentrując się w sołectwach położonych w dolinie rzeki Bug, a mianowicie: Derło, Zaczopki oraz Pratulin.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Dolnego Bugu" PLB140001 **-** obszar obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. W granicach gminy Rokitno zajmuje powierzchnię ok. 1412,05. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej E 51. Występują co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych gadożera; do niedawna jedno z nielicznych w Polsce stanowisk kulona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer (PCK), kszyk, kulik wielki (PCK), płaskonos, podróżniczek (PCK), rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna (PCK), zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik. Niestety brak jest danych o ptakach w okresie pozalęgowym. Bogata fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pająków (*Agyneta affinis, A. saxatilis, Chocorna picinus, Enoplognatha thoracica, Enophrys aequipes, Hahnia halveola, Iberina candida, Leptyphantes flavipes, Styloctetor stativus*). Cenny kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym charakterze naturalnym, oraz szereg zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami wilgotnymi.

Największe zagrożenie dla tutejszej awifauny stwarzają obwałowania i odcinanie starorzeczy od współczesnego koryta rzeki oraz zabudowa doliny. Zanieczyszczenie wód, melioracje, tamy zaporowe, trasy szybkiego ruchu, kłusownictwo, to kolejne czynniki, zagrażające ptakom i przyrodzie obszaru.

Dla obszaru, obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 1 października 2014 roku, poz. 3080) oraz zmiany w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 5 sierpnia 2016 roku, poz. 3411).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Nadbużańska" PLH140011 **-** ostoja obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. W granicach gminy Rokitno zajmuje powierzchnię 1364,42. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy,

nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi, z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. 16 rodzajów siedlisk z tego obszaru znajduje się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Tabela 3. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG
Źródło: opracowanie własne na podstawie SDF „Ostoja Nadbużańska"

Kod	Siedlisko przyrodnicze	Stopień reprezent.	Stan zachowania	Ogólna ocena
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	A	A	A
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowi-skami z *Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea*	D		
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbio-rowiskami z Nympheion, Potamion	A	A	A
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	A	A	A
4030	Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion	A	B	C
6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)	A	A	A
6210	Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea	B	A	B
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion	A	B	A
6430	Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nad-rzeczne (Convolvuletalia sepium)	A	A	A
6440	Łąki selernicowe (Cnidion dubii)	A	A	A
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arr-henatherion elatioris	A	B	A
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum	B	A	B
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae)	A	B	A
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	A	A	A
91I0*	Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)	A	B	A
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum)	C	C	C

* siedliska priorytetowe

Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z koza złotawą i kiełbiem białopłetwym. Stanowiska rzadkich gatunków roślin w tym 2 gatunki z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pająków (*Agyneta affinis, A. saxatilis, Chocorna picinus, Enoplognatha thoracica, Enophrys*

aequipes, Hahnia halveola, Iberina candida, Leptyphantes flavipes, Styloctetor stativus). Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Dla obszaru, obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 22 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22 września 2014 roku, poz. 3015).

Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu **-** park krajobrazowy utworzony w 1994 roku, na podstawie Rozporządzenia Nr 10 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 25.08.1994 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu" (Dz. Urz. Woj. B. P. Nr 10, poz. 45). Obecnie ochrona parku została ustanowiona poprzez Rozporządzenie Wojewody lubelskiego nr 69 z dn. 25.11.2005r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 238,poz. 3707). Od dnia 1 stycznia 2010 r. obowiązuje Uchwała Nr XXXVIII/690/09 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie utworzenia Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych. Zespół został utworzony w celu kierowania parkami na terenie Województwa Lubelskiego. Parkiem kieruje Oddział Terenowy w Janowie Podlaskim. W granicach gminy, w północno – wschodniej jej części, park zajmuje powierzchnię ok. 2 794 ha, co odpowiada niemal 1/3 powierzchni gminy (obręby ewidencyjne: Cieleśnica PGR, Cieleśnica, Derło, Zaczopki i Pratulin). Głównym celem utworzenia Parku było zachowanie w stanie nienaruszonym najcenniejszych pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i kulturowym fragmentów lewobrzeżnej doliny Bugu. Dominującym elementem środowiska przyrodniczego Parku są tereny leśne oraz połacie łąk i pastwisk pokrytych licznymi zadrzewieniami. Głównym walorem przyrodniczym Parku jest nie poddana regulacji, płynąca meandrującym korytem o dużym stopniu naturalności rzeka Bug. Rzeka naturalnie meandrując tworzy liczne starorzecza, a jej dzikość uwidacznia się w licznych rozlewiskach, płyciznach i zagłębieniach w nurcie. We florze parku dominują lasy (33% powierzchni) – głównie bory mieszane z przewagą sosny. W lasach tych występuje 11 typów siedliskowych – w tym cenne zbiorowiska łęgowe i olsowe. Są one miejscem gniazdowania kilku ginących gatunków ptaków. W starorzeczach występuje wiele cennych gatunków roślin pływających. Suche i piaszczyste zbocza doliny oraz wyższe terasy porastają suche murawy. Na terenie parku występuje 36 gatunków roślin objętych ochroną ścisłą i wiele rzadkich gatunków zwierząt. Dolina rzeki Bug, znajdująca się w granicach Parku, jest także ważnym korytarzem ekologicznym o randze paneuropejskiej. Blisko 80% powierzchni Parku znajduje się w Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 (OSO „Dolina Dolnego Bugu" oraz SOO „Ostoja Nadbużańska").

Rozporządzeniem Nr 168 Wojewody Lubelskiego z 11.10.2000 r. został zatwierdzony plan ochrony parku i jego otuliny (Dz. Urz. Nr 60 Woj. Lubelskiego poz. 730). Aktualnie Park Krajobrazowy nie posiada zatwierdzonego planu ochrony.

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy Rokitno znajduje się 34 pomników przyrody, z czego 30 przyrody ożywionej (z uwagi na wiek i rozmiar) oraz 4 przyrody nieożywionej (głazy narzutowe). Tabela poniżej przedstawia ich zestawienie.

Tabela 4. Pomniki przyrody na terenie gminy Rokitno
źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Nadleśnictwa Biała Podlaska

L.p.	Nr Rejestru W.K.P.	Opis pomnika	Obwód (cm)	Wysokość (m)	Położenie	Obowiązująca podstawa prawna
1.	33	Topola czarna, aleja – 16 szt.	250-400	20-23	Cieleśnica, działka nr 1040 – pomnik zlokalizowany w pasie drogi powiatowej do Cieleśnicy, przy skrzyżowaniu z drogą wojewódzką Siedlce – Terespol,	Orzeczenie Nr 7 z dnia 31 października 1979 r. Wojewody Bialskopodlaskiego o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN w Białej Podlaskiej Nr 2 z 1984 r. poz. 10)
2.	40	Grupa drzew składająca się z 27 modrzewi europejskich oraz 1 świerku pospolitego	150-280	30	Modrzew europejski: Leśnictwo Serwin, oddz. 183bc i Leśn. Kniejówka, oddz. 182abc; Świerk pospolity: Leśnictwo Serwin, oddz. 184c	Orzeczenie Nr 3 z dnia 18 sierpnia 1981 r. Wojewody Bialskopodlaskiego o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN w Białej Podlaskiej Nr 3 z 1983 r. poz. 9)
3.	77	Dąb szypułkowy	366	24	Leśn. Serwin, oddz. 148, wzdłuż drogi leśnej	Orzeczenie Nr 36 z dnia 8 listopada 1983 r. Wojewody Bialskopodlaskiego o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN w Białej Podlaskiej Nr 2 z 1984 r. poz. 10)
4.	78	Dąb szypułkowy	285	24	Leśn. Serwin	Orzeczenie Nr 37 z dnia 9 listopada 1983 r. Wojewody Bialskopodlaskiego o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN w Białej Podlaskiej Nr 2 z 1984 r. poz. 10)
5.	86	Dąb szypułkowy	373	27-28	Leśn. Cieleśnica, oddz. 103, ur. „Chołodrub" przy polnej drodze do Zaczopek	Orzeczenie Nr 1 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 30 marca 1984 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN w Białej Podlaskiej z 1984 r. Nr 5, poz. 25)
6.	175	Dąb szypułkowy	285	25	Leśn. Szadek, oddz. 212	Zarządzenie Nr 1 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 4 stycznia 1988 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1988 r. Nr 1 poz. 2 i Nr 6 poz. 66)

7.	235	Lipa drobnolistna	635	22	Pokinianka, działka leśna	Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 22 października 1990 r. sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1990 r. Nr 16, poz. 108, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
8.	296	Lipa drobnolistna	270	18	Klonownica Duża, siedlisko, działka nr 250	Rozporządzenie Nr 60 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 30 grudnia 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1993 r. Nr 7, poz. 94, zm. z 1995 r. Nr 1, poz. 2)
9.	310	Klon pospolity	383	18	Rokitno, teren przykościelny, działka nr 669	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Bialskopodlaskiego z 30 grudnia 1994 r. W sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1995 r. Nr 1 poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
10.	311	Lipa drobnolistna i klon pospolity	358, 276	18, 20	Rokitno, przy kaplicy kamiennej starego cmentarza, działka nr 669	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Bialskopodlaskiego z 30 grudnia 1994 r. W sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1995 r. Nr 1 poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
11.	312	Klon pospolity	280	18	Rokitno, teren starego cmentarza, działka nr 669	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Bialskopodlaskiego z 30 grudnia 1994 r. W sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1995 r. Nr 1 poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
12.	313	Lipa drobnolistna, modrzew europ. świerk	220, 180, 150	17-21	Leśn. Cieleśnica, ur. Alwus, oddz. 87, obok zabytkowego krzyża	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Bialskopodlaskiego z 30 grudnia 1994 r. W sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.

						Urz. Woj. Bialskopodl. z 1995 r. Nr 1 poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
13.	314	Lipa drobnolistna	327	22	Leśn. Cieleśnica, oddz. 90d, uroczysko Alwus przy drodze leśnej	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Bialskopodlaskiego z 30 grudnia 1994 r. W sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1995 r. Nr 1 poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
14.	316	Jesion wyniosły – 2 szt.	295, 395	21, 22	Cieleśnica, park zabytkowy przy stawach, działka nr 278	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Bialskopodlaskiego z 30 grudnia 1994 r. W sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1995 r. Nr 1 poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
15.	368	Dąb szypułkowy	348	17	Kołczyn, przy zabytkowej kaplicy, działka nr 112	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
16.	369	Sosna pospolita – 2 szt.	260, 305	18	Kołczyn, przy zabytkowej kaplicy, działka nr 112	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
17.	370	Dąb szypułkowy	290	20	Derło, dz. nr 387/1 AWRSP	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
18.	408	Dąb szypułkowy	620	25	Cieleśnica, Zakład Rolno-Handlowy, działka nr 63	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 31 grudnia1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

						(Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1997 r. Nr 18, poz. 76)
19.	411	Dąb szypułkowy – 2 szt.	400, 510	25	Cieleśnica, Zakład Rolno-Handlowy, działka nr 92	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 31 grudnia1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1997 r. Nr 18, poz. 76
20.	423	Dąb szypułkowy – 3 szt.	316-340	24-25	Leśn. Neple, ur. Mokrany oddz. 23a	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 31 grudnia1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1997 r. Nr 18, poz. 76
21.	424	Dąb szypułkowy – 10 sz.	220-380	21-26	Leśn. Neple, ur. Mokrany oddz. 23g	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 31 grudnia1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1997 r. Nr 18, poz. 76
22.	473	Dąb szypułkowy	295	23	Leśn. Neple, Uroczysko Mokrany oddz. 23g	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
23.	472	Dąb szypułkowy	390	22	Uroczysko Mokrany, oddz. 23g	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z

						dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
24.	471	Dąb szypułkowy	340	22	Uroczysko Mokrany, oddz. 23d	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
25.	470	Grupa 9 szt. dębów szypułkowych	270/320	24	Uroczysko Mokrany oddz. 23a	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
26.	469	Dąb szypułkowy	420	23	Uroczysko Mokrany, oddz. 22b	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)

27.	458	Lipa drobnolistna	450	20	Cmentarz parafialny w Pratulinie, działka nr 63	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
28.	457	Szpaler kasztanowców białych – 5 szt.	280-340	18/20	Parafia rzymsko-katolicka Pratulin, działka nr 57	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
29.	448	Topola biała	360/270	26	AWRSP, dz. nr 378/, Derło	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
30.	468	Wierzba krucha	230	25	Uroczysko Mokrany, oddz. 22d	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. z

						2010 r. Nr 33, poz. 743) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 92 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz .Urz. Woj. Bialskopodl. Nr 15, poz. 217)
31.	246	Głaz narzutowy – granit szary	510	95	Granit średnioziarnisty szary porośnięty msza-kami, położony na skraju drzewostanu przy drodze gruntowej, Cieleśnica 96a	Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 22 października 1990 r. sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1990 r. Nr 16, poz. 108, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77)
32.	412	Głaz narzutowy – granit różowy	670	140	Cieleśnica, osiedle mieszkaniowe ZHR	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 31 grudnia1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1997 r. Nr 18, poz. 76)
33.	413	Głaz narzutowy – granit szary	650	120	Cieleśnica, droga do stawów	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 31 grudnia1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1997 r. Nr 18, poz. 76)
34.	447	Głaz narzutowy – granit	800	180	Cieleśnica PGR - park	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 31 grudnia1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Bialskopodl. z 1997 r. Nr 18, poz. 76)

Użytki ekologiczne - na terenie gminy Rokitno znajdują się 2 użytki ekologiczne, które w 2016 roku łącznie zajmowały powierzchnię równą 14,20 ha. Są to:

- śródleśna powierzchnia zabagniona o powierzchni 13,26 ha, użytek powołany Rozporządzeniem Nr 159 Wojewody Lubelskiego z dn. 16.07.2002 w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub.

Nr 80, poz. 1716). Użytek porośnięty jest olchą, brzozą, osiką, dębem, wiązem, sosną i topolą w wieku 40-125 lat. Brak zagrożeń.

- śródleśne bagno o powierzchni 0,93 ha, powołany Rozporządzeniem Nr 157 Wojewody Lubelskiego z dn. 16.07.2002 w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 80, poz. 1714, zm. Dz. Urz. Woj. Lub. z 2003).

Chronione i rzadkie gatunki roślin, zwierząt i grzybów

Na obszarze gminy Rokitno, występują gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną prawną. Ochrona gatunkowa ma na celu *zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej*.

W ramach przeprowadzonych prac terenowych służących opracowaniu Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Biała Podlaska oraz Nadleśnictwa Chotyłów, na terenie gminy Rokitno stwierdzono występowanie następujących gatunków: paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum,* wawrzynek wilczełyko *Daphne mezerum,* kopytnik pospolity *Asarum europaeum.*

Generalnie w dolinie Bugu dominują gatunki europejskie, środkowoeuropejskie i europejsko-zachodniosyberyjskie. Są one głównymi komponentami zbiorowisk roślinnych – mezofilnych lasów liściastych, np.: zawilec żółty (*Anemone ranunculoides*), zawilec gajowy (*A. nemorosa*), kokorycz pełna (*Corydalis solida*), rzadziej kokorycz pusta (*C. cava*) i ziarnopłon wiosenny (*Ficaria verna*) oraz łąk: jaskier ostry (*Ranunculus acris*), jaskier różnolistny (*R. auricomus*), rzeżucha łąkowa (*Cardamine pratensis*) i wiele innych. Na całej długości doliny częste są także gatunki subkontynentalne, w tym relikty z okresu polodowcowego, zajmujące zwykle specyficzne siedliska, np. zwydmienia śródlądowe. Roślinami zajmującymi siedliska tego typu są: goździk piaskowy (*Dianthus arenarius ssp. borussicus*), łyszczec baldachogroniasty (*Gypsophila fastigiata*), strzęplica sina (*Koeleria glauca*), lepnica zielonawa (*Silene chlorantha*), lepnica tatarska (*S. tatarica*), wyka kaszubska (*Vicia cassubica)*. W zachodniej części doliny spotyka się gatunki subatlantyckie: goździeniec okółkowy (*Illecebrum verticillatum*) i wykę lędźwianowatą (*Vicia lathyroides*). Dalej na wschód sięgają już tylko gatunki subatlantycko-środkowo-europejskie: szczotlicha siwa (*Corynephorus canescens*), wąkrota zwyczajna (*Hydrocotyle vulgaris*), widłaczek torfowy (*Lycopodiella inundata*) i sporek wiosenny (*Spergula morisonii*) oraz przechodzące regionalnie do zbiorowisk segetalnych: tomka oścista (*Anthoxanthum aristatum*) i chroszcz nagołodygowy (*Teesdalea nudicaulis*). Liczniej reprezentowane są tu również taksony bardziej kontynentalne: oleśnik górski (*Libanotis montana*), oleśnik syberyjski (*L. sibirica*) i głodek żółty (*Draba nemorosa*) oraz borealne: gnidosz królewski (*Pedicularis sceptrum-carolinum*) i wielosił błękitny (*Polemonium coeruleum*). Czarcikęsik Kluka (*Succisella inflexa*) osiąga w dolinie Bugu granicę południowo-zachodnią zwartego występowania, chociaż jego oderwane stanowiska spotykane są także dalej na południe.

Ważną rolę w szacie roślinnej tego obszaru odgrywają gatunki specyficzne dla dolin dużych rzek, jak: krwawnik wierzbolistny (*Achillea salicifolia*), kanianka wielka (*Cuscuta lupulif*ormis),

wilczomlecz błyszczący (*Euphorbia lucida*), wilczomlecz błotny (*E. palustris*), konitrut błotny (*Gratiola officinalis*), turówka leśna (*Hierochloë australis*), turówka wonna (*H. odorata*), tarczyca oszczepowata (*Scutellaria hastifolia*), ożanka czosnkowa (*Teucrium scordium*), rutewka żółta (*Thalictrum flavum*) i starzec bagienny (*Senecio paludosus*).

Do roślin dawniej pospolitych, a obecnie szybko zanikających, należą: kąkol polny (*Agrostemma githago*), kurzyślad polny (*Anagallis arvensis*), chaber bławatek (*Centaurea cyanus*), ostróżeczka polna (*Consolida regalis*), czy gatunki z rodzaju mak (*Papaver*). Zanikają zwłaszcza gatunki związane ze specyficznymi typami siedlisk, jak występujące na rędzinach: przewiercień okrągłolistny (*Bupleurum rotundifolium*), wronóg grzebieniasty (*Coronopus squamatus*), wilczo-mlecz drobny (*Euphorbia exigua*), wilczomlecz sierpowaty (*E. falcata*), kiksja oszczepowata (*Kickxia elatine*), oraz rosnące na bogatszych piaskach: chrząstkowiec polny (*Polycnemum arvense*) i połonicznik kosmaty (*Herniaria hirsuta*).

Z opracowań waloryzacji gmin Biała Podlaska, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, **Rokitno** i Konstantynów wiadomym jest, że obserwowano występowanie owadów: m.in. biegaczy *Carabus sp*., trzmieli *Bombus sp*., mrówki rudnicy *Formica rufa*, mieniaka strużnika *Apatura ilia* i pazia królowej *Papilio machaon*. W starorzeczach i zakolach Bugu występuje chroniony kiełb białopłetwy *Romanogobio albi-pinnatus*, rzadka – koza złotawa *Sabanejwia aurata*, jaź *Leuciscus idus*, karaś *Carasius carasius*. Z gadów występują - zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, z płazów: kumak nizinny *Bombina bombina*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*. Ponadto odnotowano występowanie następujących ptaków: bocian czarny *Ciconia nigra*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, puszczyk *Strix aluco*, brodziec samotnik *Tringa ochropus*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, bekas kszyk *Gallinago gallinago*, zimorodek *Alcedo atthis*, cyranka *Anas querquedula* oraz błotniak stawowy *Cicrus aeruginosus*, siniak *Columba oenas*. Ze ssaków występują: jeleń szlachetny *Cervus elephus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*, lis *Vulpes vulpes*, łoś *Alces alces*, wydra *Lutra lutra*, jeż wschodni *Erinaceus concolor*, kret *Talpa europaea*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, zębiełek białawy *Crocidura leucodon*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*.

Uwarunkowania przyrodnicze przedstawia mapa tekstowa pn. „*Uwarunkowania przyrodniczo – kulturowe*”, stanowiąca załącznik nr 1.

5. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Ponad 60% powierzchni Gminy Rokitno stanowią użytki rolne. Pozostała część zajęta jest głownie przez lasy (34%), tereny pod wodami (0,4%), tereny zabudowane i zurbanizowane (2,3%), nieużytki (0,4%), tereny różne (0,3%).

Zgodnie z PZPWL, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego gmina Rokitno położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie gospodarki hodowlanej (podstrefa mozaikowa łąkowo-leśno-polna). W związku z tym przyjmuje się zasadę nadrzędności działań służących utrzymaniu i wzmacnianiu funkcji podstawowych (wiodących) oraz preferencje rozwojowe, nakazujące zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących.

Gmina Rokitno położona jest w wiejskim obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym wymagającym wsparcia procesów rozwojowych. W związku z tym

PZPWL wskazuje dla tego obszaru następujące cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego:

- wzmacnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno – gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju;
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce.

Ocena jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Rokitno posiada średniokorzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa. Średni wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie wynosi 64,9 pkt. (wg skali IUNG w Puławach) i jest niższy niż w województwie lubelskim – 73,4 pkt. i w kraju – 66,6 pkt. Wśród użytków rolnych zdecydowanie dominują gleby średnie w klasyfikacji bonitacyjnej odpowiadające klasie IV zajmujące ponad 76 % ogółu gruntów ornych. Gleby najwyższej klasy bonitacyjnej (grunty orne, użytki zielone) tj. III zajmują ok. 1173 ha (13,7% powierzchni użytków rolnych) i są one bezwzględnie chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze. Koncentrują się one w takich obrębach jak: Cieleśnica PGR (18,67% wszystkich gleb chronionych w gminie), Rokitno (14,68%), Zaczopki (12,26%) oraz Cieleśnica (9,6%).

Tabela 5. Klasy bonitacyjne użytków rolnych na terenie gminy Rokitno
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej

Kontur klasyfikacyjny	Klasy bonitacyjnych użytków rolnych (ha)								
	III	IIIa	IIIb	IV	IVa	IVb	V	VI	**Razem użytki**
Grunty orne	1007,1	50,2	956,9	4127,9	2221,4	1906,5	1273,2	415,3	6823,5
Pastwiska	24,8			291,9			251,1	137,2	705,0
Łąki	141,2			553,1			330,6	87,7	1112,6
Użytki zielone łącznie:	166			845			581,7	224,9	1817,6
OGÓŁEM	**1173,1**			**4972,9**			**1854,9**	**640,2**	**8641,1**

Rycina 10. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Rokitno
Źródło: opracowanie własne

Kompleksy przydatności rolniczej gleb obejmują zespoły gleb wykazujących podobne właściwości rolnicze o zbliżonym typie siedliskowym rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z którymi związane są odpowiednie rośliny uprawne. Przy delimitacji kompleksów uwzględniono:

- cechy fizykochemiczne gleb takie jak: typ, rodzaj, gatunek, właściwości fizyczne i chemiczne oraz stopień kultury,
- sytuacja geomorfologiczna,
- warunki agroklimatyczne,
- stosunki wilgotnościowe.

Tabela 6. Struktura powierzchniowa kompleksów przydatności rolniczej gleb gruntów ornych
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej

Kompleksy rolniczej przydatności gleb w obrębie gruntów ornych	Powierzchnia	% gruntów ornych
1 – pszenny bardzo dobry	-	0,00
2 – pszenny dobry	54,93	0,81
3 – pszenny wadliwy	4,63	0,07
4 – żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)	2323,43	34,39
5 – żytni dobry	2480,19	36,71

6 – żytni słaby	1288,55	19,07
7 – żytni bardzo słaby	420,51	6,22
8 – zbożowo-pastewny mocny	169,77	2,51
9 – zbożowo-pastewny słaby	11,59	0,17
10 – pszenny górski	-	-
11 – zbożowy górski	-	-
12 – owsiano-ziemniaczany górski	-	-
13 – owsiano-pastewny górski	-	-
14 – gleby orne przeznaczone pod użytki zielone	2,63	0,04

Pod względem kompleksów rolniczej przydatności gleb, na obszarze opracowania występują:

Kompleks 2 – pszenny dobry, obejmuje gleby położone w korzystnych warunkach klimatycznych i geomorfologicznych. Na terenie gminy Rokitno najmują one niewielki powierzchnie, bo niespełna 55 ha, co stanowi 0,8% gruntów ornych. W skład tego kompleksu wchodzą gleby żyzne, których urodzajność uzależniona jest w wysokim stopniu od intensywności i sytemu upraw. Są to przeważnie gleby klas IIIa i IIIb, które przy właściwym nawożeniu dają w miarę wierne plony. Na glebach należących do tego kompleksu szczególnie zaleca się uprawę: pszenicy ozimej, jęczmienia jarego, buraków cukrowych, koniczyny czerwonej, owsa, buraków pastewnych.

Kompleks 3 – pszenny wadliwy, obejmuje gleby położone w korzystnych warunkach klimatycznych ale o znacznie zróżnicowanych warunkach geomorfologicznych. Zajmują one niespełna 5 ha, co odpowiada 0,07% gruntów ornych. Są to gleby które w wyniku nadmiernego odpływu wód opadowych lub dużej przepuszczalności podłoża okresowo są zbyt suche, a plony ulegają dużym wahaniom uzależnionym od pogody. Są to przeważnie gleby należące do klas IIIa i IIIb. Na glebach tych zaleca się uprawę: pszenicy ozimej, jęczmienia jarego, ziemniaków, marchwi pastewnej.

Kompleks 4 – żytni bardzo dobry, charakteryzuje się najlżejszymi glebach spośród kompleksów pszennych. Gleby tego kompleksu zajmują blisko 34,4% gruntów ornych i są drugim co do wielkości kompleksem w gminie Rokitno. Gleby tego kompleksu są lekkie w uprawie, obejmujące gleby klasy IIIa, IIIb i IVa. Przy dobrym nawożeniu i umiejętnej pielęgnacji nadają się do uprawy niemal wszystkich roślin, ze wskazaniem pod uprawę: pszenicy ozimej, żyta, jęczmienia jarego, ziemniaków, buraków cukrowych.

Kompleks 5 – żytni dobry, odznacza się zróżnicowanymi warunkami klimatycznymi i geomorfologicznymi. Jest to największy powierzchniowo kompleks w gminie Rokitno o powierzchni 2480,19ha, co stanowi 36,7% gruntów ornych. Gleby te różnią się od gleb kompleksu żytniego dobrego większą wrażliwością na suszę w różnych fazach okresu wegetacyjnego i mniejszą zawartością składników pokarmowych. Są to zazwyczaj gleby należące do klas bonitacyjnych IVa i IVb. Nadają się one pod uprawę: żyta, ziemniaków i owsa.

Kompleks 6 – żytni słaby, grupuje gleby lekkie, zbyt przewiewne i przeważnie za suche. Zajmują one 6,22% gruntów ornych. Gleby tego kompleksu wskazane są do zastosowania nawodnień rolniczych, co znacznie polepsza ich plonowanie. Na glebach tych zaleca się uprawę: żyta, ziemniaków, owsa, gryki i tytoni lekkich.

Kompleks 7 - żytni bardzo słaby zajmuje powierzchnię 420,5 ha (6,22 % gruntów ornych). Pod względem bonitacyjnym gleby tego kompleksu w większości należą do klasy VI. Są to najbardziej ubogie gleby pod względem zawartości przyswajalnych składników pokarmowych o słabo wykształconym poziomie próchnicznym. Produkcja rolnicza na tych glebach jest nieopłacalna, w związku z czym ich powierzchnie należy traktować priorytetowo w programach zalesień gruntów rolnych.

Kompleks 8 – zbożowo–pastewny mocny, obejmuje 2,51% gruntów ornych. Charakteryzuje się on glebami zbyt ciężkimi, aby zaliczyć je do kompleksów pszennych. Gleby tego kompleksu okresowo ulegają zbyt wysokiemu uwilgotnieniu, uzależnionemu od położenia i nieprzepuszczalności gleb. Nadają się pod uprawę: pszenicy, buraków pastewnych, koniczyny i roślin o dużym zapotrzebowaniu na wodę.

Kompleks 9 - zbożowo-pastewny słaby, stanowią zaledwie 0,17% gruntów ornych. Należą do nich gleby lekkie okresowo podmokłe. Gleby tego kompleksu w przewadze należą do klasy IVb, niewielkie fragmenty są sklasyfikowane jako klasa V. Nadmierne uwilgotnienie spowodowane jest zazwyczaj utrudnionym odpływem, lub płytkim zaleganiem wód gruntowych na słabo przepuszczalnym podłożu.

Kompleks 14 – gleby orne przeznaczone pod użytki zielone, zajmują jedynie 0,14% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby zbyt wilgotne, zabiegi melioracyjne nie są wskazane w uwagi na możliwość przesuszenia terenów przylegających.

Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb w obrębie użytków zielonych na obszarze gminy Rokitno przeważa **kompleks 2z średni** (blisko 75,7%). Wytworzony jest z gleb III i IV klasy. Kompleks ten tworzą siedliska grądowe, łęgowe, bagienne i pobagienne. Gleby te mogą być okresowo za suche lub zbyt mokre. **Kompleks 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe**, zajmują 24,3% użytków zielonych w gminie, wytworzone są z gleb klasy V i VI, odznaczają się najgorszymi cechami siedliskowymi i hydrogenicznymi, o warunkach skrajnie suchych lub stale mokrych. Ze względu na powyższe gleby tego kompleksu są nieekonomiczne w użytkowaniu rolniczym.

Tabela 7. Struktura powierzchniowa kompleksów przydatności rolniczej gleb użytków zielonych
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej

Kompleksy rolniczej przydatności gleb w obrębie użytków zielonych	Powierzchnia	% użytków zielonych
1z – bardzo dobry i dobry		
2z – średni	1232,08	75,66
3z – słaby i bardzo słaby	396,47	24,34

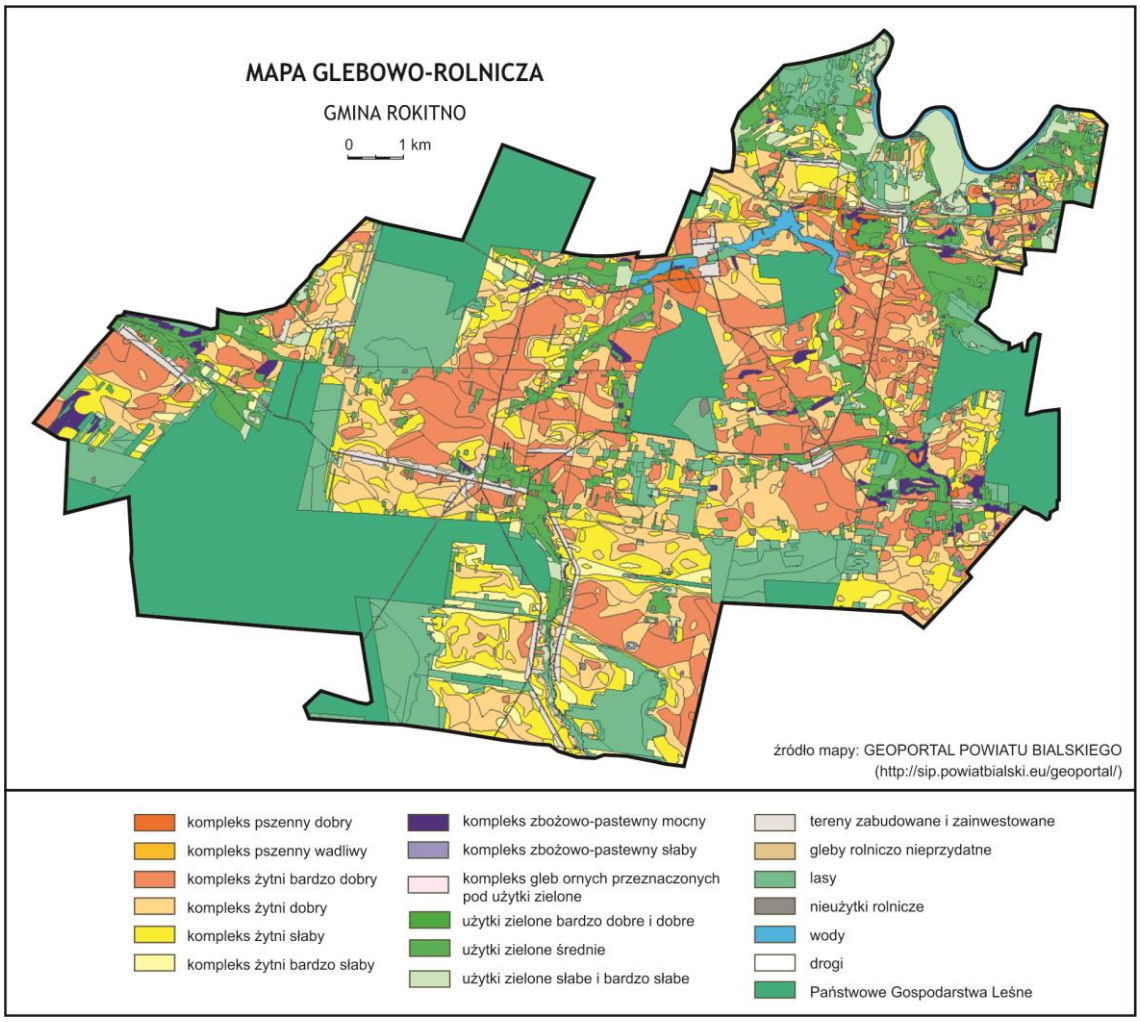

Rycina 10. Jakość gleb na terenie gminy Rokitno
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.sip.powiatbialski.eu/geoportal

Największe skupiska gleb najbardziej urodzajnych (pseudobielicowe, brunatne wyługowane, brunatne kwaśne, czarne ziemie oraz mady), w klasie bonitacyjnej III i IVa, rozpościerają się na południe od miejscowości Klonownica Duża, na linii Rokitno – Cieleśnica i Cieleśnica – Olszyn, w pobliżu miejscowości Zaczopki Kolonia, Kołczyn oraz Zaczopki. Mniejsze powierzchnie zajmują gleby kompleksu żytniego dobrego zaliczone do IVb klasy bonitacyjnej, zaś większe gleby kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego zaliczone do V i VI klasy bonitacyjnej. Gleby o najniższej wartości produkcyjnej (VI kl.) występują w zasadzie na terenie całej gminy.

Struktura użytkowania gruntów

Struktura użytkowania ziemi zależy m.in. od warunków naturalnych, tj. klimatu, gleby, wody, ukształtowania powierzchni, a także od czynników gospodarczych, na które ma wpływ rodzaj działalności rolnej, uprzemysłowienie, urbanizacja itp. Ukształtowanie struktury użytków dla gminy Rokitno jest typowe dla gmin wiejskich. W 2017 roku powierzchnia gruntów kwalifikowanych jako użytki rolne gospodarstw zajmowała 61,54% ogólnej powierzchni. Wysoki udział użytków rolnych w gminie świadczy o dominującej funkcji rolniczej. W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne (75,8%), sady zajmują 0,83%, trwałe użytki zielone 20,04%, grunty rolne zabudowane – 2,55%, tereny pod stawami

zajmują 0,33%, pod rowami 0,45%, zaś lasy i grunty leśne – 35,71% powierzchni ogólnej gminy. Grunty pozostałe, w tym grunty zabudowane i zurbanizowane (tereny mieszkaniowe, inne zabudowane, rekreacyjno – wypoczynkowe, użytki kopalne i tereny komunikacyjne), wody, nieużytki, użytki ekologiczne i tereny różne zajmują 3,16% powierzchni ogólnej gminy.

Struktura agrarna

Według danych z Urzędu Gminy Rokitno z 2017 r. na analizowanym obszarze znajdowało się 1716 gospodarstw domowych. Liczba gospodarstw od 2002 roku wzrosła o 600. Tak duży wzrost może wynikać z rozdrabniania się większych gospodarstw, usamodzielniania się kolejnych pokoleń. W gminie Rokitno znacząco przeważają niewielkie gospodarstwa o powierzchni 0,00-0,5 ha. Dużą grupę stanowią małe gospodarstwa o powierzchni 0,5-1,0 ha oraz 3,0-5,0 ha. Szczegółowy wykaz liczby gospodarstw wg. powierzchni rolnych przedstawiono na wykresie poniżej. Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa jest dużo wyższa od średniej w województwie (7,1 ha) i wynosi 14,96 ha. Powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo jest również wyższa od średniej w województwie (6,2 ha) i wynosi 12,2 ha.

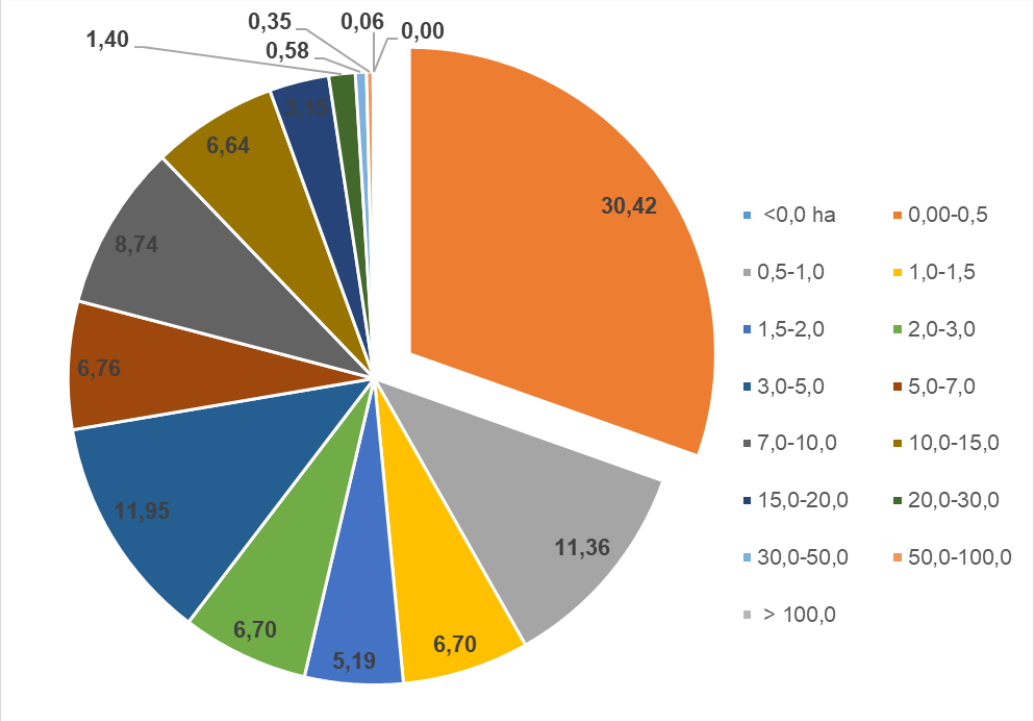

Wykres 1. Struktura ilościowa gospodarstw rolnych w gminie Rokitno (dla powierzchni fizycznych). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Rokitno

Produkcja rolna

W strukturze produkcji rolnej gminy dominuje produkcja roślinna. Wynika to przede wszystkim z istniejących warunków naturalnych, gdzie decydujący wpływ na profil produkcji ma przewaga kompleksów przydatności rolniczej, głównie żytnich (ponad 90%). W strukturze zasiewów dominują uprawy podstawowych zbóż (pszenżyto, żyto i owies) oraz kukurydza które nie wymagają dużych nakładów pracy.

Tabela 8. Struktura zasiewów w gminie Rokitno
Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

	Powierzchnia (ha)	Udział w zasiewach ogółem (%)
zboża razem	5 664,81	88,03
pszenica	457,41	7,11
żyto	1 040,22	16,16
jęczmień	389,59	6,05
owies	1 003,68	15,60
pszenżyto	1018,60	15,83
mieszanki zbożowe	554,64	8,62
kukurydza	1 173,06	18,23
ziemniaki	227,64	3,54
uprawy przemysłowe	156,62	2,43
warzywa gruntowe	18,82	0,29

W produkcji zwierzęcej podstawowymi gatunkami zwierząt inwentarskich w gminie Rokitno jest trzoda chlewna i bydło. Chowie bydła mlecznego sprzyjają warunki naturalne – w gminie jest ponad 1700 ha użytków zielonych oraz bliskie sąsiedztwo miasta Biała Podlaska, w granicach którego funkcjonuje Spółdzielnia Mleczarska „Mlekovita".

Tabela 9. Produkcja zwierzęca w gminie Rokitno
Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

Wyszczególnienie	2002	2010
bydło razem	1661	1536
- krowy	448	725
trzoda chlewna razem	10 816	5 457
- trzoda chlewna lochy	1035	513
konie	165	109
drób	7004	10361

Według danych GUS, ponad połowa aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Rokitno, bo aż 58,2% pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo).

Lasy

Na terenie gminy Rokitno lasy stanowią ponad 34% jej powierzchni. Lasy są zróżnicowane pod względem rozmieszczenia, wielkości, a także składu gatunkowego, wiekowego oraz siedliskowego. Największy kompleks leśny położony jest na południe od miejscowości Rokitno, w południowo – zachodniej części gminy i są to Lasy Kijowieckie. W

strukturze typów siedliskowych przeważają: las mieszany świeży, las świeży, bór mieszany świeży i bór świeży. Na terenie siedlisk borowych dominuje sosna, siedlisk lasowych: dąb i brzoza. Struktura siedliskowa lasów w dużym stopniu znajduje odzwierciedlenie w strukturze przestrzennej gatunków panujących. Poza mniejszymi obszarami o zróżnicowanej strukturze gatunkowej w przeważającej części gminy dominują drzewostany z sosną jako gatunkiem panującym (ok. 71% drzewostany), co jest skutkiem małych wymagań glebowo – klimatycznych oraz prowadzonych na dużą skalę zalesień tym gatunkiem. W składzie poszczególnych gatunków drzew występują ponadto: dąb 10,8%, brzoza 9,9% i olcha 5,15%. Ponadto, grunty leśne tworzą: zadrzewione doliny rzeczne, zadrzewienia śródpolne, przydrożne i siedlisk rolniczych, jak również pozostałości parku podworskiego. W dolinach rzek na madach występują łęgi nadrzeczne - zarośla wierzb koszykarskich- trójpręcikowej, wiciowej i purpurowej.

W strukturze własnościowej dominują lasy publiczne, stanowiąc 70% ogólnej powierzchni leśnej (województwa lubelskie 59,5%), zaś lasy prywatne zajmują 30% (region 40,5%). Lasy państwowe posiadają aktualny plan urządzania lasów. Lasami Skarbu Państwa znajdującymi się w granicach gminy Rokitno zarządzają 2 Nadleśnictwa tj.: Nadleśnictwo Chotyłów oraz Nadleśnictwo Biała Podlaska. Nadleśnictwo Chotyłów obejmuje swoim zasięgiem wschodnią część gminy Rokitno, które administrowane jest przez Leśnictwo Neple. Pozostała zaś część gminy Rokitno znajduje się w zasięgu działania Nadleśnictwa Biała Podlaska, a dokładniej w obrębie 2 Leśnictw tj.: Leśnictwa Cieleśnica oraz Leśnictwa Kniejówka. W Nadleśnictwie Biała Podlaska przeciętny wiek drzewostanu kształtuje się na poziomie 62 lat, zaś w Nadleśnictwie Chotyłów jest on zdecydowanie niższy i wynosi 52 lata (RDLP Lublin 65 lat). Lasy publiczne znajdujące się w granicach gminy Rokitno cechują się wyższym przeciętnym przyrostem aniżeli lasy RDLP, wielkość wskaźnika stanowi odpowiednio 5,7 m^3/ha (Nadleśnictwo Biała Podlaska), 6,73 m^3/ha (Nadleśnictwo Chotyłów) oraz 4,0 m^3/ha (w regionie). Przeciętny zapas w Nadleśnictwie Biała Podlaska wynosi 260 m^3/ha, zaś w Nadleśnictwie Chotyłów jest niższy i kształtuje się na poziomie 240 m^3/ha. Jedynie lasy administrowane przez Nadleśnictwo Biała Podlaska cechują się zasobnością zbliżoną do przeciętnego zapasu w lasach RDLP Lublin - 257 m^3/ha.

Na terenie gminy Rokitno, znajdują się 3 przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów tartacznych. Są to: Drew Trak oraz PHU „TARTAK MICHAŁKI" zlokalizowane w miejscowości Michałki oraz PHU „Drewit" w miejscowości Lipnica.

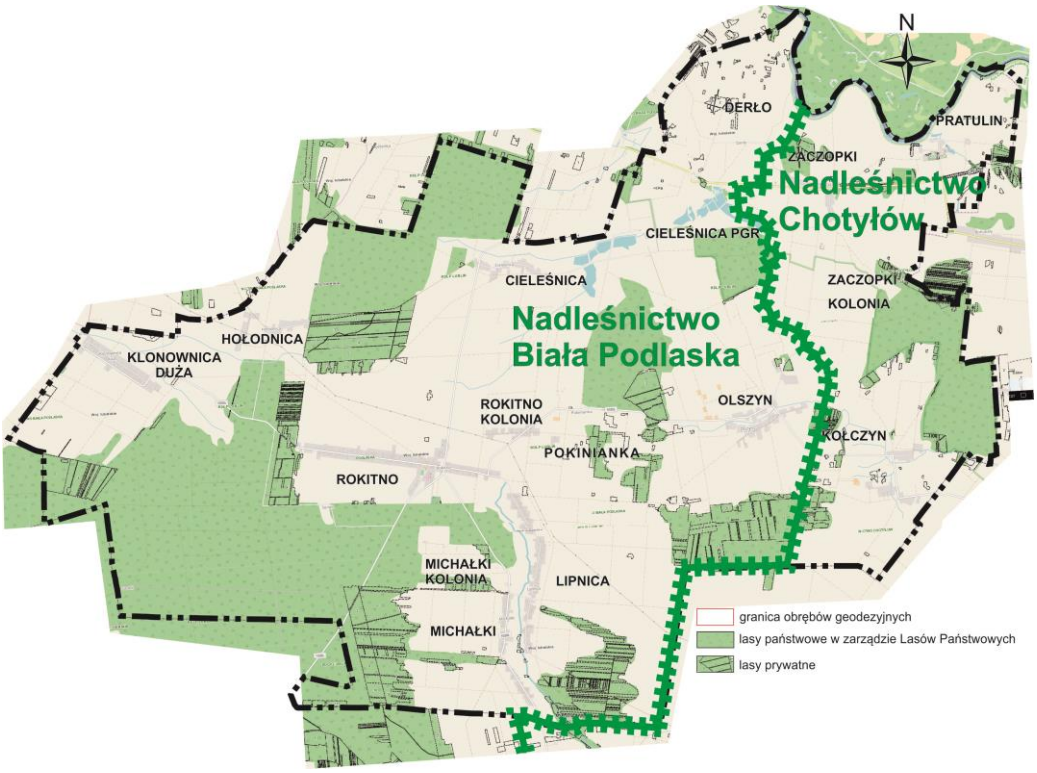

Rycina 11. Struktura własnościowa lasów
Źródło: opracowanie własne na podstawie https://www.bdl.lasy.gov.p

Tereny leśne obszaru gminy cechują się stosunkowo dobrym stanem zdrowotnym. Stwierdzone, słabe uszkodzenia lasów mają przyczyny głównie biotyczne (niekontrolowany wzrost populacji szkodliwych owadów, występowanie pasożytniczych grzybów oraz żerowanie zwierzyny łownej). W kompleksach leśnych istotne są również czynniki antropogeniczne, wśród których najistotniejsze są czynniki komunikacyjne, ale również zbiór płodów runa leśnego oraz rekreacja i ruch turystyczny. Należy też wspomnieć o abiotycznych czynnikach degradacji lasów (silne wiatry, obfite opady śniegu, pożary, skrajne warunki meteorologiczne czy zachwiania poziomu wód gruntowych), które mogą wystąpić lokalnie. Mniejsze kompleksy leśne występują w postaci odizolowanych płatów, co ułatwia wnikanie do nich wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń oraz utrudnia migrację flory i fauny leśnej.

6. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

6.1. Wartości krajobrazu kulturowego

Gmina Rokitno położona jest w paśmie pogranicza kulturowego wyznaczonego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego. Posiada bogate, historyczne walory dość dobrze zachowanego krajobrazu kulturowego, co jest istotnym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi i promocji tego obszaru. Zawdzięcza to licznym ocalałym z pożogi wojennej materialnym obiektom dziedzictwa kulturowego, jak również swojemu położeniu i bogatym walorom przyrodniczym. Meandrująca rzeka Bug z licznymi starorzeczami i specyficznym dla niej ekosystemem oraz historycznie rozplanowane rozłogi pól z urozmaiconą rzeźbą terenu, położone pomiędzy większymi kompleksami leśnymi,

stanowią piękną oprawę rozmieszczonych równomiernie niewielkich osad wiejskich, które posiadają walory historycznego krajobrazu kulturowego. Układ drożny wzdłuż którego rozwinęły się osady został ukształtowany historycznie i obecny jego kształt z wyjątkiem drogi wojewódzkiej zrealizowanej po wojnie jest niemal identyczny z układem drożnym z XIX w. Historia niektórych traktów z pewnością jest o wiele starsza. Generalnie – istniejące układy zabudowy osadniczej odpowiadają stanowi z II poł. XIX w. Są to zwarte, pasmowe zabudowania układów osadniczych, tworzące wsie zaliczane do typu tzw. ,,ulicówek". Stopień zachowania tych kompozycji jest dość dobry i czytelny w układzie przestrzennym gminy.

W gminie Rokitno zachowały się przykłady dawnej, drewnianej architektury ludowej, niestety coraz bardziej podupadającej lub przekształcanej w sposób eliminujący jej wartość historyczną. Prawdopodobnie ze względu na swoje peryferyjne położenie jest ich najwięcej w miejscowościach położonych nad Bugiem: Derło, Zaczopki, Pratulin oraz w oddalonych od głównych traktów: Kołczynie i Hołodnicy. Generalnie jednak występują w obszarze całej gminy. Są to zazwyczaj obiekty niskie, parterowe z dwuspadowym dachem i charakterystycznym dla Podlasia gankiem.

Często w krajobrazie wiejskim, zwłaszcza przy drogach spotkać można liczne kapliczki bądź krzyże przydrożne. Najbardziej widoczne i posiadające osobliwy charakter są obiekty sakralne, które ze względu na swoją skalę pełnią funkcję dominant architektonicznych wyróżniających się w krajobrazie. Na terenie gminy Rokitno są to w większości dawne cerkwie unickie, które po kasacji unii brzeskiej w 1874 r. zostały zamienione na cerkwie prawosławne. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. zostały zamienione na kościoły rzymsko-katolickie. Przebudowano i dostosowano ich wnętrza do wymogów liturgii łacińskiej. Takimi przykładami są kościoły parafialne Św. Trójcy w Rokitnie i Św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Klonownicy Dużej oraz kaplica cmentarna p.w. św. Anny w Kołczynie. Wyjątkowym miejscem kultu jest Pratulin. Jest to miejsce uświęcone krwią Unitów (Męczenników Podlaskich), którzy zginęli w obronie swojej wiary 24 stycznia 1874 r. Powstałe przy parafii św. Piotra i Pawła w Pratulinie Sanktuarium Męczenników Podlaskich przyciąga liczne rzesze pielgrzymów. Rozbudowano je o muzeum i miejsce przechowywania dokumentacji, które zlokalizowano w miejscu tragicznych wydarzeń, gdzie dawniej stała unicka cerkiew. W tym celu translokowano dawny drewniany kościół z m. Stanin, położonej również nad Bugiem. Pięknie wkomponowany w otaczający krajobraz stał się siedzibą Muzeum Męczenników Podlaskich. Stacje Drogi Krzyżowej od miejsca pamięci dawnej Ofiary prowadzą w kierunku cmentarza unickiego, na którym w zbiorowej mogile pochowano Błogosławionych Męczenników Podlaskich. Mogiłę wyznacza pamiątkowy głaz z XIV w.

Znamienitym przykładem architektury świeckiej jest zachowany i wzorowo odrestaurowany na hotel XIX- wieczny pałac w Cieleśnicy, będący elementem całego zespołu pałacowego łącznie z oranżerią, parkiem krajobrazowym oraz dawnym folwarkiem z zachowanymi obiektami gospodarczymi. Objęta wpisem do rejestru zabytków jest tylko najbardziej reprezentacyjna część dawnego założenia. Gospodarstwo w majątku Cieleśnica było jednym z przodujących w Polsce. Szczególnie dobre wyniki przynosiła hodowla owiec, bydła rogatego i ryb, które hodowano w przeznaczonych na ten cel stawach. Pełniły one funkcje gospodarcze i podnosiły walory krajobrazowe otoczenia majątku. Łącznie zajmowały powierzchnię 177 ha. Ostatni przedwojenny właściciel majątku w Cieleśnicy Stanisław

Rozenwerth był wybitnym działaczem społecznym i gospodarczym. W czasie kryzysu przeprowadzał w swoim majątku poważne roboty ziemne, dając zatrudnienie wielu biednym chłopom. Był jednym z głównych organizatorów przedwojennej Podlaskiej Wytwórni Samolotów w Białej Podlaskiej i przyczynił się także do wybudowania kolejki wąskotorowej z Białej Podlaskiej do Janowa Podlaskiego i Cieleśnicy. Została ona zlikwidowana w latach 60-tych ubiegłego wieku. Jej dawny przebieg w obszarze gminy Rokitno wyznacza obecnie droga gminna nr 100194L relacji Cieleśnica PGR – Klonownica Duża.

Gmina Rokitno, ze względu na swoje położenie, była w przeszłości świadkiem wielu bitew i potyczek zarówno podczas I-ej jak i II-ej wojny światowej. W 1915 roku rozgrywały się tu walki pomiędzy Niemcami a Rosjanami o twierdzę Brześć. Pamiątką tych wydarzeń są dwa cmentarze wojenne w Zaczopkach i Rokitnie (Las Serwis). Cmentarze z okresu II –ej wojny światowej zlokalizowane są obrębach miejscowości Pratulin, Lipnica i Rokitno Kolonia. Pomnik lotników radzieckich poległych w 1941 r. zlokalizowany jest przy lesie w obrębie Cieleśnica, zaś bohaterów polskich którzy zginęli w wojnie z bolszewikami w 1920 roku upamiętnia kopiec ziemny mogiły zbiorowej w Pratulinie.

6.2. Wykaz zabytków nieruchomych

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Wykaz obiektów, położonych na terenie gminy Rokitno, wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego wraz z aktualnymi numerami wpisu do rejestru przedstawia poniższa tabela (Tab. 10)

Tabela 10. Zabytki na obszarze gminy Rokitno wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego
Źródło: Obwieszczenie Nr 1/2017 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 9 stycznia 2017 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego.

L.p.	Zakres wpisu do rejestru zabytków	Nr wpisu do rejestru zabytków	Dec. wpisu do rej. zabytków	Nr geod. działek
Cieleśnica PGR				
1.	**Zespół pałacowy:** (pałac, oranżeria, park krajobrazowy z XIX w., zabytkowe aleje drzew)	A/250	Decyzja WKZ w Lublinie z dnia 28.02.1967, znak: KI.V-7/43/67	278, 280(część), 4/1, 240 (cz.), 242 (cz.), 253, 254 (cz.)
Klonownica Duża				
2.	**Kościół parafialny** rzym.-kat. p.w. św. Jana Apostoła i Ewangelisty z wyposażeniem wnętrza i drzewostanem w granicach cmentarza kościelnego – dawna cerkiew unicka z I-ej poł. XIX w.).	A/53	Decyzja WKZ w Lublinie z dnia 25.11.1966, znak:KI.V-7/115/66	226
3.	**Cmentarz unicki** późn. prawosławny (nieczynny) wraz z	A/1364	Decyzja WKZ w Białej Podlaskiej	309

L.p.	Zakres wpisu do rejestru zabytków	Nr wpisu do rejestru zabytków	Dec. wpisu do rej. zabytków	Nr geod. działek
	drzewostanem w obrębie działki.		z dnia 13.10.1993, znak: PSOZ-583/2/93	
Kołczyn				
4.	**Kaplica cmentarna** p.w. św. Anny z II-ej poł. XIX w.	A/16	Decyzja WKZ w Lublinie z dnia 12.03.1966, znak:KI.V-7/16/66	112
Pratulin				
5.	**Kościół** parafialny rzymsko – katolicki p.w. św. Piotra i Pawła z wyposażeniem wnętrza, dzwonnica i otaczający drzewostan.	A/28	Decyzja WKZ w Lublinie z dnia 08.04.1966, znak:KI.V-7/33/66	63
6.	**Kościół** pw. św. Trójcy z 1756 r. – translokowany z m. Stanin w 2009 r., obecnie siedziba Muzeum Męczenników Podlaskich	A/106	Decyzja WKZ w Lublinie z dnia 30.11.1966, znak:KI.V-7/137/66	236
7.	**Cmentarz unicki** (miejsce pierwotnego pochówku Męczenników Podlaskich, krzyż kamienny z XIV w. ustawiony na zbiorowej mogile).	A/762	Decyzja WKZ w Białej Podlaskiej z dnia 14.05.1998, znak: PSOZ-554/1/98	82
Rokitno				
8.	**Kościół** parafialny rzymsko – katolicki p.w. Św. Trójcy(dawna cerkiew unicka) z wyposażeniem wnętrza i otoczeniem w granicach cmentarza kościelnego.	A/68	Decyzja WKZ w Lublinie z dnia 19.11.1966, znak:KI.V-7/67/66	669
9.	**Cmentarz wojenny** z okresu I-ej wojny światowej wraz z drzewostanem (Las Serwin)	A/1349	Decyzja WKZ w Białej Podlaskiej z dnia 25.08.1995, znak: PSOZ-892/4/95	1126 (część)
Zaczopki				
10.	**Cmentarz wojenny**, niemiecko-rosyjski z czasu I wojny światowej z drzewostanem.	A/1366	Decyzja WKZ w Białej Podlaskiej z dnia 29.09.1993, znak: PSOZ-559/2/93	167

Pozostałe obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków

O historii i bogatym dziedzictwie kulturowym gminy świadczą również inne obiekty zabytkowe. Należą do nich głównie zabytkowe budynki gospodarcze dawnego majątku ziemiańskiego w Cieleśnicy, cmentarze wojenne oraz przydrożne kapliczki i krzyże. Zabytki znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków przedstawia poniższa tabela (Tab. 11)

Tabela 11. Wykaz obiektów, znajdujących się w ewidencji zabytków i nie wpisanych do rejestru zabytków (stan na 10. 2017).
Źródło: UG Rokitno.

Lp.	Obiekt	Czas powstania	Lokalizacja
Cieleśnica PGR – Zespół Pałacowy			
1	Szkoła (dawna)	XIX w.	dz. ew. 255
2	Stodoła I	I poł. XX w.	dz. ew. 280
3	Stodoła II	I poł. XX w.	dz. ew. 280
4	Obora I	I poł. XX w.	dz. ew. 280
5	Obora II	I poł. XX w.	dz. ew. 280
6	Czworak	I poł. XX w.	dz. ew. 256
7	Ośmiorak II (ruina)	XIX w.	dz. ew. 244
8	Spichlerz	XIX w.	dz. ew. 280
9	Stróżówka	I poł. XX w.	dz. ew. 245
Cieleśnica_ przy lesie			
10	Pomnik lotników radzieckich poległych w 1941 r.	1969 r.	
Cieleśnica Wieś			
11	Kapliczka przydrożna	1906 r.	dz. ew. 384/2
12	Krzyż drewniany w zespole drzew pomnikowych	1906 r.	Las Oddz. 87f
Klonownica Duża			
13	Dzwonnica w zespole kościelnym	XIX w.	dz. ew. 226
14	Cmentarz rzymsko – katolicki	I poł. XX w.	dz. ew. 301
Kołczyn			
15	Cmentarz rzym. – kat., dawniej prawosławny	XIX w.	dz. ew. 112
Lipnica			
16	Cmentarz wojenny (Michałki – Lipnica)	I poł. XX w.	dz. ew. 1165
17	Cmentarz wojenny	I poł XX w.	dz. ew. 1181
Michałki			
18	Pozostałości zespołu dworsko - parkowego (obora i dwa drzewa)	XIX w.	dz. ew. 30/2, 30/3
Olszyn			

Lp.	Obiekt	Czas powstania	Lokalizacja
19	Cmentarz prawosławny, dawniej rzym. – kat.	II poł. XIX w.	dz. ew.301
Pokinianka			
20	Pozostałości zespołu dworsko - parkowego		dz. ew. 227, 228, 229.
Pratulin			
21	Cmentarz rzymsko – katolicki	1830 r.	dz. ew. 63
22	Kaplica cmentarna	XIX w.	dz. ew. 63
23	Kapliczka z rzeźbą św. Jana Nepomucena	XVIII w.	dz. ew. 63
24	Kopiec ziemny mogiły zbiorowej żołnierzy polskich z 1920 r.	1920 r.	dz. ew. 63
25	Mogiła zbiorowa Żołnierzy Armii Czerwonej poległych w 1944 r.	1944 r.	dz. ew. 63
Rokitno			
26	Kamienna grota Matki Bożej w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy		dz. ew. 669
27	Kapliczka przydrożna	I poł. XIX w.	dz. ew. 40
Rokitno - Kolonia			
28	Cmentarz wojenny	I poł. XX w.	dz. ew. 688/4, 689

6.3. Stanowiska archeologiczne

Obszar gminy Rokitno został objęty badaniami Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP). Zarejestrowane zostały łącznie 104 stanowiska archeologiczne, świadczące o atrakcyjności terenu dla osadnictwa, szczególnie w dolinach rzek i cieków wodnych oraz dawnych traktów komunikacyjnych. Wiele zlokalizowanych tu obiektów ma wartość poznawczą. Żadne ze stanowisk archeologicznych jak dotąd nie zostało wpisane do rejestru zabytków, jedynie figurują w ewidencji zabytków. Pełen wykaz liczby stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Rokitno zestawiono w poniższej tabeli (Tab. 12). Oznaczono je na rysunku Studium wg. liczb porządkowych - Załącznik ,,Uwarunkowania".

Tabela 12. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Rokitno,
Źródło: Obwieszczenie Nr 1/2017 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 9 stycznia 2017 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego.

L.p.	Miejscowość	Gmina	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze AZP
1.	Klonowica Duża	Rokitno	58-88	26
2.	Bohukały	Rokitno	58-89	25

L.p.	Miejscowość	Gmina	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze AZP
3.	Rokitno	Rokitno	59-87	1
4.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	2
5.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	3
6.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	4
7.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	5
8.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	9
9.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	10
10.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	11
11.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	12
12.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	13
13.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	14
14.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	27
15.	Cieleśnica	Rokitno	58-89	21
16.	Cieleśnica	Rokitno	58-89	22
17.	Cieleśnica-Kolonia	Rokitno	58-88	7
18.	Cieleśnica-Kolonia	Rokitno	58-88	8
19.	Derło	Rokitno	57-88	1
20.	Derło	Rokitno	57-88	2
21.	Derło	Rokitno	57-88	3
22.	Derło	Rokitno	57-88	4
23.	Derło	Rokitno	57-88	5
24.	Derło	Rokitno	57-88	29
25.	Derło	Rokitno	57-89	1
26.	Kołczyn	Rokitno	59-89	2
27.	Derło	Rokitno	58-88	16
28.	Derło	Rokitno	58-88	17
29.	Derło	Rokitno	58-88	18
30.	Derło	Rokitno	58-88	19
31.	Derło	Rokitno	58-88	20
32.	Zaczopki	Rokitno	58-89	24
33.	Derło	Rokitno	58-88	25
34.	Derło	Rokitno	58-89	1
35.	Derło-Kolonia	Rokitno	58-88	23
36.	Klonownica Wielka	Rokitno	58-87	5
37.	Klonownica Wielka	Rokitno	58-87	6
38.	Klonownica Wielka	Rokitno	58-87	7

L.p.	Miejscowość	Gmina	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze AZP
39.	Klonownica Wielka	Rokitno	58-87	8
40.	Kołczyn	Rokitno	59-89	9
41.	Kołczyn	Rokitno	59-89	10
42.	Lipnica	Rokitno	59-88	4
43.	Zaczopki	Rokitno	58-59	3
44.	Michałki	Rokitno	59-88	3
45.	Rokitno	Rokitno	59-87/ 59-88	11
46.	Olszyn-Kolonia	Rokitno	58-89	17
47.	Olszyn-Kolonia	Rokitno	58-89	18
48.	Pratulin	Rokitno	58-89	3
49.	Pratulin	Rokitno	58-89	30
50.	Pratulin	Rokitno	58-89	31
51.	Pratulin	Rokitno	58-89	32
52.	Pratulin	Rokitno	58-89	33
53.	Pratulin	Rokitno	58-89	34
54.	Pratulin	Rokitno	58-89	43
55.	Rokitno	Rokitno	59-88	5
56.	Rokitno-Kolonia	Rokitno	58-88	6
57.	Derło	Rokitno	57-88	28
58.	Zaczopki	Rokitno	58-88	45
59.	Zaczopki	Rokitno	58-89	15
60.	Zaczopki	Rokitno	58-89	23
61.	Zaczopki	Rokitno	58-89	24
62.	Zaczopki	Rokitno	58-89	26
63.	Zaczopki	Rokitno	58-89	27
64.	Zaczopki	Rokitno	58-89	28
65.	Zaczopki	Rokitno	58-89	29
66.	Zaczopki	Rokitno	58-89	44
67.	Zaczopki-Kolonia	Rokitno	58-89	16
68.	Zaczopki-Kolonia	Rokitno	58-89	19
69.	Zaczopki-Kolonia	Rokitno	58-89	20
70.	Derło	Rokitno	57-88	33
71.	Derło Kolonia	Rokitno	58-88	30
72.	Derło Kolonia	Rokitno	58-88	31
73.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	32
74.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	33

L.p.	Miejscowość	Gmina	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze AZP
75.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	34
76.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	35
77.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	36
78.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	37
79.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	38
80.	Rokitno	Rokitno	59-87/ 59-88	1
81.	Cieleśnica	Rokitno	58-88	40
82.	Zaczopki	Rokitno	58-89	48
83.	Pratulin	Rokitno	58-89	49
84.	Pratulin	Rokitno	58-89	53
85.	Derło	Rokitno	58-89	51
86.	Derło	Rokitno	58-89	57
87.	Derło	Rokitno	58-89	58
88.	Derło	Rokitno	58-89	59
89.	Rokitno	Rokitno	59-87	1
90.	Rokitno	Rokitno	59-87	3
91.	Klonowica Duża	Rokitno	58-87	9
92.	Zaczopki	Rokitno	58-89	52
93.	Zaczopki	Rokitno	58-89	54
94.	Zaczopki	Rokitno	58-89	55
95.	Zaczopki	Rokitno	58-89	56
96.	Derło	Rokitno	58-89	60
97.	Derło	Rokitno	58-89	61
98.	Pratulin	Rokitno	58-89	62
99.	Pratulin	Rokitno	58-89	63
100.	Pratulin	Rokitno	58-89	65
101.	Pratulin	Rokitno	58-89	66
102.	Pratulin	Rokitno	58-89	67
103.	Pratulin	Rokitno	58-89	64
104.	Pratulin	Rokitno	58-89	68

Uwarunkowania kulturowe przedstawia mapa tekstowa pn. „Uwarunkowania przyrodniczo – kulturowe” stanowiąca załącznik nr 1.

7. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH;

Ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, został wprowadzony obowiązek sporządzenia audytu krajobrazowego przez organy samorządu województwa. Dokument ten ma być sporządzany dla obszaru całego województwa nie rzadziej niż raz na 20 lat. Audyt krajobrazowy będzie identyfikował krajobrazy występujące na obszarze danego województwa, wskazując lokalizację krajobrazów priorytetowych, granice takich form ochrony jak: parki kulturowe, parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obiekty znajdujące się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO. Dodatkowo audyt krajobrazowy będzie definiować zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych i krajobrazów obszarów chronionych oraz rekomendacje i wnioski dotyczące ochrony tych krajobrazów, a także lokalne formy architektoniczne w obrębie krajobrazów priorytetowych. Wskazuje się na konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych w dokumentach planistycznych, a grupie których wymienia się między innymi studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Audyt krajobrazowy dla każdego województwa musi zostać opracowany w terminie 3 lat od wejścia w życie ustawy, a więc do dnia 11 września 2018 roku.

W związku z nałożonym obowiązkiem przytoczonej wyżej ustawy, Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 16 lutego 2016 roku przystąpił do wykonania audytu krajobrazowego dla województwa lubelskiego Uchwałą Nr LXXXIII/1734/2016. Prace nad audytem krajobrazowym obecnie trwają. Na etapie sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno, brak jest rekomendacji i wniosków z tego dokumentu.

8. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA;

Według danych pozyskanych z Urzędu Gminy Rokitno, w 2016 roku gminę Rokitno zamieszkiwało 3126 osób, co stanowiło ok. 2,8% populacji powiatu bialskiego. W porównaniu do roku 2000 liczba mieszkańców zmalała o ok. 12 %. Średnia gęstość zaludnienia w 2016 roku wynosiła 22 osoby na 1 km^2. Największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (od 18 do 60 roku życia), najmniejszą osoby w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 roku życia). Średni wiek mieszkańców wynosi 40,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa lubelskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkalnictwo i stan gospodarstw domowych

Na obszarze gminy Rokitno dominuje osadnictwo wiejskie, charakterystyczne dla regionów rolniczych. Gospodarstwa domowe składają się przeważnie z budynku mieszkalnego jedno- lub wielorodzinnego, z towarzyszącą zabudową, związaną z działalnością gospodarczą mieszkańców. Większe grupy zagród tworzą małe wsie skupione

(np. Klonowica Duża, Rokitno). Układ zabudowy jest nieregularny (np. Rokitno) lub skupiony wzdłuż ulicy (np. Lipnica, Michałki). Występują także niewielkie grupy domów położonych samotnie (np. w Zaczopkach Kol.) oraz zagrody położone dużych odległościach od siebie i tworząc małe, odosobnione gospodarstwa (np. w Kołczynie).

Według danych GUS, w 2016 roku na terenie gminy Rokitno znajdowało się 1043 budynków mieszkalnych, w tym mieszkań ogółem 1186 i 6 mieszkań komunalnych. Liczba mieszkań w 2016 r. wzrosła o ok. 4% w stosunku do 2000 r., zaś ogólna ich powierzchnia użytkowa zwiększyła się o ok. 20%. Liczba mieszkań i ich powierzchnia zwiększają się w powolnym tempie.

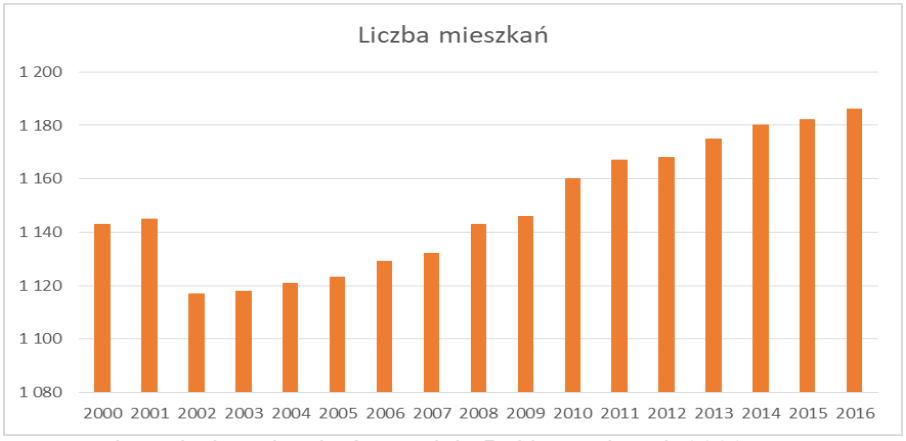

Wyk. 2 Liczba mieszkań w gminie Rokitno w latach 2000 – 2016
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

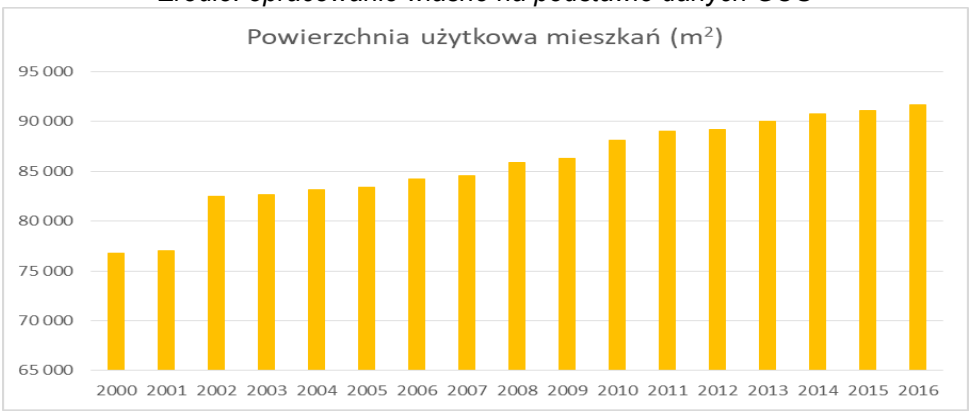

Wyk. 1 Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Rokitno w latach 2000 – 2016
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę wzrosła z 67,1 m2/os. w 2000 roku do 77,3 m2/os w 2016 roku. Średnia wielkość mieszkania została zwiększona o 7,9 m2 z 22,1 m2 w 2000 roku do 77,3 m2 w 2015 roku. W 2000 roku przypadało ok. 329 mieszkań na 10000 mieszkańców, zaś w 2016 roku liczba ta spadła do ok 387 mieszkań na 10000 mieszkańców. Przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie zmalała z 3,0 osób/mieszkanie w 2000 roku do 2,6 osób/mieszkanie w 2016 roku.

Tab. 13. Wartości wskaźników mieszkaniowych w latach 2000 – 2016 w gminie Rokitno
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

wskaźnik	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m^2)	67,1	67,2	73,9	73,9	74,2	74,2	74,6	74,7	75,1	75,3	75,9	76,3	76,3	76,6	76,9	77,1	77,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 os. (m^2)	22,1	22,6	24,3	24,5	24,8	25,2	25,5	25,8	26,1	26,7	27,3	27,8	28,1	28,6	29,3	29,7	30,0
mieszkania na 1000 mieszkańców	329,1	336,0	329,3	331,8	334,9	339,9	341,7	344,9	347,9	354,5	359,7	364,9	367,6	374,0	381,0	385,8	387,5
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6

Istotnym czynnikiem kształtującym warunki mieszkaniowe w gminie jest wyposażenie mieszkań w podstawową infrastrukturę techniczną. Dostępne dane, dotyczące wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w gminie Rokitno świadczą o niekorzystnym stanie części mieszkań. Wiele lokali nie spełnia podstawowych warunków socjalno-bytowych ze względu na brak doprowadzenia podstawowych urządzeń sanitarnych. Niemniej jednak w latach 2002 – 2016 obserwuje się korzystne zmiany w zakresie wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne. Instalacja wodociągowa jest podłączona do 76,7 % wszystkich mieszkań (wzrost o 5,7%). Wyposażenie mieszkań w ustęp spłukiwany wzrosło o 12,9%. Łazienka znajduje się w 61,77% wszystkich mieszkań (wzrost o 7,8%). Centralne ogrzewanie zamontowane jest w 43,7% wszystkich mieszkań (wzrost o 5,3%). Z instalacji wodociągowej korzysta 84,8% ogółu mieszkańców gminy, zaś z instalacji kanalizacyjnej – 11,3% (2016r.). W gminie Rokitno nie ma podłączenia do sieci gazowej.

Tab. 14. Wyposażenie mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w gminie Rokitno w latach 2002-2016
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

wskaźnik	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
wodociąg															
liczba mieszkań	793	780	783	785	791	794	805	808	884	891	892	899	904	906	910
[%]	71,0	69,8	69,8	69,9	70,1	70,1	70,4	70,5	76,2	76,3	76,4	76,5	76,6	76,6	76,7
ustęp spłukiwany															
liczba mieszkań	574	573	576	578	584	587	598	601	737	744	745	752	757	759	763
[%]	51,4	51,3	51,4	51,5	51,7	51,9	52,3	52,4	63,5	63,8	63,8	64,0	64,2	64,2	64,3
łazienka															
liczba mieszkań	602	601	604	606	612	615	626	629	706	713	714	721	726	728	732
[%]	53,9	53,8	53,9	54,0	54,2	54,3	54,8	54,9	60,9	61,1	61,1	61,4	61,5	61,6	61,7
centralne ogrzewanie															
liczba mieszkań	429	429	432	434	440	443	454	457	492	499	500	507	512	514	518
[%]	38,4	38,4	38,5	38,6	39,0	39,1	39,7	39,9	42,4	42,8	42,8	43,1	43,4	43,5	43,7

Rynek pracy i działalność rolnicza

W gminie Rokitno na 1000 mieszkańców pracuje 64 osób. 50,8% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 49,2% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Rokitno wynosiło w 2016 roku 13,6% (12,8% wśród kobiet i 14,3% wśród mężczyzn).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Rokitno wynosi 3 184,04 PLN, co odpowiada 74,20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Rokitno 129 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 34 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -95.

Na terenie gminy Rokitno dominuje działalność rolnicza, w której zatrudnionych jest aż 58,2% aktywnych zawodowo jej mieszkańców. Duże znaczenie mają także sektory gospodarcze tj.: przemysł i budownictwo (9,8%), usługi tj.: handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (13,8%) oraz sektor finansowy tj.: działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości (1,2%).

Z punktu widzenia rynku pracy ważnym wskaźnikiem jest stopa bezrobocia. Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie pracujących w analizowanych latach 2004-2016 utrzymywał się na poziomie średnio 15%, gdzie najniższą wartość odnotowano w 2008 r. i wyniosła ona 11,3%, a najwyższą w 2013 r. – 18,6%. Wskaźnik bezrobocia w gminie Rokitno od 2011 roku był wyższy od wskazań dla województwa lubelskiego i dla kraju. Należy z tego wnioskować, że sytuacja na rynku pracy w gminie jest niezadowalająca.

Szkolnictwo

Na terenie gminy Rokitno działa jedna placówka oświatowa, którą jest Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, przy której funkcjonuje Oddział Przedszkolny. W 2016 r. naukę pobierało 337 uczniów: 176 uczniów szkoły podstawowej i 95 uczniów wygasającego gimnazjum oraz 66 dzieci w przedszkolu. W porównaniu do roku 2006 zauważa się wzrost liczby dzieci w wieku przedszkolnym oraz spadek dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ogólna tendencja liczby uczniów jest malejąca. Na terenie gminy brak jest żłobka czy też klubu dziecięcego.

Kultura

Najważniejszą rolę w propagowaniu kultury na terenie gminy pełni Gminna Instytucja Kultury zlokalizowana w miejscowości Rokitno, której działania wspiera 9 świetlic wiejskich, zlokalizowanych w miejscowościach: Cieleśnica, Cieleśnica PGR, Klonownica Duża, Kołczyn, Lipnica, Michałki, Olszyn, Pratulin i Zaczopki oraz Gminna Biblioteka w miejscowości Rokitno. Gminna Instytucja Kultury realizuje zadania w dziedzinie edukacji, rozwoju i upowszechniania kultury i sztuki. Organizuje imprezy artystyczne, rozrywkowe, przeglądy, konkursy, warsztaty, pokazy i wystawy. Współpracuje z instytucjami, sołectwami, stowarzyszeniami, szkołami, klubami i kościołami katolickimi z terenu gminy Rokitno oraz z ośrodkami kultury z innych Gmin. Przy GIK funkcjonują: Zespół Śpiewaczy „Podlasianki” z Rokitna oraz Zespół Dziecięcy „Śnieżynki".

Sport turystyka i rekreacja

Na obszarze gminy znajdują się 2 boiska sportowe: w Rokitnie, przy Szkole Podstawowej oraz w Kołczynie, przy świetlicy wiejskiej. Gmina nie posiada boiska o statusie gminnego stadionu sportowego. Na terenie gminy znajduje się 6 placów zabaw, w miejscowościach: Rokitno – 2 place zabaw przy Szkole Podstawowej w Rokitnie; Klonownica Duża – przy świetlicy wiejskiej; Kołczyn – przy świetlicy wiejskiej; Olszyn – przy świetlicy wiejskiej; Lipnica – przy świetlicy wiejskiej.

Walorami sprzyjającymi rozwojowi turystyki i rekreacji na terenie gminy Rokitno są uwarunkowania przyrodniczo - krajobrazowe i kulturowe, a atrakcyjność rekreacyjna wynika przede wszystkim z położenia w dolinie rzeki Bug w granicach Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu". Wzdłuż doliny rzeki Bug, w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe, wytyczony został szlak kajakowy Bug – Krzna, który podzielony został na następujące etapy:

- Biała Podlaska – Woskrzenice (spływ Krzną);
- Woskrzenice – Neple (spływ Krzną);
- Neple – **Pratulin** (spływ Krzną i Bugiem granicznym);
- **Pratulin** – Janów Podlaski (spływ Bugiem granicznym);
- Janów Podlaski – Gnojno (spływ Bugiem granicznym);
- Gnojno – Serpelice (spływ Bugiem).

Zaletą trasy jest wzrastający stopień trudności, a także ogromna malowniczość wynikająca z meandrowania obu rzek w obrębie Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu". Alternatywą, dla trwającego kilka dni spływu, jest spływ Bugiem na trasie Kuzawka – **Pratulin** - Gnojno.

Na atrakcyjność turystyczną obszaru, oprócz uwarunkowań naturalnych i kulturowych, które zostały szczegółowo opisane w pkt. 4 i 6, istotny wpływ ma infrastruktura turystyczna, tworzona m.in. przez szlaki i ścieżki turystyczne oraz przyrodnicze. Przez teren gminy przebiegają szlaki turystyczne biegnące wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 698. Są to:

- szlak o znaczeniu ponadregionalnym, tj.: **Nadbużański Szlak Rowerowy**. Jest to blisko 290 kilometrowa, oznaczona kolorem czerwonym trasa rowerowa przebiegająca przez wschodnią część województwa lubelskiego, z Janowa Podlaskiego do Hrubieszowa. Atrakcją szlaku są krajobrazy doliny rzeki Bug, która jako jedna z nielicznych cechuje się nieuregulowanym biegiem;
- szlak rowerowy rangi krajowej – **Trasa Rowerowa Polski Wschodniej** – Green Velo, który jest najdłuższym szlakiem rowerowym w Polsce o długości około 2000 km. Przebiega on przez 5 województw znajdujących się we wschodniej Polsce. Oprócz regionu lubelskiego są to województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, podkarpackie oraz świętokrzyskie. Na trasie szlaku znajdują się Miejsca Obsługi Rowerzystów (MOR), gdzie turyści mają możliwość odpoczynku korzystając z wiat, ławek, stojaków na rowery. W gminie Rokitno MOR znajduje się w miejscowości Zaczopki;
- szlak rowerowy rangi międzynarodowej – **Europejska turystyczna trasa rowerowa Euro Velo,** europejska sieć szlaków rowerowych będąca projektem Europejskiej

Federacji Cyklistów, której celem jest propagowanie roweru jako środka komunikacji i rekreacji.

Dodatkowo przez gminę Rokitno przebiegają „Szlaki Rowerowe Południowego Podlasia" biegnące w ciągu dróg powiatowych (1033L, 1036L, 1128L, 1035L oraz 1034L) i gminnych (100219L, 100218L, 100217L, 100213L, 100194L, 100076L oraz 100261L). Szlaki rowerowe biegnące wzdłuż dróg powiatowych cechuje nawierzchnia utwardzona, wyjątek stanowi droga powiatowa Nr 1033L, natomiast w przypadku dróg gminnych, w zdecydowanej większości trasa rowerowa biegnie po drogach nieutwardzonych. Pomysł na powstanie systemu został zaczerpnięty od Partnerów Bialskopodlaskiej Lokalnej Grupy Działania z Belgii : LEADER Tielt – Plateau oraz LEADER Westhoek. Wspólnie z Partnerami BLGD zrealizowała projekt TEAM, którego efektem (między innymi) jest wdrożenie jedynego w Polsce systemu oznakowania numerycznego Szlaków Rowerowych Południowego Podlasia.

W gminie nie rozwinęła się dotychczas funkcja turystyczno - rekreacyjna. Oprócz szlaków rowerowych wymienionych wyżej, przebiegających w przeważającej części jednym śladem wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 698, infrastruktura turystyczna jest uboga. Brak jest ośrodków rekreacyjnych i wypoczynkowych, zorganizowanej bazy noclegowej, odpowiedniej bazy gastronomicznej i innych urządzeń turystycznych. Słabo rozwinięta infrastruktura noclegowa, zwłaszcza agroturystyka oraz baza gastronomiczna istotnie ogranicza rozwój turystyki mimo licznych walorów turystycznych, krajobrazowych i kulturowych jakimi dysponuje gmina Rokitno. Cennym ośrodkiem turystycznym jest Zespół Pałacowo-Parkowy w Cieleśnicy. W 2016 w miejscowości Rokitno funkcjonował pensjonat Dolina Bugu oferujący łącznie 45 miejsc noclegowych w pokojach 2 i 3 osobowych, a także pałac w Cieleśnicy zaadaptowany na obiekt hotelarsko – gastronomiczny o wysokim standardzie. Na terenie gminy, brak jest punktu informacji turystycznej. Powyższe świadczy, iż istotnym problemem w optymalnym wykorzystaniu potencjału turystycznego gminy jest niedostatecznie rozwinięta baza noclegowa.

Gmina Rokitno posiada ogromny potencjał do rozwoju turystyki pielgrzymkowej. W grupie walorów sakralnych, dających mocne podstawy do rozwoju turystyki pielgrzymkowej, wymienia się Sanktuarium Unitów Podlaskich w Pratulinie. Obiektem kultu w Sanktuarium w Pratulinie są relikwie błogosławionych męczenników zamordowanych w 1874 roku w obronie wiary, które są złożone w bocznej kaplicy kościoła parafialnego w specjalnie przygotowanej do tego urnie. W październiku 1997 roku Ojciec Święty Jan Paweł II beatyfikował męczenników z Pratulina. Dodatkowo Sanktuarium położone jest w dolinie rzeki Bug, co pozwala na połączenie ruchu pielgrzymkowego z krajoznawczym, a także z pobytami wypoczynkowymi lub uprawianiem specjalistycznej turystyki aktywnej, ale również sprzyja głębokiemu odbiorowi i przeżywaniu treści religijnych i kulturowych. W 2016 roku przy Sanktuarium, ruszyła budowa Domu Pielgrzyma, z 50 miejscami noclegowymi oraz salą konferencyjną. Ma on również służyć do celów rekolekcyjnych, zwłaszcza w okresie zimowym, kiedy turystów i pielgrzymów jest mniej. Będzie to drugi taki obiekt w regionie. W 2012 roku przy Sanktuarium Matki Bożej Kodeńskiej, powstał Dom Pielgrzyma dysponujący ponad 170 miejscami noclegowymi dla pielgrzymów.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Rokitno funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "pro-Vita" świadczący opiekę lekarską tj.: badania lekarskie i podstawową diagnostykę, leczenie chorób, opiekę nad kobietami ciężarnymi i noworodkami, szczepienia ochronne i działania

zapobiegawcze oraz pielęgniarstwo środowiskowe i rodzinne. Podstawowe usługi stomatologiczne świadczone są w gabinecie Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej. Mieszkańcy korzystają ze specjalistycznych usług medycznych poza granicami gminy. W Rokitnie znajduje się również punkt apteczny.

Opieka społeczna

Podstawową instytucją działającą w zakresie opieki społecznej na terenie gminy jest zlokalizowany w miejscowości Rokitno Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na przestrzeni lat 2009 – 2016 zauważa się spadek liczby gospodarstw, korzystających z pomocy materialnej (ze 133 w 2009 r. do 100 w 2016 r.). Liczba osób zagrożonych marginalizacją ulega stopniowemu zmniejszeniu w 2016 r. o ok. 33% w stosunku do roku 2009. Konsekwencją tego jest zmniejszenie się zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy do 11,9 % w 2016 r., gdzie w 2009 r. zasięg był o 4,5% wyższy. Kwoty świadczeń rodzinnych w poszczególnych latach były zmienne. Największą sumę na ten cel przeznaczono w 2016 r. (982 tys. zł), zaś najmniejszą – w 2014 r (733 tys. zł).

Bezpieczeństwo

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy funkcjonuje 7 jednostek ochotniczej straży pożarnej w miejscowościach: Cieleśnica, Kołczyn, Klonownica Duża, Lipnica, Zaczopki, Olszyn i Rokitno, z których 2 ostatnie należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Na terenie gminy Rokitno brakuje jednostki policyjnej. Ochronę mieszkańców gminy Rokitno sprawuje Komisariat Policji w Janowie Podlaskim. W 2016 roku w gminie stwierdzono szacunkowo 40 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 12,95 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Rokitno wynosi 86,30% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa lubelskiego. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Rokitno najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 7,17 (wykrywalność 81%) oraz przeciwko mieniu - 4,19 (wykrywalność 66%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,88 (99%), o charakterze gospodarczym - 1,73 (76%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,45 (98%)

9. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie gminy Rokitno występują uwarunkowania sprzyjające powstawaniu zagrożeń ludności i jej mienia. Zagrożenie powodziowe związane z największą w tym rejonie rzeką Bug dotyczy obszaru położonego w północnej części gminy, obejmując takie miejscowości jak: Pratulin, Zaczopki i Derło, co szczegółowo omówione zostało w pkt. 18 traktującym o zagrożeniu powodziowym. Lokalne rzeki i cieki wodne nie stanowią istotnego zagrożenia powodziowego.

Susza obok powodzi, jest jednym z głównych zagrożeń związanych z wodą, a jednocześnie jest zjawiskiem najbardziej złożonym, gdyż dotyczy nie tylko spadku dostępności wody, ale również niesie ze sobą zagrożenie w postaci negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Susza jest naturalnym zagrożeniem, które wywołane jest głównie przez niedobór opadu, a o jej dalszym rozwoju decyduje szereg

czynników, jak np.: okres występowania, warunki fizycznogeograficzne danego obszaru (charakter i spadek terenu, sieć hydrograficzna, pokrycie i użytkowanie terenu), warunki hydrologiczne w danym okresie i okresie poprzedzającym, a także sposób i intensywność korzystania z zasobów wodnych. Według opracowania pn. „*Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły*" cały obszar gminy Rokitno zaliczony został jako zagrożony zjawiskiem suszy, o czym świadczą powierzchnie o określonym poziomie zagrożenia występowaniem susz, a mianowicie: zagrożenie znaczne – 25% powierzchni gminy głównie w południowej jej części, zagrożenie wysokie – 68,1% północna i środkowa część gminy oraz zagrożenie bardzo wysokie – 6,9% w południowo – zachodniej części gminy, co szczegółowo przedstawia rycina poniżej.

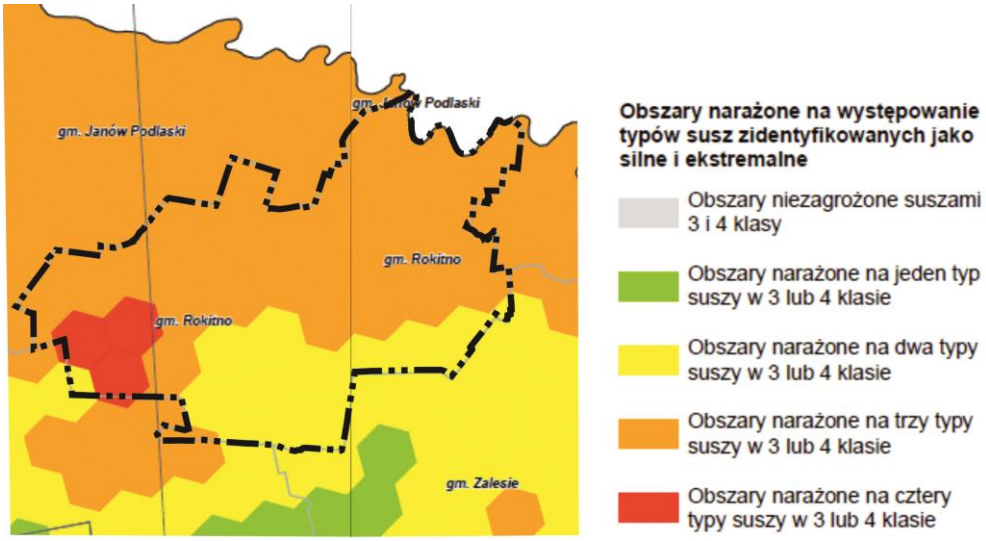

Rycina 12. Zagrożenie występowania suszy na terenie gminy Rokitno
źródło: opracowanie własne na podstawie opracowania pn. Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły

Postępujące zmiany klimatu rodzą konieczność podejmowania stosownych działań adaptacyjnych w wielu dziedzinach, spośród których planowanie przestrzenne powinno uwzględniać zwłaszcza rolnictwo i leśnictwo; różnorodność biologiczną, trwałość ekosystemów i gospodarkę wodną. W celu przeciwdziałania skutkom suszy na terenie gminy Rokitno zaproponowano do realizacji następujące działania, dotyczące zagospodarowania przestrzennego:

1) odbudowa/przebudowa systemów melioracyjnych z odwadniających na nawadniająco-odwadniające i budowa systemów melioracyjnych (nawadniająco-odwadniających);
2) zwiększanie retencji leśnej;
3) zwiększanie retencji na obszarach rolniczych;
4) propagowanie zmiany struktury upraw rolniczych na gatunki i odmiany roślin uprawnych bardziej odpornych na suszę rolniczą oraz odpowiednie nawożenie gleb;
5) renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów, przywracanie naturalnych meandrów oraz funkcji retencyjnych cieków;
6) odtwarzanie obszarów starorzeczy i obszarów bagiennych;
7) prowadzenie uprawowych zabiegów agrotechnicznych w sposób zapobiegający przesuszaniu gleby;
8) tworzenie i ochrona roślinnych pasów ochronnych;

9) inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych; (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć;
10) przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych;
11) analiza możliwości usprawnienia reguł sterowania obiektami i urządzeniami wodnymi;
12) tworzenie zadrzewień przydrożnych.

Gminę Rokitno cechuje wysoki wskaźnik lesistości, stanowiący ponad 34%. Obszary leśne podlegają klasyfikacji pod względem zagrożenia pożarowego lasu według trzystopniowej skali. W planie urządzenia Lasów Nadleśnictwa Biała Podlaska, lasy, w tym występujące na terenie gminy Rokitno, zostały zakwalifikowane do II kategorii zagrożenia pożarowego. W grupie najważniejszych czynników powodujących możliwość wystąpienia pożarów wymienia się:

- warunki meteorologiczne, w tym: temperatura powietrza, wilgotność względna powietrza, opady atmosferyczne, zachmurzenie, promieniowanie słoneczne. Temperatura powietrza powyżej 24°C, wilgotność względna powietrza poniżej 40%, brak opadów atmosferycznych i brak zachmurzenia lub zachmurzenie małe są parametrami, które określają tzw. pogodę pożarową, podczas której powstaje ponad 60% pożarów lasu;
- wilgotność ściółki wynosząca 30% jest progiem granicznym, powyżej którego powstanie pożaru w lesie od punktowych źródeł ciepła i jego rozprzestrzenianie się jest mało prawdopodobne. Przy wilgotności ściółki mniejszej niż 12% powstaje blisko 70% wszystkich pożarów lasu.
- struktura siedlisk i drzewostanów;
- atrakcyjność turystyczna i płody runa leśnego.

Lasy położone na terenie gminy Rokitno znajdują się w strefie prognozowania zagrożenia pożarowego Nr 35. Stacja prognostyczna znajduje się w Nadleśnictwie Biała Podlaska. Stopień zapalności dna lasu zależy od składu runa, wilgotności nagromadzonej leżaniny i ściółki oraz rozkładu pogody w roku (głównie opadów atmosferycznych). Okres zwiększonej palności przypada na wczesną wiosnę po zejściu pokrywy śnieżnej, kiedy to występują duże ilości wysuszonych traw, krzewinek, opadłe listowie. Drugi okres o zwiększonej palności występuje w okresach długotrwałej suszy. Okres zagrożenia pożarowego występu-je od momentu uzyskania przez ściółkę wilgotności mniejszej niż 27%. Lokalnie duże zagrożenie może występować w sezonie letnim i jesiennym, kiedy występuje zwiększona penetracja lasów przez ludność zbierającą owoce runa leśnego oraz zwiększony ruch turystyczny.

Nie obserwuje się zagrożeń związanych z ruchami masowymi ziemi ani obszarów osuwiskowych.

Na terenie gminy, ani w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie funkcjonują zakłady przemysłowe stwarzające zagrożenie poważną awarią przemysłową. Jedynie w miejscowości Rokitno znajduje się stacja paliw Trans – Nuss, która może stanowić zagrożenie w przypadku awarii. Ze względu na stosowane materiały i zabezpieczenia, a także wyznaczone strefy zagrożenia wybuchem, ryzyko wystąpienia awarii związanej z funkcjonowaniem stacji jest minimalne.

10. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Niniejszy rozdział stanowi syntezę opracowania pt.: „Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Rokitno", które zostało sporządzone na potrzeby niniejszego Studium.

W dniu 18 listopada 2015 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777 ze zm.), która wprowadziła zmiany do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016 poz. 778 ze zm.) w zakresie sporządzania dokumentów planistycznych w planowaniu lokalnym.

W wyniku wprowadzonych w/w ustawą zmian, w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powstał obligatoryjny obowiązek przeprowadzenia analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy, która w myśl art. 10 ust. 1 pkt. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym musi obejmować:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- możliwości finansowania przez gminę wykonywania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W związku z powyższym, celem przedmiotowej analizy było wyznaczenie obszarów przewidzianych do urbanizacji i wskazania terenów, które w pierwszej kolejności powinny zostać przeznaczone na cele inwestycyjne w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obszary te wyznaczone zostały przy uwzględnieniu uwarunkowań gminy jak i potrzeb oraz możliwości rozwojowych gminy w zakresie: zmian demograficznych, przestrzennych, możliwości finansowania nowych inwestycji oraz czynników zewnętrznych, które w najbliższej przyszłości mogą mieć wpływ na zagospodarowanie przestrzenne i rozwój gminy Rokitno.

Analiza została opracowana w 30-letniej perspektywie czasowej. W wyniku analizy wytypowane zostały obszary cechujące się:

- wykształconą zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną, które w pierwszej kolejności mogą lub powinny być przeznaczone do rozwoju zabudowy oraz
- obszary niewskazane do zabudowy.

Obliczona została chłonność luk w zabudowie w ramach terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz na terenach niezabudowanych, które zostały przeznaczone na cele inwestycyjne w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno.

Etapy analizy:

- wstępne wyznaczenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej i obszarów rozwoju zabudowy,

- obliczenie chłonności terenów niezabudowanych przeznaczonych na cele inwestycyjne w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz chłonności luk w zabudowie na terenach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
- analiza potrzeb i możliwości rozwojowych gminy,
- obliczenie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie w podziale na funkcje, wyrażonego w powierzchni użytkowej zabudowy – na podstawie analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie z chłonnością terenów niezabudowanych przeznaczonych na cele inwestycyjne w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz z chłonnością luk w zabudowie na terenach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – określenie potrzeby wyznaczania nowych terenów pod zabudowę w gminie,
- określenie ostatecznych granic obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i obszarów rozwoju zabudowy, przy uwzględnieniu faktycznego zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne w gminie.

Na potrzeby wyznaczenia obszarów urbanizacji w gminie Rokitno przyjęto, że:

- obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej obejmą istniejące obszary zurbanizowane, w skład których wejdą:
  - tereny lub działki ewidencyjne zabudowane,
  - działki posiadające użytkowanie budowlane, oznaczone na mapach Ewidencji Gruntów i Budynków,
  - działki posiadające dostęp do dróg publicznych oraz posiadające dostęp do zbiorczej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- obszary rozwoju zabudowy to obszary spełniające część kryteriów ustalonych dla obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości rozwojowych gminy i będą obejmowały:
  - tereny częściowo zurbanizowane, (np.: tereny zabudowane nieposiadające pełnego uzbrojenia, położone na gruntach rolnych), ale niespełniające wszystkich kryteriów określonych dla obszarów zabudowanych,
  - tereny, na których istnieje możliwość urbanizacji, czyli np. tereny posiadające dostęp do dróg publicznych i zbiorczych sieci infrastruktury technicznej, położone w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zabudowanych, ze szczególnym uwzględnieniem dominującej roli ośrodka gminnego i ośrodków wspomagających w strukturze osadniczej gminy,
  - tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym, zwane dalej terenami inwestycyjnymi,
- obszary niewskazane do zabudowy to obszary, których położenie, uwarunkowania środowiskowe czy użytkowanie nie predestynuje do ich zabudowy, np.: tereny wód

powierzchniowych, lasy, tereny niezabudowane objęte zakazem zabudowy wynikającym z obowiązujących przepisów prawa.

Jednym z etapów analizy, było wykonanie prognozy demograficznej, mającej na celu sprawdzenie, czy w perspektywie 30-letniej wystąpi zapotrzebowanie na nowe tereny pod zabudowę. Podstawą wykonania analiz prognostycznych były dane demograficzne z lat 2000 – 2016. Prognozę demograficzną rozpatrzono w trzech wariantach:

- Wariant I – pesymistyczny – zakładający stały ubytek roczny, oszacowany na podstawie faktycznego przyrostu (ubytku) liczby ludności w ostatnich 16 latach. Liczba mieszkańców gminy Rokitno w 2045 roku stanowić będzie 2314 osób, o 747 osób mniej aniżeli w roku 2017;
- Wariant II – optymistyczny – zakładający stały przyrost roczny równy maksymalnemu przyrostowi rocznemu, który został odnotowany w przeciągu ostatnich 16 lat. Liczba mieszkańców gminy Rokitno w 2045 roku stanowić będzie 3148 osób, o 87 osób więcej aniżeli w roku 2017;
- Wariant III – GUS – oszacowany w odniesieniu do „Prognozy ludności do 2050 roku dla powiatów oraz miast na prawach powiatu", opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny, która jest spójna z obowiązującą od 1 października 2014 r. prognozą dla województw na lata 2014 – 2050. Liczba mieszkańców gminy Rokitno w 2030 roku stanowić będzie 2788 osób, o 273 osób mniej aniżeli w roku 2017.

Ważnym etapem analizy było wykonanie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, w ramach którego oszacowano maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową oraz wielkość nowych terenów inwestycyjne w zabudowie mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej do roku 2047. W celu oszacowania zapotrzebowania na nowe mieszkania przyjęto wskaźnik wynikający z ruchu budowlanego i ilości oddawanych do użytku nowych budynków mieszkalnych w latach 2006-2017. Oddawano do użytku średnio 5 budynków mieszkalnych rocznie, Do obliczeń wielkości prognozowanych powierzchni przyjęto średnią powierzchnię użytkową mieszkania wynoszącą 150 m^2. Dla zabudowy mieszkaniowej zagrodowej przyjęto powierzchnię działki budowlanej wynoszącą 4000 m^2. Prognozowane maksymalne wielkości powierzchni użytkowej obiektów oraz terenów inwestycyjnych obliczono uwzględniając 30% - owy wzrost wielkości spowodowany niepewnością procesów demograficznych oraz udziałem terenów pomocniczych (infrastruktury, dróg, zieleni). Z przeprowadzonej analizy zapotrzebowania na tereny inwestycyjne o funkcji mieszkaniowej wynikało, iż na terenie gminy konieczne będzie zapewnienie nowej powierzchni mieszkalnej 38 025 m^2 powierzchni użytkowej, co w przeliczeniu na powierzchnię nowych terenów inwestycyjnych daje wartość **101,40 ha**. Prognozowaną łączną powierzchnię terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (zagrodową i jednorodzinną) wyliczono sumując prognozowaną powierzchnię nowych terenów inwestycyjnych (101,40 ha) z terenami już zagospodarowanymi, co dało wielkość **409,72 ha.** Nie przewiduje się powiększania terenów inwestycyjnych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Prognozowana maksymalna powierzchnia użytkowa usług liczona jako 6,5% powierzchni mieszkalnej wynosi 8 432 m^2, co przedkłada się na wielkość terenu – **27 ha**. Prognozowana maksymalna powierzchnia użytkowa zabudowy produkcyjnej liczonej jako 5% powierzchni mieszkalnej wynosi 6 486 m^2, co przedkłada się na wielkość terenu – **20,49 ha**. Analiza chłonności terenów wyznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno wykazała istnienie znacznej części rezerw terenowych, które w większości mogą

zostać zagospodarowane zgodnie z przeznaczeniem. W studium zakłada się, że ok 30% rezerw nie będzie mogła zostać zagospodarowana ze względu na liczne niekorzystne uwarunkowania do których należą:

- geometria działek uniemożliwiająca zabudowę, najczęściej działki zbyt wąskie,
- niesprzyjające warunki gruntowo – wodne, lokalne obniżenia terenu, umożliwiające naturalne spływy wód opadowych,
- położenie w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego,
- niesprzyjające sąsiedztwo, brak atrakcyjności lokalizacji,
- nieuregulowane własności niektórych nieruchomości,
- rolnicze użytkowanie gruntów i brak zainteresowania właścicieli zmianą zagospodarowania.

Na podstawie dokonanych obliczeń ustalono możliwość maksymalnego powiększenia terenów inwestycyjnych w zakresie:

- terenów mieszkaniowych (ogółem) – 17,40 ha
- terenów usługowych – 7,60 ha
- terenów produkcyjnych – 20,00 ha

Tab. 15 Bilans terenów wyznaczonych pod zabudowę zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno

Lp.	Obręb	Funkcja terenu - rodzaj zabudowy	Powierzchnia terenów wyznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego (ha)		
			zagospodarowana	rezerwa	łącznie
1.	Rokitno	**Mieszkaniowa:**			
		- zagrodowa (MR)	44,50	24,90	69,40
		- jednorodzinna (MN)	4,74	5,20	9,94
		Usługowa:			
		- usługi publiczne i komercyjne (UC)	5,31	1,10	6,41
		- usługi sakralne (UK)	0,98	0,00	0,98
		Produkcyjna (PR)	5,11	0,37	5,48
2.	Rokitno Kolonia	**Mieszkaniowa** - zagrodowa (MR)	2,11	3,50	5,61
3.	Cieleśnica	**Mieszkaniowa** - zagrodowa (MR)	9,95	4,05	14,00
		Usługowa: - usługi publiczne i komercyjne (U)	1,23	1,14	2,37
4.	Cieleśnica PGR	**Mieszkaniowa:**			
		- zagrodowa (MR)	0,71	1,53	2,24
		- jednorodzinna (MN)	0,00	3,13	3,13
		- wielorodzinna (MW)	7,31	1,20	8,51
		Usługowa:			
		- usługi publiczne i komercyjne (U)	0,70	0,00	0,70

		- zespół pałacowo-parkowy (ZP)	8,31	0,00	8,31
5.	Derło	**Mieszkaniowa** - zagrodowa (MR)	11,15	7,30	18,45
		Usługowa: - usługi turystyczne (UT)	0,52	0,90	1,42
6.	Hołodnica	**Mieszkaniowa:** - zagrodowa (MR)	8,27	5,20	13,47
7.	Klonownica Duża	**Mieszkaniowa:**			
		- zagrodowa (MR)	24,6	18,2	42,8
		- jednorodzinna (MN)	0,00	1,66	1,66
		Usługowa:			
		- usługi publiczne i komercyjne (U)	1,87	0,00	1,87
		- usługi sakralne (UK)	0,52	0,00	0,52
8.	Kołczyn	**Mieszkaniowa:** - zagrodowa (MR)	7,07	0,90	7,97
9.	Lipnica	**Mieszkaniowa:** - zagrodowa (MR)	35,3	10,20	45,5
		Usługowa: - usługi publiczne i komercyjne (U)	0,21	0,16	0,37
		Produkcyjna	0,57	0,00	0,57
10.	Michałki	**Mieszkaniowa:** - zagrodowa (MR)	21,96	17,80	39,76
		Usługowa: - usługi publiczne i komercyjne (U)	0,34	0,00	0,34
11.	Olszyn	**Mieszkaniowa:** - zagrodowa (MR)	16,90	17,10	34,00
		Usługowa: - usługi publiczne i komercyjne (U)	0,98	0,00	0,98
12.	Pratulin	**Mieszkaniowa:**			
		- zagrodowa (MR)	1,33	5,91	7,24
		- jednorodzinna (MN)	0,33	1,64	1,97
		Usługowa:			
		- usługi turystyczne (UT)	0,20	0,00	0,20
		- usługi sakralne (UK)	11,92	8,79	20,71
13.	Zaczopki	**Mieszkaniowa:** - zagrodowa (MR)	13,95	11,60	25,55
		Usługowa: - usługi publiczne i komercyjne (U)	0,54	0,36	0,90

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016, poz. 778 ze zm.) analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględnia również możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt. 6 ww. ustawy w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne na

wyznaczonych obszarach rozwoju zabudowy przekraczają możliwości finansowe gminy, należy dokonać zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt. 7 ustawy. Możliwości finansowania przez Gminę Rokitno wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, opracowano na podstawie kosztów jakie gmina poniosła na realizację adekwatnych zadań w latach ubiegłych.

W latach 2007-2016 na rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i drogowej przeznaczono ponad 9,5 mln zł, co stanowiło blisko 57,4% wszystkich wydatków poniesionych w analizowanym okresie. W 2016r. na te cele przeznaczono blisko 72% wszystkich poniesionych przez gminę Rokitno nakładów inwestycyjnych w skali roku. Do najważniejszych inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i wodnokanalizacyjnej poniesionych w ostatnich latach należy zaliczyć:

- budowę drogi gminnej Nr 100212L od km 0+436 do km 0+700 oraz ciągu pieszo – jezdnego od km 0+000 do km 0+438,65 długości 0,70015 km w miejscowości Cieleśnica PGR;
- budowę drogi gminnej Nr 100189 w miejscowości Klonownica Duża;
- budowę drogi gminnej przez wieś Derło od km 0+855 do km 1+930 o długości 1,075km;
- rozbudowę sieci wodociągowej w miejscowościach: Derło, Rokitno, Rokitno Kolonia, Pratulin, Zaczopki, Zaczopki – Kolonia, Olszyn, Kołczyn, Cieleśnica, Cieleśnica PGR oraz Pokinianka;
- budowę drogi wewnętrznej, przebudowę drogi gminnej Nr 100257L, budowę sieci kablowej nn wydzielonego oświetlenia ulicznego oraz przebudowę sieci telefonicznej w miejscowości Rokitno;
- budowę drogi gminnej Nr 101660L od km 0+000 do km 0+512,66 i od km 0+000 do km 0+257,78 w miejscowości Zaczopki wraz z kanalizacją deszczową;
- budowę drogi gminnej nr 101660L w miejscowości Zaczopki;
- budowę i przebudowę drogi gminnej Nr 100219L w miejscowości Pratulin;
- przebudowę ujęcia wody w miejscowości Rokitno.

11. STAN PRAWNY GRUNTÓW

W strukturze własności gruntów w gminie Rokitno dominuje sektor prywatny, który gospodaruje na obszarze 9407 ha (67,01%), z czego 97,62% - to grunty osób fizycznych. Pozostałe 2,38% gruntów znajduje się we władaniu spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych i wspólnot gruntowych. Prywatna własność gruntów stwarza możliwość szybszego przystosowania się rolnictwa do potrzeb gospodarki rynkowej.

Sektor publiczny zajmuje powierzchnię 4139 ha tj. 29,48% ogólnej powierzchni gminy, z czego najwięcej, bo aż 3779 ha zajmują grunty Skarbu Państwa (91,3%). W przeważającej części są to grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (3440 ha – 91%). Pozostałą część stanowią grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (311 ha – 8,2%), grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd (25 ha – 0,7%) oraz grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych (2 ha – 0,1%). Grunty gminne stanowią niewielką część powierzchni całej gminy 285 ha (6,89%). Są

to przeważnie działki pod drogami oraz obiektami użyteczności publicznej. Najwięcej gruntów należących do Gminy Rokitno znajduje się w obrębie Rokitno, zapewne z uwagi na rolę miejscowości pełniącej funkcję ośrodka gminnego, gdzie ma miejsce koncentracja usług publicznych. Niewielką powierzchnię zajmują grunty powiatu – 53 ha (1,28%) oraz grunty województwa – 22 ha (0,53%).

Tabela 16. Struktura władania gruntów w gminie Rokitno
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rokitno

Własność gruntów	Powierzchnia [ha]
Grunty prywatne	**9407**
- grunty osób fizycznych	9183
- grunty spółdzielni	1
- grunty kościołów i związków wyznaniowych	137
- wspólnoty gruntowe	86
Grunty publiczne	**4139**
- grunty Skarbu Państwa	3779
- grunty gmin i związków międzygminnych	285
- grunty powiatu	53
- grunty województwa	22
Inne	**493**

Niekorzystną cechą struktury własności gruntów na obszarze gminy Rokitno jest stosunkowo niski udział gruntów gminnych, który wynosi niespełna 7%. Gmina nie czerpie zysków ze sprzedaży gruntów, a wręcz musi wykupywać poszczególne tereny pod inwestycje, co w znacznym stopniu może opóźniać i utrudniać procesy inwestycyjne.

12. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Rokitno zidentyfikowano następujące obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- z ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami:
  - obiekty i zespoły wpisane do rejestru i ewidencji zabytków,
  - stanowiska archeologiczne;
- z ustawy prawo wodne:
  - obszary szczególnego zagrożenia powodziowego,
  - Główny Zbiornik Wody Podziemnej Subzbiornik Podlaskie Nr 224;
- z ustawy o ochronie przyrody:
  - obszary Natura 2000,

- park krajobrazowy,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów,

- z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:
  - grunty rolne wysokiej klasy bonitacyjnej,
  - grunty leśne,
  - gleby pochodzenia organicznego oraz torfy;

13. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Do zagrożeń geologicznych, które mogą wystąpić na terenie gminy Rokitno, zaliczono zagrożenie erozją i osuwaniem się mas ziemnych. Osuwanie się mas ziemnych stanowi element zjawiska ruchów masowych ziemi, które są związane przede wszystkim z działaniem sił przyrody, takich jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie się poziomu wód gruntowych oraz wezbrania rzek i potoków. W coraz większym stopniu do ich powstawania przyczynia się działalność człowieka. Źródłem ich pojawiania się jest podcinanie zboczy przy budowie dróg oraz budynków, a także wycinki drzew na stokach. Ruchy osuwiskowe mogą powodować degradację gleb oraz rozległe zniszczenia terenów rolnych i leśnych. Obszarem predysponowanym do występowania ruchów masowych jest obszar, w którym obecność pewnych form rzeźby (osuwisk, pokryw stokowych, stożków usypiskowych lub piargowych) oraz ukształtowanie powierzchni terenu (nisze, krawędzie, progi, garby, wały, szczeliny) wskazuje na rozwój takich procesów w przeszłości lub uwarunkowania geologiczno-geomorfologiczne nie wykluczają rozwoju takich procesów w przyszłości.

Państwowy Instytut Geologiczny w ramach realizacji Projektu System Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) przygotował wstępne informacje dotyczące problematyki ruchów masowych na obszarze wszystkich województw, w tym lubelskiego. Na mapach tych zostały przedstawione zasięgi obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych oraz dotychczas udokumentowane osuwiska, badane na przestrzeni ostatnich 30–40 lat. W ten sposób zostały wskazane rejony, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. Należy jednak mieć na uwadze, że są to jedynie ogólne i wstępne dane, informujące o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych, niepotwierdzone wywiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Rozpoznanie i udokumentowanie osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami na obszarze gminy Rokitno, planowane jest na lata 2019 – 2022 w ramach realizowanego projektu p.n. „System Osłony Przeciwosuwiskowej” przez Państwowy Instytut Geologiczny.

W związku z powyższym, na dzień sporządzania studium dla terenu gminy Rokitno, brak jest rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a jedynym źródłem informacji o ruchach masowych na terenie gminy Rokitno jest poglądowa mapa osuwisk i obszarów predestynowanych do występowania ruchów

masowych w województwie lubelskim, na podstawie której można stwierdzić, że na terenie gminy Rokitno nie odnotowano żadnych osuwisk.

W granicach administracyjnych gminy Rokitno tereny predestynowane do występowania ruchów masowych zajmują znaczne powierzchnie. Jednak z uwagi na fakt, że są to jedynie ogólne i wstępne dane, wynikające głównie z budowy geologicznej i morfologii, w Studium traktuje się je jako informację o możliwej predyspozycji obszarów do rozwoju ruchów masowych, a nie jako główne wytyczne do wyznaczania kierunków zagospodarowania terenu.

O warunkach geologiczno – inżynierskich decydują: skład litologiczny skał i gruntów, ukształtowanie powierzchni terenu, a także położenie zwierciadła wód gruntowych i ewentualne zagrożenie procesami geodynamicznymi. Uwzględniając te kryteria na terenie gminy wydzielono rejony korzystne i niekorzystne (utrudniające) dla budownictwa, gdzie planowanie obiektów budowlanych wiązałoby się z nadmiernym wzrostem kosztów inwestycji. Z analizy wyłączono obszary kompleksów leśnych, gleb chronionych, łąk na gruntach organicznych oraz tereny zwartej zabudowy. Obszary występowania gruntów spoistych zwartych, półzwartych, twardoplastycznych, gruntów sypkich średniozagęszczonych, w obrębie których zwierciadło wód gruntowych leży poniżej 2 m p.p.t. zakwalifikować można do rejonów o korzystnych warunkach budowlanych i są one zlokalizowane w przeważającej części gminy. Rejony o warunkach geologiczno-inżynierskich niekorzystnych dla budownictwa związane są przede wszystkim z występowaniem gruntów słabonośnych, gruntów antropogenicznych, obszarów podmokłych, zabagnionych, narażonych na zalewanie, a także obszarów, na których poziom wód gruntowych występuje nie głębiej niż 2 m od powierzchni terenu. Zlokalizować je można głównie wzdłuż dolin rzecznych przepływających przez teren gminy Bug oraz w obniżeniach i zagłębieniach terenu.

14. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.

Na terenie gminy Rokitno brak jest udokumentowanych złóż kopalin.

Obszar gminy Rokitno położony jest w obrębie JCWPd nr PLGW200067.

Na terenie gminy Rokitno znaczenie użytkowe przypisuje się wodom podziemnym czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Wody piętra czwartorzędowego występują w nieciągłych pokrywach piaszczysto-żwirowych na glinach i mułkach, w seriach piaszczysto - żwirowych pod warstwą glin zwałowych lub w niewielkich izolowanych wkładkach piaszczystych o małej miąższości wśród glin zwałowych. Zróżnicowanie litologiczne warunkuje występowanie dwóch poziomów wodonośnych: przypowierzchniowego oraz podglinowego. Oba poziomy rozdzielone są kompleksami glin zwałowych, iłów i utworów mułkowatoilastych. Miejscami stwierdza się również międzyglinowy poziom wodonośny, który lokalnie tworzą piaszczyste przewarstwienia wśród glin zwałowych. Poziom podglinowy jest głównym poziomem wodonośnym na terenie gminy, ujmowanym przez ujęcie gminy w miejscowości Rokitno. Miąższość tego poziomu wynosi od 10 do 40 m, a stanowią go piaski drobnoziarniste i średnioziarniste, występujące bezpośrednio na utworach kredowych, lokalnie na trzeciorzędowych. Wydajności studni ujmujących ten poziom są zróżnicowane od

2,4 m3/h-1 do 69,0 m3/h-1 przy depresjach 3,6 m i 7,0 m. Zwierciadło tego poziomu jest napięte i stabilizuje się na głębokości 1 – 2 m lub powyżej zwierciadła swobodnego w poziomie przypowierzchniowym (najczęściej w dolinach rzecznych). Zasilanie poziomu przypowierzchniowego odbywa się na drodze infiltracji wód atmosferycznych bezpośrednio lub pośrednio poprzez cienką pokrywę osadów słaboprzepuszczalnych. Część wód drenowana jest przez niewielkie dopływy Krzny, pozostała część zasila poziom podglinowy poprzez przesączanie przez utwory słabo przepuszczalne lub okna hydrauliczne. Poziom podglinowy drenowany jest przez Krznę i Bug.

Pod względem hydrogeologicznym, zachodnia część gminy położona jest w obszarze występowania trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 224 (Subzbiornik Podlasie), dla którego przewiduje się ustanowienie obszaru ochronnego. W granicach gminy Rokitno GZWP Nr 224 zajmuje powierzchnię 51,25 km^2, co stanowi 36,3% powierzchni gminy.

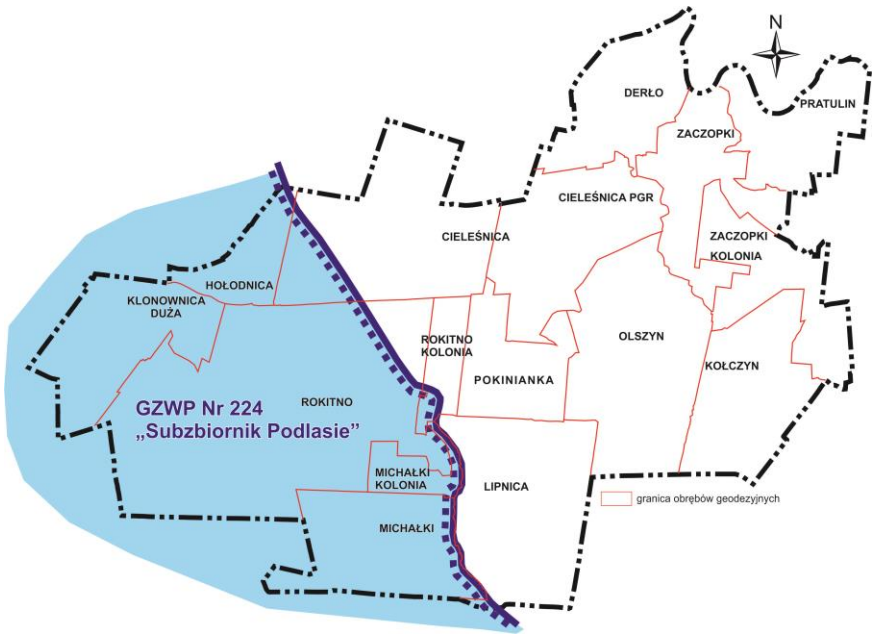

Rycina 13. Zasięg Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 224 „Subzbiornik Podlasie".
Źródło: opracowanie własne

Warstwy wodonośne o największej wydajności znajdują się w środkowej i południowej części gminy w granicach jednostek hydrogeologicznych: 3bcQI, 2Q/bQI, 3Q/bWI, 4Q/bQI. Wydajność potencjalna studni wynosi powyżej 70m^3/h. W części północnej w obrębie jednostki 4aQI/Q wydajność potencjalna studni wynosi 10-30 m^3/h.

Na terenie gminy Rokitno nie występują udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

15. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy nie występują obszary i tereny górnicze.

16. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ , ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI;

16.1. Układ komunikacyjny gminy

Podstawowy układ dróg publicznych w gminie Rokitno tworzą: odcinek drogi wojewódzkiej nr 698, sieć dróg powiatowych oraz dróg gminnych. Z uwagi na ogólną długość dróg publicznych, która stanowi 407,833 km, ocenia się, iż jest ona rozbudowana w znacznym stopniu, głównie za przyczyną dużej ilości dróg gminnych uznanych za drogi publiczne. Większość dróg gminnych oraz niektóre drogi powiatowe są drogami gruntowymi i z tego względu nie posiadają znaczenia w powiązaniach komunikacyjnych.

Schemat układu dróg publicznych na terenie gminy Rokitno wg kategorii i klas technicznych przedstawiono na mapie tekstowej pn. „Infrastruktura komunikacyjna" stanowiąca załącznik nr 2.

Droga wojewódzka

Droga wojewódzka nr 698 relacji Siedlce – Łosice – Konstantynów – Terespol, przebiega równoleżnikowo przez północną część gminy na odcinku 6,75 km. Droga ta wraz z drogą wojewódzką nr 816 tworzy tzw.: Nadbużankę", która pełni funkcję łącznika między przejściami granicznymi na wschodniej granicy kraju. Droga wojewódzka posiada klasę techniczną drogi głównej, jest drogą jednojezdniową z zatokami autobusowymi i chodnikami wzdłuż jezdni w obszarach zabudowanych. W ciągu drogi wojewódzkiej przebiega trasa rowerowa tzw. Nadbużański Szlak Rowerowy", którego całkowita długość wynosi ponad 400 km oraz trasa rowerowa Polski Wschodniej – Green Velo. Miejsce obsługi rowerzystów zlokalizowane jest w miejscowości Zaczopki. Droga wojewódzka odpowiada wymaganiom technicznym odpowiednim dla swojej klasy.

Drogi powiatowe

Drogi powiatowe w gminie Rokitno posiadają długość niespełna 53 km, co stanowi 4,8% długości wszystkich dróg powiatowych w powiecie bialskim. Ich klasa techniczna jest zróżnicowana, od dróg zbiorczych do dróg lokalnych i dojazdowych. W ciągach dróg powiatowych znajdują się dwa obiekty mostowe: w ciągu drogi nr 1044L, w m. Pratulin most stalowy długości 63,5 m oraz w m. Cieleśnica PGR most żelbetowy długości 4,20 m.

Jednym z głównych ciągów drogowych gminy jest droga powiatowa nr 1036L, relacji Biała Podlaska - Rokitno – Błonie, która włącza się do drogi wojewódzkiej nr 698. Dodatkowo bardzo ważne znaczenie przypisuje się drodze powiatowej nr 1035L relacji Klonownica – Rokitno – Berezówka, przebiegającej równoleżnikowo przez obszar całej gminy. Obie drogi posiadają odpowiednie parametry techniczne dla klasy technicznej dróg zbiorczych i stanowią istotne uzupełnienie systemu zewnętrznych powiązań komunikacyjnych gminy.

Większość dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Rokitno posiada nawierzchnie bitumiczną (77,3%), za wyjątkiem odcinków dróg nr: 1034L, 1043L, 1033L i 1128L, które nie mają istotnego znaczenia w zewnętrznych powiązaniach komunikacyjnych. W minimalnym stopniu obsługują one tereny osadnicze, w istocie pełniąc głównie funkcje dróg dojazdowych do pól i działek leśnych.

Stan nawierzchni dróg powiatowych jest w większości niezadawalający. Droga nr 1044L oraz odcinki drogi nr 1035L posiadają nawierzchnię w stanie dobrym, pozostałe wymagają odnów i modernizacji oraz remontów bieżących. Przyczynami złego stanu dróg są: niedoinwestowanie, wzrost natężenia ruchu drogowego, w tym dużych samochodów ciężarowych oraz wyeksploatowanie konstrukcji nawierzchni drogowych.

Reasumując należy stwierdzić, że sieć dróg powiatowych w gminie Rokitno jest dobrze rozwinięta i spełnia swoje zadanie, łącząc jednostki osadnicze ze sobą i z ośrodkiem gminnym, z gminami sąsiednimi oraz z drogą wojewódzką nr 698. Mankamentem jest niezadawalająca nawierzchnia dróg.

Tabela 17. Wykaz dróg publicznych powiatowych w gminie Rokitno.
Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Białej Podlaskiej

Lp.	Nr drogi / klasa techn. drogi	Przebieg	Długość w obszarze gminy [km]		
			ogółem	nawierzchnia bitumiczna	nawierzchnia gruntowa
1	1036L / Z (zbiorcza)	(odcinek) relacji: Biała Podlaska (ul. Francuska) – Rokitno - Błonie	8,402	8,402	0,000
2	1035L / Z (zbiorcza)	(odcinek) relacji: Klonownica – Rokitno – Berezówka	18,807	18,807	0,000
3	1034L / L (lokalna)	(odcinek) relacji: Werchliś – Serwin	4,541	2,440	2,101
4.	1039L / L (lokalna)	relacji: Rokitno – Michałki	2,679	2,679	0,000
5.	1040L / L (lokalna)	(odcinek) relacji: Kolonia Rokitno – Michałki – Kolonia Koczukówka	5,830	5,830	0,000
6.	1043L / L (lokalna)	(odcinek) relacji: Olszyn – Kijowiec	3,031	0,000	3,031
7	1033L / D (dojazdowa)	(odcinek) relacji: Werchliś – Woroblin – do drogi gminnej 10213L	1,627	0,000	1,627
8	1044L / D (dojazdowa)	(odcinek) relacji: Pratulin – Łęgi	1,316	1,316	0,000
9	1128L / D (dojazdowa)	relacji: Kolonia Derło – Cieleśnica – Olszyn	6,750	1,499	5,251
	SUMA		**52,983**	**40,973**	**12,010**

Drogi gminne

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom. Zaliczenie do kategorii dróg gminnych następuje w drodze uchwały rady gminy. W 2016 roku na terenie gminy Rokitno znajdowało się 113 dróg posiadających status drogi publicznej gminnej o długości łącznie 348,10 km, z czego jedynie 19,86 km (5,8 %) to drogi utwardzone. Obsługują one głównie tereny zwartej zabudowy wiejskiej. W powiązaniach lokalnych największe znaczenie posiada droga gminna nr 101660L Zaczopki – Olszyn, która również jest drogą utwardzoną. Pozostałe drogi gminne pełnią funkcję obsługi ruchu związanego z produkcją rolną oraz łączą zabudowę kolonijną z drogami powiatowymi. Większość z nich nie posiada parametrów technicznych odpowiadających drogom publicznym, głównie z

powodu zbyt wąskiego pasa drogowego. Drogi, które nie pełnią istotnego znaczenia w powiazaniach komunikacyjnych, a są jedynie drogami dojazdowymi do pól, powinny zostać zakwalifikowane jako drogi wewnętrzne. Nawierzchnie dróg gminnych wymagają systematycznych remontów i modernizacji.

W poniższym wykazie dróg gminnych czcionką pogrubioną oznaczono drogi w całości lub w części utwardzone, natomiast czcionką kursywą oznaczono drogi nie spełniające kryteriów dla dróg publicznych.

Tabela 18. Wykaz dróg publicznych gminnych w gminie Rokitno
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy Rokitno

L.p.	Nr drogi gminnej	Przebieg drogi	Długość drogi [m]	Utwardzona [m]	Nieutwardzona [m]
1.	**100265L**	**Od drogi powiatowej nr 1040L do granicy gminy**	**3000**	**2200**	**800**
2.	100279L	Od drogi gminnej nr 100278L do granicy gminy	2250	0	2250
3.	100076L	Od drogi powiatowej nr 1034L do granicy gminy	620	0	620
4.	100089L	Od drogi gminnej nr 100204L do granicy gminy	650	0	650
5.	100278L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100279L	1000	0	1000
6.	100267L	Od granicy gminy do drogi powiatowej nr 1040L	2500	0	2500
7.	100195L	Od granicy gminy-do drogi powiatowej nr 1036L	5500	0	5500
8.	100263L	Od granicy gminy do drogi powiatowej nr 1040L	1250	0	1250
9.	100272L	Od Kolonii Kołczyn do drogi powiatowej nr 1043L	750	0	750
10.	100274L	Od Kolonii Kołczyn do drogi gminnej nr 100273L	800	0	800
11.	100273L	Od Kolonii Kołczyn do drogi powiatowej nr 1043L	2120	0	2120
12.	**100275L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L do granicy gminy**	**2100**	**300**	**1800**
13.	**100222L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100221L**	**5000**	**200**	**4800**
14.	**100217L**	**Od drogi gminnej nr 100213L do granicy państwa**	**2250**	**824**	**1426**
15.	100221L	Od drogi gminnej nr 101660L do granicy gminy	2000	0	2000
16.	100220L	Od drogi gminnej nr 100221L do drogi wojewódzkiej nr 698	1300	0	1300
17.	**100219L**	**Od drogi wojewódzkiej nr 698 do granicy gminy**	**2000**	**685**	**1315**
18.	100223L	Od drogi gminnej nr 101660L do drogi wojewódzkiej nr 698	3200	0	3200
19.	100224L	Od drogi gminnej nr 101660L do drogi gminnej nr 100223L	500	0	500
20.	100228L	Od drogi gminnej nr 101660L do drogi gminnej nr 100222L	800	0	800
21.	100225L	Od drogi gminnej nr 100222L do drogi gminnej nr 101660L	750	0	750
22.	100226L	Od drogi gminnej nr 100222L do drogi gminnej nr 101660L	1250	0	1250
23.	100227L	Od drogi gminnej nr 100222L do drogi gminnej nr 101660L	1500	0	1500

24.	100215L	Derło do drogi powiatowej nr 1033L	3000	0	3000
25.	100214L	Derło do drogi gminnej nr 100213L	1250	0	1250
26.	100216L	Od drogi wojewódzkiej nr 698 do drogi gminnej nr 100213L	900	0	900
27.	100218L	Od drogi wojewódzkiej nr 698 do drogi gminnej nr 100223L	1500	0	1500
28.	**100213L**	**Od drogi powiatowej nr 1128L do drogi wojewódzkiej nr 698**	**4370**	**1910**	**2460**
29.	**100212L**	**Od drogi powiatowej nr 1128L do drogi gminnej nr 100213L**	**900**	**800**	**100**
30.	100211L	Od drogi powiatowej nr 1128L do drogi gminnej nr 100204L	750	0	750
31.	100199L	Od drogi gminnej nr 100204L do drogi powiatowej nr 1034L	3000	0	3000
32.	**100204L**	**Od granicy gminy do drogi gminnej nr 100223L**	**8500**	**2820**	**5680**
33.	100205L	Od drogi gminnej nr 100204L	800	0	800
34.	100207L	Od drogi gminnej nr 100194L do drogi gminnej nr 100208L	650	0	650
35.	100208L	Od drogi powiatowej nr 1036L do drogi gminnej nr 100209L	1750	0	1750
36.	**100238L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100237L**	**270**	**270**	**0**
37.	**100237L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L**	**1580**	**1580**	**0**
38.	100229L	Od drogi powiatowej nr 1128L do drogi gminnej nr 100204L	2850	0	2850
39.	100239L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi powiatowej nr 1128L	2250	0	2250
40.	100240L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi powiatowej nr 1128L	2500	0	2500
41.	100241L	Od drogi gminnej nr 100237L do drogi gminnej nr 100242L	570	0	570
42.	100242L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100269L	900	0	900
43.	100271L	Od drogi gminnej nr 100269L do drogi gminnej nr 100268L	1900	0	1900
44.	100269L	Od drogi gminnej nr 100253L do drogi powiatowej nr 1043L	5000	0	5000
45.	100268L	Od drogi powiatowej nr 1040L do drogi powiatowej nr 1035L	7500	0	7500
46.	100253L	Od drogi powiatowej nr 1040L do drogi powiatowej nr 1035L	1400	0	1400
47.	100245L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100200L	2150	0	2150
48.	100246L	Od drogi gminnej nr 100245L do drogi gminnej nr 100244L	380	0	380
49.	100248L	Od drogi gminnej nr 100247L do drogi gminnej nr 100251L	1500	0	1500
50.	100252L	Od drogi gminnej nr 100251L do drogi gminnej nr 100253L	650	0	650
51.	100251L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100269L	1500	0	1500
52.	100249L	Od drogi gminnej nr 100251L do drogi gminnej nr 100250L	630	0	630
53.	100250L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100269L	1700	0	1700
54.	100270L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100269L	1500	0	1500

55.	100244L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100200L	1500	0	1500
56.	100209L	Od drogi gminnej nr 100200L do drogi gminnej nr 100204L	1630	0	1630
57.	100210L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi powiatowej nr 1128L	2500	0	2500
58.	100200L	Od drogi gminnej nr 100210L do drogi gminnej nr 100198L	5250	0	5250
59.	100247L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100245L	2250	0	2250
60.	100254L	Od drogi powiatowej nr 1040L do drogi gminnej nr 100253L	300	0	300
61.	**100257L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi powiatowej nr 1036L**	**630**	**630**	**0**
62.	100255L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi powiatowej nr 1039L	750	0	750
63.	100258L	Od drogi powiatowej nr 1036L do drogi gminnej nr 100195L	1040	0	1040
64.	**100256L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi powiatowej nr 1039L**	**3000**	**585**	**2415**
65.	100259L	Od drogi powiatowej nr 1039L do drogi gminnej nr 100256L	750	0	750
66.	100260L	Od drogi gminnej nr 100256L do drogi powiatowej nr 1039L	1250	0	1250
67.	100261L	Od drogi powiatowej nr 1039L do drogi powiatowej nr 1036L	2500	0	2500
68.	100264L	Od drogi powiatowej nr 1040L wzdłuż granicy gminy	1500	0	1500
69.	100201L	Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi powiatowej nr 1034L	3750	0	3750
70.	**100191L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100194L**	**1880**	**1880**	**0**
71.	**100189L**	**Od drogi powiatowej nr 1035L do drogi gminnej nr 100082L**	**750**	**610**	**140**
72.	100082L	Od drogi gminnej nr 100189L do drogi gminnej nr 100194	1800	0	1800
73.	100192L	Od drogi gminnej nr 100191L do drogi gminnej nr 100082L	500	0	500
74.	100193L	Od drogi gminnej nr 100194L do drogi gminnej nr 100191L	1600	0	1600
75.	100190L	Od drogi gminnej nr 100191L do granicy gminy	500	0	500
76.	100194L	Od drogi gminnej nr 100204L do granicy gminy	13500	0	13500
77.	100196L	Od drogi powiatowej nr 1034L do drogi gminnej nr 100076L	1100	0	1100
78.	100197L	Od drogi gminnej nr 100076L do granicy gminy	1250	0	1250
79.	100198L	Od drogi powiatowej nr 1034L do drogi gminnej nr 100201L	1000	0	1000
80.	100206L	Od drogi powiatowej nr 1036L do drogi gminnej nr 100202L	500	0	500
81.	100202L	Od drogi gminnej nr 100199L do drogi gminnej nr 100194	900	0	900
82.	100203L	Od drogi gminnej nr 100204L do drogi gminnej nr 100199L	750	0	750
83.	100276L	Od drogi gminnej nr 100222L do drogi gminnej nr 100279L	2700	0	2700
84.	100277L	Od drogi gminnej nr 100275L do drogi gminnej nr 100276L	1500	0	1500

85.	100243L	Od drogi powiatowej nr do drogi gminnej nr 100239L	720	0	720
86.	100230L	Od drogi gminnej nr 101660L do drogi gminnej nr 100229L	1000	0	1000
87.	100218L	Od drogi gminnej nr 100217L do drogi gminnej nr 100219L	1750	0	1750
88.	100266L	Od drogi gminnej nr 100265 do drogi gminnej nr 100267L	2750	0	2750
89.	100262L	Od drogi powiatowej nr 1040 do drogi powiatowej nr 1036L	5380	0	5380
90.	100231L	Od drogi gminnej nr 101660 do drogi gminnej nr 100232L	170	0	170
91.	100232L	Olszyn do drogi gminnej nr 100231L	250	0	250
92.	100234L	Od drogi gminnej nr 101660L do drogi gminnej nr 100235L	250	0	250
93.	100235L	Od drogi gminnej nr 100234L do drogi gminnej nr 100234L	320	0	320
94.	100236L	Od drogi gminnej nr 100234L do drogi gminnej nr 100235L	160	0	160
95.	100233L	Od drogi gminnej nr 101660L „ślepa"	480	0	480
96.	**101660L**	**Od drogi wojewódzkiej nr 698 do drogi powiatowej nr 1035L**	**4570**	**4570**	0
97.	101683L	Zaczopki – dr. gm. 1 00217L – dr. gm. 100219L	1750	0	1750
98.	**121032 L**	**droga obejmująca część działki nr 14, część działki nr 34, 228, 246, 253, 254, 283 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Cieleśnica PGR**	**2005**	**480**	1525
99.	*121033 L*	*droga obejmująca działki nr: 373/2, 373/3, 375, 376, 379, 383, 393, 395, 399, 400, 401, 803 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Cieleśnica*	*9295*	*0*	*9295*
100.	*121034 L*	*droga obejmująca działki nr: część działki nr 433, 434, 525, 1032, 1033, 1039, 1041, 1043 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Derło*	*3370*	*0*	*3370*
101.	*121035 L*	*droga obejmująca działki nr 31, 34, część działki nr 119, 138, 175, 266 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Hołodnica*	*3925*	*0*	*3925*
102.	*121036 L*	*droga obejmująca działki nr 7, 17, 19, 31, 45, 54, 63, 84, część działki nr 101, 124, 151, 172, 212, część działki nr 299, 312, 337, 378, 408, 420, 430, 465, 466, 503, 504, część działki nr 506, 524 , 534, 535, 537 , 538, 671, 681, 682 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Klonownica Duża*	*23200*	*0*	*23200*
103.	*121037 L*	*droga obejmująca działki nr 4, 46, 48, 67, 68, 69, 103, 104, 120, 132, 228, część działki nr 229, 256, 257, 258, 290, 341, 368, 393, część działki nr 405, 529, część działki nr 557, część działki nr 577, 584, 585, 587, 604, położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Kołczyn*	*17120*	*0*	*17120*
104.	*121038 L*	*droga obejmująca działki nr 2, 22, 39, 61, 266, 277, 299, 300, 301, 302, 331, 332, 333, 334, 335, 389, 390, 391, 392, 393, 447, 448, 449, 450, 451, 472, 526, 679, 712, 713, 768, 771, 783, 1027, 1037, 1051,*	*31085*	*0*	*31085*

		1053, 1060, 1064, 1130, 1137, 1138, 1187, 1213, 1226, 1235, 1239 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Lipnica			
105.	*121039 L*	*droga obejmująca działki nr 15, 54, 188, 205, 211, 232, 247, 316, 328, 347, 361, 373, 375, 377, 381, 395, 396, 1965, 2008, 2045, 2046, 2093, 2130, 2183 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Michałki*	*16520*	*0*	*16520*
106.	*121040 L*	*droga obejmująca działki nr 60, 64, 65 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Michałki Kolonia*	*1840*	*0*	*1840*
107.	*121041 L*	*droga obejmująca działki nr 13, 68, 87, 98, 101, 107, 112, 122, 147, 158, 163, 165, 240/1, 260, 310, 325, 336, 351, 362, 372, 379, 409, 429, 452, 601 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Olszyn*	*10900*	*0*	*10900*
108.	*121042 L*	*droga obejmująca działki nr 34, 79, 124, 167, część działki nr 172, 176/7, 199, 228, 278, 341 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Pokinianka;*	*5205*	*0*	*5205*
109.	*121043 L*	*droga obejmująca działki nr 18, 19, 36, 57, 83, część działki nr 104, 149, 175, 176, 188, 192, 238, 249, 262, 297, 334, 346, 412, 413 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Pratulin*	*10270*	*0*	*10270*
110.	*121044 L*	*droga obejmująca działki nr 462, 663, 666, 677, 683, 757, 782, 810, 811, 882, 898, 968, 1058, 1192, 1231/5, 1233/1 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Rokitno*	*6965*	*0*	*6965*
111.	*121045 L*	*droga obejmująca działkę nr 6 położoną w obrębie ewidencyjnym miejscowości Rokitno Kolonia*	*810*	*0*	*810*
112.	*121046 L*	*droga obejmująca działki nr 2, 13, 27, 76, 118, 160, 220, 239, 267, 282, 318, 330, 373, 409, 418, 429, 461, część działki nr 463, 502, 565, 578, 599, 623 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Zaczopki*	*13265*	*0*	*13265*
113.	*121047 L*	*droga obejmująca działki nr 59, 61, 64, 66, 89, 90, 107, 119, 149, 164, 241 położone w obrębie ewidencyjnym miejscowości Zaczopki Kolonia*	*7470*	*0*	*7470*
		RAZEM	348815	20344	328471

Obsługa komunikacji

Obsługa komunikacyjna gminy Rokitno w zakresie komunikacji zbiorowej jest zdecydowanie niewystarczająca. Połączenia dalekobieżne realizuje PKS Łosice na trasie Terespol – Warszawa wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 698 z 3 przystankami w miejscowościach: Pratulin, Zaczopki oraz Derło. Istniejąca regularna linia busowa obsługiwana przez prywatnego przewoźnika, którym jest Garden Service, realizuje połączenia pomiędzy większymi jednostkami osadniczymi w południowej części gminy a miastem powiatowym poprzez połączenie komunikacyjne relacji Michałki - Biała Podlaska z 3 przystankami zlokalizowanymi w miejscowościach: Michałki, Lipnica oraz Rokitno. Niestety

połączenia ponadlokalne w minimalnym stopniu pokrywają zapotrzebowanie w zakresie połączeń z ośrodkiem powiatowym oraz stolicą kraju.

Na terenie gminy realizowane są połączenia komunikacyjne w zakresie dowozu dzieci do szkół zapewniając tym samym w podstawowym zakresie połączenia jednostek osadniczych z ośrodkiem gminnym. Na terenie gminy realizowane są połączenia komunikacyjne o następujących relacjach:

1) Michałki przez Lipnicę do Rokitna z 9 przystankami w miejscowościach: Michałki Kolonia, Michałki 4, Michałki 1, Michałki 2, Michałki 3, Lipnica 2, Lipnica 4, Lipnica 1 oraz Rokitno szkoła;
2) Kołczyn przez Olszyn do Rokitna z 8 przystankami w miejscowościach: Kołczyn 1, Kołczyn 2, Olszyn 1, Olszyn 2, Olszyn 3, Pokinianka 1, Kolonia Rokitno 1, Rokitno szkoła;
3) Klonownica Duża przez Hołodnicę do Rokitna z 7 przystankami w miejscowościach: Klonownica Duża 2, Klonownica Duża świetlica, Klonownica Duża 1, Hołodnica 1, Hołodnica 2, Rokitno 2 oraz Rokitno szkoła;
4) Pratulin przez Cieleśnicę do Rokitna z 10 przystankami w miejscowościach: Pratulin, Zaczopki Kolonia, Zaczopki, Derło wieś, Derło, Cieleśnica PGR, Cieleśnica, Kolonia Rokitno 2, Rokitno 4 oraz Rokitno szkoła.

Infrastrukturę obsługującą transport na terenie gminy tworzy stacja paliw Trans – Nuss w miejscowości Rokitno, prowadząca sprzedaż paliw płynnych i gazu LPG.

Transport kolejowy

Przez obszar gminy nie przebiega linia kolejowa realizująca przewozy pasażerskie i towarowe. Mogą być one realizowane poprzez stację kolejową położoną w obszarze miasta Biała Podlaska, bądź w miejscowości Chotyłów w gminie Piszczac. Najbliższe lotnisko znajduje się w Świdniku (ok. 140 km).

16.2. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej na terenie gminy w 2016 roku wynosiła 92,5 km, z 827 przyłączami do budynków. W gminie zwodociągowane są wszystkie sołectwa. Ze zbiorczej sieci wodociągowej, na koniec roku 2016 korzystało 84,8% ludności. Źródłem wody pitnej są wody podziemne zalegające w utworach poziomu czwartorzędu. Eksploatowane jest jedno ujęcie wody w Rokitnie, składające się z 2 studni głębinowych. Ujęcie wody w Rokitnie o docelowej przepustowości 60 m^3/h zaopatruje w wodę mieszkańców całej gminy, za wyjątkiem miejscowości Klonownica Duża, dla której zaopatrzenie w wodę podziemną pokrywa ujęcie wody w Janowie Podlaskim. Ujęcie wody w miejscowości Rokitno administrowane jest przez Zakład Usług Wodnych Międzygminnego Związku Komunalnego z siedzibą w Parczewie, dla którego wydane zostało pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych ujmujących czwartorzędowy poziom wodonośny w ilościach nie przekraczających:

Qhmax = 50 m^3/h;
Qdśr = 544 m^3/d
Qrmax = 199 104 m^3/rok

które ważne jest do dnia 31 stycznia 2024 roku. Ujęcie posiada wyznaczoną zgodnie z ustawą Prawo wodne strefę ochrony bezpośredniej ujęć wody o promieniu 10m. Eksploatowane ujęcie wody posiada rezerwy w zakresie możliwości poboru wody. Wodociąg dostarcza wody dobrej jakości. Do zbiorczej sieci wodociągowej, nie zostały podłączone pojedyncze zabudowania, znacznie oddalone od zwartej zabudowy mieszkaniowej. Ich zaopatrzenie w wodę pitną odbywa się z indywidualnych ujęć wody. Nasycenie siecią wodociągową w gminie Rokitno jest niewiele niższe od średniej w powiecie bialskim. Zdecydowanie gorzej gmina wypada na tle regionu lubelskiego, co szczegółowo przedstawia tabela poniżej. Decydujący wpływ na to ma struktura osadnictwa, cechująca się znacznym rozproszeniem jednostek osadniczych.

Tabela 19. Gęstość sieci wodociągowej w gminie Rokitno
Źródło: GUS

wskaźnik	gmina Rokitno	powiat bialski	województwo lubelskie
gęstość sieci wodociągowej [km/100km^2]	66	71	84

Schemat przebiegu zbiorczej sieci wodociągowej na terenie gminy Rokitno przedstawiono na mapie tekstowej pn. „Infrastruktura techniczna” stanowiąca załącznik nr 3.

16.3. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

W gminie funkcjonuje 1 oczyszczalnia ścieków mechaniczno – biologicznych o przepustowości 120 m^3/d zlokalizowana w miejscowości Cieleśnica PGR. Długość sieci kanalizacyjnej w 2016 roku wynosiła zaledwie 1 km, z 18 przyłączami kanalizacyjnymi. Ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, korzysta obecnie zaledwie 11,3% mieszkańców gminy, zamieszkujących miejscowość Cieleśnica PGR. Stopień skanalizowania gminy określony za pomocą wskaźnika udziału korzystających z instalacji kanalizacyjnej jest zdecydowanie niższy aniżeli średnia dla powiatu bialskiego (38%) oraz regionu lubelskiego (52,5%). Decyzją Starosty Bialskiego z dnia 14.04.2012 roku udzielono na rzecz Gminy Rokitno pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie oczyszczonych ścieków komunalnych do ziemi za pośrednictwem urządzenia infiltracji powierzchniowej, którym jest rów melioracyjny P1. Rów P1 w dalszym biegu łączy się z rowem A, który następnie uchodzi do cieku C Derło. Pozwolenie jest ważne do dnia 9 kwietnia 2022 roku.

Tabela 20. Gęstość sieci kanalizacyjnej w gminie Rokitno
Źródło: GUS

wskaźnik	gmina Rokitno	powiat bialski	województwo lubelskie
gęstość sieci kanalizacyjnej [km/100km^2]	1	18	26

Dane dotyczące gospodarki ściekowej za 2016 rok odzwierciedlają jakim niedoborem w zakresie sieci kanalizacyjnej cechuje się gmina Rokitno. Brak systemowego rozwiązania gospodarki ściekowej, zwłaszcza na terenach wiejskich, przy jednoczesnym znacznym

zwodociągowaniu, kształtującym się na poziomie 84,8%, powoduje powstawanie większej ilości nieodprowadzonych siecią ścieków.

Uzupełnieniem istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej są zbiorniki bezodpływowe, których na terenie gminy funkcjonuje 460. Rozproszona zabudowa, rozdrobnione gospodarstwa oraz brak środków finansowych na budowę kanalizacji sanitarnej nie stwarzają możliwości do budowy zbiorowych systemów odprowadzenia i oczyszczania ścieków, co stanowi w dalszym ciągu istotne zagrożenie dla środowiska przyrodniczego poprzez dużą liczbę nieoczyszczonych ścieków wprowadzanych do gleby i wód.

Dodatkowo na terenie gminy Rokitno, według danych Urzędu Gminy Rokitno, w 2017 roku funkcjonowało 50 przydomowych, indywidualnych, ekologicznych oczyszczalni ścieków. Największe ich zagęszczenie cechuje sołectwa: Olszyn (12 sztuk), Rokitno (9 sztuk) oraz Rokitno Kolonia (7 sztuk).

W celu realizacji zadań wynikających z Traktatu Akcesyjnego, w zakresie wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych, zgodnie z ustawą Prawo wodne sporządzony został „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych” (KPOŚ). Gmina Rokitno, nie została zakwalifikowana do obszarów zdefiniowanych jako aglomeracje, które winny zostać wyposażone w system kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, zakończony oczyszczalnią ścieków, z uwagi na niską gęstość zaludnienia, rozproszoną zabudowę oraz niewielką koncentrację działalności gospodarczej. Niemniej jednak, brak obecności gminy Rokitno w wykazie aglomeracji nie narusza obowiązku gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, w szczególności kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Na system odprowadzania ścieków, składają się także wody popłuczne odprowadzane ze stacji uzdatniania wody znajdującej się w miejscowości Rokitno. Wody te, po oczyszczeniu, odprowadzane są kolektorem krytym o długości ok. 0,5km do rowu melioracji wodnych szczegółowych „Pomaranka”. Ilości wprowadzanych wód popłucznych kształtują się na poziomie:

Qhmax = 4,65 m^3/h;
Qdśr = 18,6 m^3/d
Qrmax = 447 m^3/rok.

Na terenie gminy Rokitno brak jest kanalizacji deszczowej. Wody opadowe i roztopowe są odprowadzane do gruntu, a wody z dróg, do rowów odwadniających znajdujących się wzdłuż pasa jezdni.

Schemat przebiegu zbiorczej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Rokitno (dotyczy wyłącznie miejscowości Cieleśnica PGR) przedstawiono na mapie tekstowej pn. „Infrastruktura techniczna” stanowiąca załącznik nr 3.

16.4. Gazownictwo i ciepłownictwo:

Na terenie gminy Rokitno nie ma obecnie sieci gazowej.

Gmina nie posiada zbiorczej sieci ciepłowniczej. Gospodarka cieplna w gminie, opiera się na lokalnych kotłowniach lub indywidualnych urządzeniach grzewczych opalanych paliwem stałym, będącym głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Na terenie gminy Rokitno, obiekty użyteczności publicznej (Zespół Szkół w Rokitnie, Biuro

Urzędu Gminy Rokitno, Ośrodek Zdrowia w Rokitnie oraz Gminna Instytucja Kultury w Rokitnie), wyposażone są w kotłownie zasilane olejem opałowym.

16.5. Energetyka

Obszar gminy Rokitno znajduje się w zasięgu administracyjnym PGE S.A. Oddział Lublin. Przez centralną cześć gminy, na kierunku północny-zachód - południe, przebiega linia energetyczna 110 kV Hołowczyce – Wólka Dobryńska (gm. Zalesie) o długości 10,9km. Gmina Rokitno zasilana jest w energię elektryczną z Głównych Punktów Zasilania (GPZ) 110/15kV Janów Podlaski oraz GPZ Wólka Dobryńska za pomocą napowietrznych i kablowych linii SN 15 kV oraz stacji transformatorowych 15/0,4kV. Zasilanie odbiorców końcowych w tym przemysłowych i komunalnych na obszarze gminy Rokitno jest realizowane poprzez linie elektroenergetyczne o napięciu 15 kV o łącznej długości 72,2 km (69,9 km linii napowietrznych oraz 2,3 km linii kablowych). Linie o niskim napięciu 0,4 kV są odpowiedzialne za bezpośrednie zasilenie odbiorców końcowych w tym mieszkańców oraz obwody oświetlenia ulicznego. Łączna długość linii niskich napięć na terenie gminy Rokitno stanowi 106,6 km, z czego 86,2 km (81%) to linie bez przyłączy. Odbiorcy końcowi na niskim napięciu są zasilani za pośrednictwem 59 stacji transformatorowych 15/0,4 kV (napowietrzne) oraz 1 stacji wnętrzowej o łącznej mocy zainstalowanej 5301 kVa.

Tabela 21. Infrastruktura sieci energetycznej na terenie gminy Rokitno będącej własnością PGE Dystrybucja S.A
Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Rokitno

Linia energetyczna	rodzaj	Długość
Linia 110kV relacji Wólka Dobryńska - Hołowczyce	napowietrzna	10,9 km
Linie 15kV	napowietrzna	69,9km
Linie 15kV	kablowa	2,3 km
Linie nN (bez przyłączy)	napowietrzna	81,4km
Linie nN (bez przyłączy)	kablowa	4,8km
Przyłącza nN	napowietrzna	17,3km
Przyłącza nN	kablowa	3,1 km

Stan infrastruktury elektroenergetycznej w gminie jest zadowalający. Obecnie nie odnotowuje się większych problemów z dostarczaniem energii elektrycznej do budynków i gospodarstw domowych. Praktycznie każdy indywidualny odbiorca może zostać podłączony do sieci energetycznej. Mimo faktu, iż istniejąca w obszarze opracowania sieć niskiego napięcia zapewnia dostarczenie do odbiorców energii elektrycznej, to wymaga ona ciągłej modernizacji w celu zmniejszenia awaryjności.

Na obszarze gminy Rokitno nie funkcjonuje infrastruktura sieci przesyłowych najwyższych napięć zarządzanych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne Oddział w Radomiu. Plan Rozwoju Krajowego Systemu Elektroenergetycznego na lata 2016-2020 nie przewiduje na terenie gminy Rokitno budowy nowych elementów infrastruktury w zakresie sieci przesyłowych najwyższych napięć. Na terenie gminy brak jest elektrowni wiatrowych.

Schemat systemu energetycznego na terenie gminy Rokitno przedstawiono na mapie tekstowej pn. „Infrastruktura techniczna” stanowiąca załącznik nr 3.

16.6. Gospodarka odpadami

Według *Planu gospodarki odpadami (PGO) dla województwa lubelskiego 2022* gmina Rokitno została zaliczona do Regionu Biała Podlaska (powiat bialski). Na terenie powiatu bialskiego występuje jedna Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Białej Podlaskiej. Do dnia 1 lipca 2013r. wszystkie odpady komunalne, które były przekazywane na składowisko były na nim składowane. Natomiast po 1 lipca ze względu na wdrażany nowy rodzaj instalacji i rozwiązania technologiczne uruchomione w RIPOK w regionie, przyjęto system segregacji w podziale na: frakcje suchą i mokrą, szkło, popiół i odpady pochodzące z remontów. W celu zagospodarowania odpadów w inny sposób niż składowanie w Białej Podlaskiej wybudowany został Zakład Zagospodarowania Odpadów (ZZO), spełniający kryteria formalno –prawne, techniczne i ekologiczne zarówno krajowe jak i europejskie. Jest to zakład o charakterze regionalnym, który przyjmuje odpady z terenu gmin powiatu bialskiego, parczewskiego i łukowskiego.

Na terenie gminy Rokitno nie występuje składowisko odpadów. W obszarze gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów organizowana przez Urząd Gminy. Każde gospodarstwo domowe zaopatrywane jest w worki przeznaczone do gromadzenia odpadów poddanych selekcji (frakcja sucha, frakcja mokra, szkło, popioły oraz pozostałe). Śmieci są poddane przez mieszkańców wstępnej segregacji, i odbierane są od nich przez firmę Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Komunalnik” z Białej Podlaskiej. Na terenie gminy Rokitno brak jest Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Mieszkańcy gminy Rokitno wszystkie rodzaje odpadów zbieranych selektywnie mogą przekazywać do PSZOK, który jest zlokalizowany na Międzygminnym Składowisku Odpadów Komunalnych w Janowie Podlaskim.

Ilość zebranych odpadów komunalnych zmieszanych w przeliczeniu na mieszkańca gminy w 2016 roku, kształtowała się na poziomie 13,2kg/M, co jest wielkością zdecydowanie niższą aniżeli średnio w powiecie bialskim (78,3 kg/M), czy też w regionie lubelskim – 145,5 kg/M. Dodatkowo, w porównaniu do 2010 roku wielkość wskaźnika opisującego ilość odpadów zmieszanych w przeliczeniu na 1 mieszkańca znacznie zmalała (spadek o blisko 31%), co należy tłumaczyć większą świadomością mieszkańców odnośnie segregacji odpadów.

Wyroby zawierające azbest na terenie gminy Rokitno występują w postaci pokryć dachowych na budynkach mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz obiektach użyteczności publicznej. Szacuje się, iż w obszarze gminy występuje ok. 1730 budynków pokrytych eternitem. Na podstawie informacji szacunkowej o wyrobach zawierających azbest, ustalono, iż na terenie gminy Rokitno występuje ok. 217 889 m^2 materiałów zawierających azbest na nieruchomościach będących własnością osób fizycznych. Największy stopień pilności w usunięciu wyrobów zawierających azbest ma miejsce w sołectwach: Rokitno, Lipnica oraz Olszyn.[1]

[1] Na podstawie Programu Usuwania Wyrobów zawierających Azbest z terenu gminy Rokitno na lata 2009 – 2032.

16.7. Telekomunikacja i Internet

Gmina Rokitno posiada dobrze rozwiniętą sieć telefoniczną. Zdecydowana większość obszarów zurbanizowanych, posiada dostęp do kablowej sieci telekomunikacyjnej. Wraz z rozwojem technologicznym, sieć telefonii stacjonarnej traci na znaczeniu na rzecz łączności bezprzewodowej oraz Internetu. Dogodny dostęp do telefonii bezprzewodowej zapewniony jest przez rozmieszczone w granicach gminy 4 stacje bazowe telefonii komórkowej, które zlokalizowane są w miejscowościach: Pratulin, Cieleśnica PGR oraz 2 w ośrodku gminnym Rokitno.

Na terenie gminy Rokitno, część miejscowości tj.: Lipnica, Michałki, Michałki Kolonia, Rokitno, Rokitno Kolonia, Hołodnica oraz Klonownica Duża, wyposażona jest w infrastrukturę „ostatniej mili", tj.: w infrastrukturę telekomunikacyjną powstałą pomiędzy najbliższym lub najbardziej efektywnym punktem dystrybucji Internetu a użytkownikiem końcowym, w grupie której wymienia się:. Za pośrednictwem tej sieci świadczone są m.in. usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu. Dodatkowo w miejscowości Rokitno udostępniony jest nieodpłatny dostęp do Internetu bezprzewodowego w formie HOTSPOT zlokalizowanego w Urzędzie Gminy Rokitno.

Schemat sieci telekomunikacyjnej na terenie gminy Rokitno przedstawiono na mapie tekstowej pn. „Infrastruktura telekomunikacyjna" stanowiąca załącznik nr 4.

16.8. Odnawialne źródła energii

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, OZE to odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów. Wykorzystywanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w mniejszym stopniu negatywnie wpływa na środowisko naturalne niż wykorzystywanie do pozyskania energii paliw kopalnych. Wykorzystywanie OZE istotnie ogranicza emisję gazów cieplarnianych, a także innych substancji szkodliwych. Rozwój energetyki odnawialnej uwarunkowany jest wieloma czynnikami, między innymi ekonomicznymi, społecznymi, środowiskowymi oraz prawnymi. Duży wpływ na rozwój zielonej energii mają kwestie prawne głównie w zakresie administracji publicznej, w grupie której za najważniejsze uznaje się:

- regulacje zawarte w ratyfikowanej przez Polskę Dyrektywie 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zobowiązania do zwiększenia udziału OZE do 2020 r. ogólnym bilansie produkcji do 15% (w stosunku do roku 1990),
- ustawę o odnawialnych źródłach energii z dnia 20 lutego 2015r. definiująca kierunki oraz narzędzia prawne i ekonomiczne do realizacji założeń pakietu klimatycznego,
- ustawę Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. systematyzującej również techniczno–prawne warunki działania systemu energetycznego kraju jak doprecyzowujące te kierunki pod kątem instalacji OZE.

Zasoby energetyczne wiatru

O atrakcyjności obszaru do lokalizacji inwestycji w zakresie energetyki wiatrowej decydują m.in. warunki wietrzności, ukształtowanie i szorstkość terenu, odległość od linii energetycznej, dostępność utwardzonych dróg dojazdowych oraz lokalizacja poza obszarami prawnie chronionymi. Gmina Rokitno znajduje się w korzystnej strefie energetycznej wiatru (Lorenc 2004).

Według opracowania Przestrzenne Aspekty Lokalizacji Energetyki Wiatrowej w Województwie Lubelskim (2009) na terenie gminy wyodrębnione zostały obszary proponowane do rozwoju energetyki wiatrowej, koncentrację których obserwuje się w południowej części gminy Rokitno, w pobliżu miejscowości: Lipnica, Michałki i Pokinianka, ale również w środkowej części na północ od miejscowości Rokitno. Dodatkowo w północno – zachodniej oraz w południowej części wskazane zostały obszary możliwe do rozwoju energetyki wiatrowej z ograniczeniami w zakresie skali inwestycji. W tym miejscu wspomnieć należy o przepisach wprowadzonych w 2016 r. ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, dotyczących możliwości wznoszenia turbin wiatrowych w określonych odległościach od zabudowy mieszkaniowej oraz niektórych form ochrony przyrody i leśnych kompleksów promocyjnych. Mianowicie w art. 4 ust. 1 pkt 1 rzeczowej ustawy wskazano, iż: „*Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane: elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa (…), jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)”.* Ponadto w ust. 2 dodano, że „*odległość, o której mowa w ust. 1, wymagana jest również przy lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422), oraz od leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 oraz z 2016 r. poz. 422, 586 i 903*)”.

Energia słońca

Z warunków solarnych kluczowe znaczenie w aspekcie możliwości wykorzystania energii posiadają: usłonecznienie i natężenie promieniowania słonecznego. Wykorzystanie energii słonecznej odbywa się na dwa sposoby, a mianowicie:

- produkcja energii cieplnej przez kolektory słoneczne;
- produkcja energii elektrycznej przez panele (ogniwa) fotowoltaiczne.

Gmina Rokitno cechuje się znacznym potencjałem do rozwoju energetyki solarnej, Usłonecznienie (czas bezpośredniego dopływu promieniowania słonecznego w ciągu roku do powierzchni ziemi) wynosi 1600 - 1650 h/rok i należy do wysokich w województwie lubelskim. Rocznie promieniowanie całkowite waha się w granicach 3700 - 3800 MJ/m2 (MJ-megadżul, 1 kWh=3,5MJ). Parametry te sprawiają, iż gmina Rokitno została zaliczona do obszarów o korzystnych warunkach do rozwoju energetyki słonecznej, tj. obszarów o potencjalnej energii użytecznej powyżej 950 kWh/m^2. Na terenie gminy zamontowanych jest 250 instalacji kolektorów słonecznych, w ramach projektu „Zachowanie dziedzictwa środowiska naturalnego w gminach nadbużańskich: Janów Podlaski, Konstantynów, **Rokitno**

poprzez zastosowanie kolektorów słonecznych" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Największą ich koncentrację obserwuje się w miejscowościach: Rokitno (77 sztuk), Lipnica (31 sztuk), Klonownica Duża i Olszyn (po 19 sztuk), Michałki (18 sztuk) oaz Cieleśnica (17 sztuk). W obecnie trwającym okresie programowym, gmina Rokitno uzyskała dofinansowanie na dostawę i montaż 124 kompletów paneli kolektorów słonecznych oraz na dostawę i montaż 13 kompletów instalacji fotowoltaicznych w ramach projektu „Energia słoneczna dla Gminy Rokitno", współfinansowanego ze środków UE oraz ze środków krajowych z budżetu państw w ramach regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 Oś priorytetowa 4 Energia przyjazna Środowisku, Działanie 4.1. Wsparcie wykorzystania OZE. Na terenie gminy brak jest farm fotowoltaicznych.

Zasoby wód geotermalnych

Głównymi czynnikami determinującymi opłacalność wykorzystywania ciepła wód geotermalnych są: zasobność poziomów wodonośnych, temperatura wód geotermalnych i głębokość ich występowania. Biorąc je pod uwagę należy stwierdzić, że gmina Rokitno nie posiada korzystnych warunków pozyskania energii geotermalnej. W Prognozie Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii (2005) gmina Rokitno nie jest traktowana jako obszar perspektywiczny dla rozwoju energetyki odnawialnej, jak również obszar perspektywiczny lokalizacji odwiertów badawczych (Sokołowski i in. 2004).

Zasoby biomasy

Gmina cechuje się wysokim potencjałem produkcji energii z biomasy, który ocenia się, iż nie do końca jest wykorzystany. Głównymi źródłami pozyskania energii są: celowe uprawy energetyczne (obszar preferowany do upraw wieloletnich plantacji roślin energetycznych), zasoby leśne (powierzchnia lasów powyżej 5 tys. ha) oraz zasoby słomy (powierzchnia upraw zbóż powyżej 4 tys. ha). Gmina pod względem potencjalnych zasobów biomasy, z uwagi na znaczne zasoby leśne, należy do uprzywilejowanych do rozwoju tego rodzaju energetyki odnawialnej.

Zasoby wodno – energetyczne

Na terenie gminy Rokitno nie funkcjonuje żadna elektrownia wodna. Przez gminę Rokitno przepływa rzeka Bug, która cechuje się znacznymi zasobami hydroenergetycznymi, jednak z uwagi na swoje położenie przygraniczne, są one znacznie ograniczone.

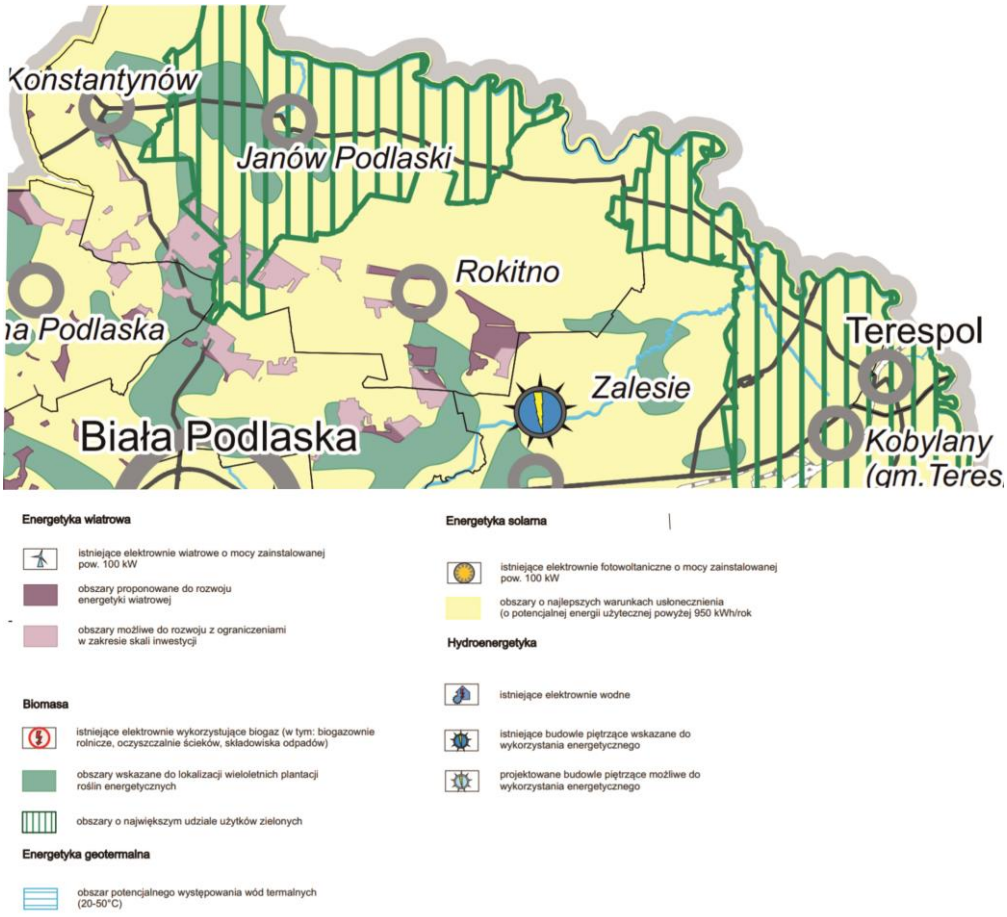

Rycina 14. Uwarunkowania rozwoju odnawialnych źródeł energii
Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego

17. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno, uwzględnione zostały zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych zawarte w dokumentach strategicznych o znaczeniu ponadlokalnym, w grupie których wymienia się: Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Przedsięwzięcia o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.), Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.), Plan Zagospodarowania Województwa Lubelskiego. Uwzględnienie ww. zadań jest zatem przeniesieniem do ustaleń studium pewnych podjętych ustaleń organów administracji publicznej lub Sejmu RP.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 roku, jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Zgodnie z wymogami ustawowymi zawarte w niej ustalenia i zalecenia zostały przeniesione do planów zagospodarowania województw.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta uchwałą Nr XXXIV/559/2013 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24

czerwca 2013 r. W SRWL wskazane zostały Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które stanowią przestrzenne odzwierciedlenie potencjałów i problemów rozwojowych, zidentyfikowanych na obszarze województwa. Stanowią one wyznacznik obszarów o szczególnych potencjałach rozwojowych, jak również obszarów problemowych o znaczeniu priorytetowym dla samorządu województwa. Strategia wskazuje gminę Rokitno jako:

- OSI Obszar przygraniczny. Interwencja powinna obejmować działania zmierzające do wykorzystania potencjału obszaru przygranicznego i budowania funkcji obsługujących UE dla tworzenia warunków wzrostu społeczno – gospodarczego, przywrócenia miastom funkcji społecznych i gospodarczych z jednoczesnym wsparciem zasobów ludzkich i przedsiębiorczości;
- OSI Obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych. Interwencja powinna obejmować działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa poprzez eliminowanie zagrożeń powodziowych oraz będzie służyć zrównoważonemu rozwojowi funkcji ochronnych i gospodarczych (w np. tym turystycznych) na obszarach o różnym stanie zainwestowania i statusie ochrony przyrody i krajobrazu (korytarze ekologiczne o randze europejskiej i krajowej); rozwiązanie problemów konfliktowych narosłych w wyniku degradacji technicznej urządzeń przeciwpowodziowych i melioracyjnych, niedoboru zbiorników niezbędnych do przetrzymywania wody, jak też niedoinwestowania gospodarki komunalnej.

Uchwałą Nr XCI/1868/2016 z dnia 29 marca 2016 roku Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął dokument pod nazwą ”Przedsięwzięcia o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)”. Dokument ten zakłada realizację wielu inwestycji, w grupie których do gminy Rokitno należy odnieść następujące przedsięwzięcia:

- wzrost niezawodności pracy sieci dystrybucyjnej na terenie województwa lubelskiego polegający na wdrożeniu inteligentnych sieci elektroenergetycznych poprzez automatyzację pracy sieci dystrybucyjnej PGE Dystrybucja S.A.;
- zabezpieczenie przeciwpożarowe i przeciwpowodziowe województwa lubelskiego poprzez zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych;
- melioracje wodne szczegółowe użytków rolnych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego jest dokumentem o charakterze długookresowym, stanowiącym element krajowego systemu planowania przestrzennego. Określa on zasady i kierunki kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz działania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych stanowiąc formalną i merytoryczną płaszczyznę odniesienia dla podejmowanych decyzji przestrzennych. Jest to dokument komplementarny i spójny ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.), stanowiący przestrzenne przełożenie określonych w niej celów i kierunków rozwoju województwa. PZPWL jest wyrazem polityki przestrzennej samorządu województwa. Przyjęte kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego stwarzają ogólne warunki dla realizacji zadań inwestycyjnych formułowanych w programach rozwoju. Gmina Rokitno położona jest w wiejskim obszarze funkcjonalnym wymagającym wsparcia procesów rozwojowych i przygranicznym obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym oraz w nadbużańskim obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym. Dla obszarów tych, jako wiodące kierunki zagospodarowania wskazuje się:

- wzmacnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno – gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju;
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce;
- zwiększenie dostępności w relacjach krajowych i regionalnych (poprawa dostępu do usług, sieci transportowych i telekomunikacyjnych);
- rozwój drobnej przedsiębiorczości;
- wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki (w tym walorów krajoznawczych rzeki Bug w rozwoju turystyki wodnej);
- adaptację zabudowy zagrodowej dla potrzeb rekreacji;
- utrzymanie użytkowania łąkowo – pastwiskowego terenów odpowiadających za naturalną retencję wód powodziowych.

Na terenie gminy Rokitno, PZPWL wskazuje zadania inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim, tj.: budowa trasy rowerowej w Polsce Wschodniej – zadanie umieszczone w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 oraz zadanie inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym obejmującym budowę autostrady A2 na odcinku granica województwa – Biała Podlaska – Kukuryki – granica Państwa – zadanie inwestycyjne umieszczone w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2023.

18. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Pod pojęciem powodzi, rozumie się *„czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych*."

Zgodnie z ustawą Prawo wodne za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy szczególne, uznaje się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Przez obszar gminy Rokitno przepływa rzeka Bug, która stwarza dla gminy ryzyko wystąpienia powodzi. Dla rzeki Bug na całej jej długości zostały opracowane mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego, w ramach projektu ISOK. W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występuje zabudowa mieszkaniowa kolonijna. Ponadto teren gminy Rokitno położony jest częściowo w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat. Dla wyżej wymienionego obszaru ustawa Prawo wodne nie wprowadza ograniczeń w zagospodarowaniu.

Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego został naniesiony na załącznik graficzny studium, stanowiący jego integralną część. Największe prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi znajduje cechuje miejscowości położone w dolinie rzeki Bug, którymi są: Pratulin Zaczopki oraz Derło.

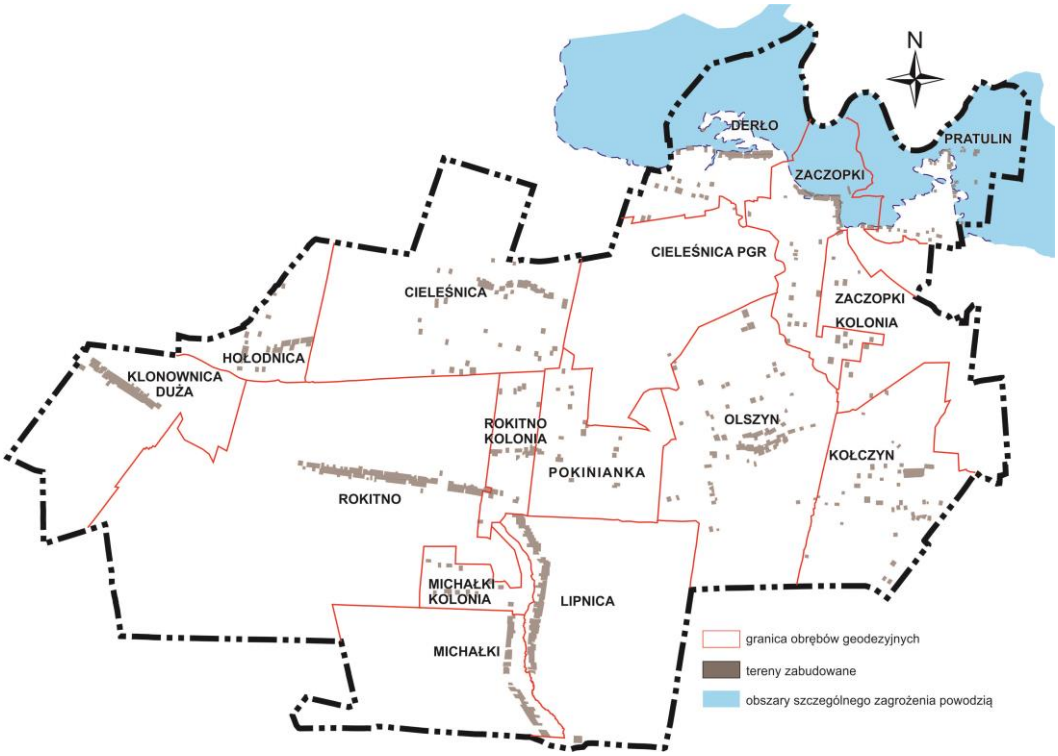

Rycina 15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Rokitno
Źródło: opracowanie własne

ROZDZIAŁ III

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Kierunki zmian struktury przestrzennej powinny być oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju i uwzględniać istniejące i przewidywane procesy, które w znacznym stopniu determinują przekształcenie układu funkcjonalnego. Wprowadzane zmiany muszą mieć na celu zwiększanie konkurencyjności obszaru gminy w regionie, co przekłada się na szeroko rozumiany rozwój społeczno – gospodarczy i podnosi jakość życia jego mieszkańców. Z tego powodu należy dążyć do uporządkowania struktur przestrzennych poprzez tworzenie czytelnie wyodrębnionych stref zabudowy: mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej oraz terenów rekreacji i turystyki.

Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia i powiązań zewnętrznych gminy, dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy. Uwzględnienie wytycznych zawartych w dostępnych opracowaniach oraz bilans potrzeb i możliwości rozwoju gminy pozwala określić funkcję poszczególnych jednostek i obszarów oraz założenia polityki przestrzennej.

1.1. Funkcje gminy Rokitno

Analiza uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno przeprowadzona w Studium wykazała potrzebę utrzymania i rozwoju następujących funkcji:

- gospodarka rolna
- gospodarka leśna
- funkcja mieszkaniowa

Wymienionym powyżej funkcjom wiodącym powinna towarzyszyć turystyka jako funkcja uzupełniająca:

- turystyka – wykorzystanie potencjału przyrodniczych uwarunkowań,
- przedsiębiorczość wielokierunkowa – stworzenie oferty inwestycyjnej.

1.2. Rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy, kierunki zmian

Gmina Rokitno jest typową rolniczą gminą z historycznie ukształtowaną strukturą osadniczą, równomiernie rozlokowaną wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Hierarchia sieci osadniczej dwustopniowa z centrum usługowo – administracyjnym w m. Rokitno obsługującym pozostałe wsie podstawowe. Poza zwartą zabudową osiedli wiejskich występują skupiska zabudowy kolonijnej. Zurbanizowanie gminy jest niewielkie. W krajobrazie dominują rozległe widoki pól i kompleksów leśnych.

Ostatnie lata po transformacji ustrojowej spowodowały pewne zmiany w sposobie użytkowania niektórych terenów, jednak nie miały one istotnego wpływu na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy. Zostało zlikwidowane Państwowe Gospodarstwo Rolne w Cieleśnicy. Grunty zostały sprywatyzowane, zaplecze produkcyjne rozparcelowane na

mniejsze działki i również sprywatyzowane. Prowadzona jest indywidualna działalność gospodarcza. Pałac w Cieleśnicy, funkcjonujący pod nazwą ,,Hotel Cieleśnica", odzyskał swoją dawną świetność dzięki zabiegom rewitalizacyjnym i adaptacji na cele użyteczności publicznej. Podobnie SKR-y (Spółdzielnie Kółek Rolniczych) i POM-y (Państwowe Ośrodki Maszynowe), których bazy zlokalizowane w Rokitnie i Olszynie również sprywatyzowano. W większości prowadzona jest na tych terenach produkcja rolna hodowlana. W Rokitnie na terenie dawnego przedsiębiorstwa OMT zrealizowano hotel ,,Pensjonat Dolina Bugu".

Istotnym impulsem w rozwoju funkcjonalno- przestrzennym gminy może być powstałe w latach dziewięćdziesiątych Sanktuarium Męczenników Podlaskich. W miejscu lokalizacji dawnej unickiej świątyni translokowano z miejscowości Stanin nad Bugiem drewniany zabytkowy kościół, który pełni funkcje muzeum. W sąsiedztwie planowana jest realizacja Domu Pielgrzyma. Rosnące zainteresowanie kultem Błogosławionych Męczenników Podlaskich oraz związany z tym ruch pielgrzymkowy, mogą istotnie wpłynąć na rozwój tej niewielkiej osady.

Ogólnie ruch budowlany na terenie gminy nie jest duży. Zabudowa mieszkaniowa zagrodowa oraz jednorodzinna rozwijają się w wyznaczonych na ten cel terenach zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno. Budynki mieszkalne powstają głównie jako wymiana zdekapitalizowanych obiektów w istniejących siedliskach lub jako uzupełnienie w wolnych enklawach istniejącej zwartej zabudowy wiejskiej. Na terenach zabudowy zagrodowej lokalizowane są również usługi komercyjne, głównie handel i drobne rzemiosło. Transformacja wsi powoduje potrzebę realizacji nowych miejsc pracy (inwestycji) w sektorze usługowym bądź produkcyjnym.

Złożone wnioski do studium oraz przeprowadzony bilans terenu wykazały potrzebę powiększenia terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz wyznaczenia terenów zabudowy produkcyjnej, jako oferty inwestycyjnej. Potrzeba nowych terenów inwestycyjnych wynika z ograniczonej ilości rezerw terenowych możliwych do pozyskania przez inwestorów mających w planie realizację nowej zabudowy mieszkalnej, w tym siedlisk rolniczych.

Istnieje potrzeba rozbudowy systemów infrastruktury technicznej, w szczególności rozwiązania problemów gospodarki wodno- ściekowej oraz rozwój telekomunikacji opartej na nowoczesnych rozwiązaniach szerokopasmowych sieci światłowodowych oraz sieci bezprzewodowej. W Studium uwzględniono również obszary lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy zainstalowanych urządzeń powyżej 100kW.

Przewiduje się następujące kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy:

- powiększenie terenów zabudowy zagrodowej RM w m. Rokitno przy drodze powiatowej nr 1039L Rokitno – Michałki (3,8 ha);
- powiększenie terenów zabudowy zagrodowej RM w m. Rokitno przy drodze gminnej nr 100201L Rokitno –Hołodnica (1,6 ha);
- powiększenie terenów zabudowy zagrodowej RM w m. Olszyn przy drodze powiatowej nr 101660L Olszyn – Zaczopki (4,9 ha);
- powiększenie terenów zabudowy zagrodowej RM w m. Michałki Kolonia przy drodze powiatowej nr 1039L Rokitno – Michałki (1,8 ha);

- wprowadzenie terenów zabudowy jednorodzinnej MN w m. Rokitno przy drodze osiedlowej (2,6 ha);
- wprowadzenie terenów obsługi turystyki UT w m. Olszyn przy drodze powiatowej nr 1128L Kol. Derło – Cieleśnica – Olszyn(1,0 ha);
- wyznaczenie terenów zabudowy produkcyjnej (perspektywiczne tereny rozwoju przedsiębiorczości PP) w m. Klonownica Duża przy drodze powiatowej nr 1035L Klonownica - Rokitno – Olszyn – Berezówka (20,0 ha);
- wyznaczenie terenów predestynowanych pod realizację urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW.

Ogólnie w studium wyznacza się tereny pod nowe zagospodarowanie nie ujęte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego o następującej wielkości:

- zabudowa mieszkaniowa zagrodowa - 12,1 ha
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - 2,6 ha
- tereny obsługi turystyki - 1,0 ha
- zabudowa produkcyjna - 20,0 ha

Razem: - 35,7 ha

Zgodnie ze sporządzonym bilansem terenu zawartym w opracowaniu ,,Analiza możliwości i potrzeb rozwoju gminy Rokitno" w/w wielkości nie przekraczają maksymalnych wielkości liczonych dla poszczególnych funkcji w perspektywie czasowej do 2047 roku.

Na podstawie dokonanych obliczeń ustalono możliwość maksymalnego powiększenia terenów inwestycyjnych w zakresie:

- terenów mieszkaniowych (ogółem) – 17,40 ha
- terenów usługowych – 7,60 ha
- terenów produkcyjnych – 20,00 ha

Razem: - 45,00 ha

Zmiany w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy są ograniczone do minimum, nie generują kosztów związanych z potrzebą rozwoju infrastruktury społecznej oraz układu komunikacyjnego. Wymagają rozbudowy podstawowej infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną. Gospodarka ściekowa wg indywidualnych, dopuszczonych prawem rozwiązań. Telekomunikacja wg indywidualnych potrzeb i możliwości operatorów sieci.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

W Studium zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno wyznaczono pięć stref funkcjonalno – przestrzennych powiązanych ze sobą systemem komunikacji drogowej oraz infrastrukturą techniczną. W strefach tych wyodrębniono następujące tereny różniące się sposobem zagospodarowania i użytkowania gruntów i oznaczono je na rysunku Studium następującymi symbolami literowymi bądź graficznymi:

Strefa osadnicza:

RM – tereny zabudowy zagrodowej

MN – zabudowa jednorodzinna

MW – zabudowa wielorodzinna

(symbol graficzny) – kolonijna zabudowa zagrodowa

Strefa usługowa:

U - tereny zabudowy usługowej

Tereny koncentracji usług publicznych w centrum Rokitna

U/1 - oświata, łączność, weterynaria

U/2 - bankowość, opieka zdrowotna, rzemiosło

U/3 – kultura, opieka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne

UA – administracja

UI – bezpieczeństwo publiczne

UK – obiekty sakralne

UKr- usługi towarzyszące obiektom sakralnym

UT- obsługa turystyki

UKS – obsługa motoryzacji

MOR – obsługa rowerzystów

UT/ZP – usługi turystyczne w zieleni parkowej

ZC – czynne cmentarze

Strefa przedsiębiorczości:

P – tereny zabudowy produkcyjnej,

PR – tereny zabudowy produkcyjnej /obsługa produkcji rolniczej

PP – perspektywiczne tereny rozwoju przedsiębiorczości

Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

R – grunty orne

RZ – użytki zielone

RS – sady

(symbol graficzny) – wody powierzchniowe

Strefa leśnej przestrzeni produkcyjnej:

ZL – lasy

(symbol graficzny) – tereny wskazane do zalesień

(symbol graficzny) – teren leśniczówki PGL

System komunikacji drogowej

KW/G – droga wojewódzka/główna

KP/Z – drogi powiatowe/zbiorcze

KP/L – drogi powiatowe/lokalne

KP/D – drogi powiatowe/dojazdowe

KG/L – drogi gminne lokalne

(symbol graficzny) - drogi gminne dojazdowe

Trasy rowerowe:

(symbol graficzny) – Nadbużański Szlak Rowerowy

(symbol graficzny) – Szlak Rowerowy Południowego Podlasia

Infrastruktura techniczna:

WZ – gminne ujęcie wody

NO – gminna oczyszczalnia ścieków

SW – sieć energetyczna wysokiego napięcia (100kV)

SN – sieć energetyczna średniego napięcia (15kV)

(symbol graficzny)- transformator15/04kV

(symbol wizualny) – wieża telefonii komórkowej

2.2. Kierunki rozwoju strefy osadniczej (mieszkaniowej)

Strefa osadnicza (mieszkaniowa) jest podstawowym, zurbanizowanym elementem struktury przestrzennej gminy. Jej wiodącą funkcją jest zabudowa mieszkaniowa zagrodowa związana z produkcją rolniczą, oznaczona symbolem RM. Jej uzupełnieniem jest zabudowa jednorodzinna MN realizowana również na terenach zabudowy zagrodowej oraz na terenach specjalnie wyznaczonych na ten cel w miejscowościach: Rokitno, Klonownica Duża Cieleśnica PGR oraz Pratulin. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna MW zlokalizowana jest w miejscowości Cieleśnica PGR. Powstała na potrzeby pracowników dawnego Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Nie przewiduje się dalszego rozwoju tej formy budownictwa.

Studium zakłada, że mieszkalnictwo na terenie gminy będzie utrzymywane i rozwijane głównie w obrębie zwartych jednostek osadniczych. Najbardziej atrakcyjne pod względem rozwoju mieszkalnictwa jest miejscowość gminna oraz miejscowości położone w południowej części gminy, wzdłuż ciągów dróg powiatowych. Należą do nich wsie: Michałki, Olszyn i Klonownica Duża. Miejscowości położone na północ (w dolinie Bugu), na terenach mniej korzystnych pod względem skomunikowania, będą charakteryzowały się większym spadkiem ludności, jednak ich wyjątkowo atrakcyjne położenie może spowodować zmianę użytkowania istniejących siedlisk na domy agroturystyczne lub indywidualne domy letniskowe. Występująca w dużym rozproszeniu zabudowa kolonijna związana z produkcją rolniczą będzie w dalszym ciągu pełniła swoją funkcję, szczególnie siedliska zlokalizowane na terenach wyposażonych w podstawową infrastrukturę techniczną oraz położone na terenach występowania dobrej jakości gleb. Wszystkie istniejące siedliska kolonijne winny mieć możliwość rozwoju i modernizacji.

W związku ze zmianami strukturalnymi na wsi istnieje większe niż dotychczas zapotrzebowanie na tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz usługi, w tym realizację zakładów rzemieślniczych. W wyznaczonych strefach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się realizację usług oraz drobnych zakładów rzemieślniczych nie stwarzających uciążliwości i kolizji z istniejącym zagospodarowaniem. Szczegółową lokalizację należy uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Planuje się rozbudowę strefy osadniczej mieszkaniowej na terenach położonych w obrębie miejscowości Rokitno, Olszyn i Michałki Kolonia.

Rozwój strefy osadniczej powinien uwzględniać następujące zasady:

- pełną dostępność do dróg publicznych,
- pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
- możliwość wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych dla własnych potrzeb,
- zapewnienie min. 2 miejsc postojowych w obrębie własnej działki
- dbałość o formę architektoniczną, wpisanie w krajobraz kulturowy wsi,
- ograniczenie intensywnej produkcji hodowlanej na terenach zwartej zabudowy osadniczej.

2.3. Kierunki rozwoju strefy usługowej

Strefa usługowa obejmuje wszystkie tereny usług publicznych i komercyjnych. Rysunek Studium ze względu na skalę opracowania przedstawia głównie lokalizację usług publicznych. Są to przede wszystkim usługi w zakresie administracji, oświaty, kultury, opieki zdrowia, bankowości, łączności oraz bezpieczeństwa publicznego. Pozostałe usługi komercyjne jak: handel, wielobranżowe usługi, warsztaty rzemieślnicze i inne niekolidujące z funkcją mieszkaniową drobne usługi zlokalizowane są w strefie osadniczej (mieszkaniowej). W Studium zakłada się utrzymanie istniejących obiektów usługowych z możliwością ich rozbudowy i modernizacji oraz zmiany sposobu użytkowania w zakresie profilu usług. Zaleca się adaptację na cele usługowe istniejących i nieużytkowanych obiektów dawnych szkół np. funkcje opieki zdrowotnej (Zakłady Opiekuńczo Lecznicze) lub też związane z obsługą turystyki (hotele, domy wypoczynkowe). Nowe, zrewitalizowane obiekty usługowe mogą stać się jednymi z niewielu miejsc pracy poza rolnictwem na terenie gminy.

W zakresie usług komercyjnych (handlu, rzemiosła, itp.) studium zakłada swobodę ich lokalizacji w całej strefie osadniczej gminy. Dotyczy to także rzemiosła i drobnej produkcji, która nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko oraz nie będzie stwarzać kolizji z istniejącym zagospodarowaniem.

Rozwój strefy usługowej powinien uwzględniać następujące zasady:

- pełną dostępność usług publicznych o charakterze podstawowym,
- wspieranie rozwoju usług komercyjnych, w szczególności służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb miejscowej ludności,
- wspieranie usług związanych z obsługą turystyki,
- pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
- możliwość wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych dla własnych potrzeb,
- zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc postojowych i parkingowych
- estetyzację obiektów użyteczności publicznej i komercyjnej wraz z otoczeniem,
- rehabilitację terenów zdegradowanych z powodu braku użytkowania istniejących obiektów poprzez zmianę zagospodarowania i adaptację obiektów do nowych potrzeb.

2.4. Kierunki rozwoju strefy przedsiębiorczości

Strefa przedsiębiorczości obejmuje w większości tereny dawnej bazy PGR i Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, które zostały przystosowane do celów produkcyjnych, głównie w sektorze produkcji rolniczej (hodowlanej) oraz inne tereny na których funkcjonują zakłady rzemieślniczo – produkcyjne (piekarnia, tartaki) składy, magazyny itp. Studium zakłada możliwość rozbudowy i modernizacji istniejących zakładów oraz realizacji na tych terenach innych obiektów - przedsiębiorstw o wielokierunkowej działalności gospodarczej. W strefie przedsiębiorczości wyróżniono trzy rodzaje terenów o różnym sposobie zagospodarowania i oznaczono je następującymi symbolami:

P - tereny zabudowy produkcyjnej

Wyznaczone zostały na terenach istniejącej zabudowy produkcyjnej w miejscowościach: Rokitno, Michałki, Lipnica. Adaptuje się istniejące zagospodarowanie Dopuszcza się zmianę profilu prowadzonej działalności. Tereny nieużytkowane w Rokitnie wskazuje się do rehabilitacji . Nie dopuszcza się produkcji rolniczej hodowlanej.

PR - tereny zabudowy produkcyjnej związanej z obsługą rolnictwa

Wyznaczone zostały na terenach dawnej bazy PGR w Cieleśnicy oraz Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Olszynie i Rokitnie. Adaptuje się istniejące zagospodarowanie, w tym produkcję rolniczą hodowlaną . Dopuszcza się zmianę profilu prowadzonej działalności.

PP – perspektywiczne tereny rozwoju przedsiębiorczości

W obrębie miejscowości Klonownica Duża wyznacza się teren z przeznaczeniem na cele inwestycyjne związane z rozwojem wielokierunkowej działalności gospodarczej (z wyłączeniem produkcji rolniczej hodowlanej). Wyznaczony teren stanowi ofertę inwestycyjną dla przedsiębiorców poszukujących dogodnych lokalizacji poza strefą osadniczą.

Rozwój strefy przedsiębiorczości powinien uwzględniać następujące zasady:

- ograniczenie ewentualnej uciążliwości do granic użytkowanych działek,
- pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
- wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych, na własne potrzeby oraz w celach komercyjnych,
- stosowanie pasów zieleni izolacyjnej od zabudowy mieszkaniowej w strefie osadniczej,
- zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc postojowych i parkingowych
- rehabilitację terenów zurbanizowanych i zdegradowanych z powodu braku użytkowania poprzez zmianę zagospodarowania i adaptację obiektów do nowych potrzeb.

W strefie przedsiębiorczości dopuszcza się lokalizację urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW. Ewentualne strefy ochronne wokół tych urządzeń nie powinny wykraczać poza teren wyznaczony jako strefa przedsiębiorczości.

2.5. Kierunki rozwoju turystyki

Wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych i zasobów kulturowych, ich ekspozycja oraz udostępnienie atrakcyjnych terenów i obiektów na obszarze gminy mieszkańcom i turystom, z jednoczesnym zabezpieczeniem przed użytkowaniem zagrażającym degradacją, powinno być jednym z zadań polityki przestrzennej. Podstawową zasadą jest harmonizowanie zagospodarowania turystycznego z funkcjami przyrodniczymi obszarów chronionych i systemem ekologicznym gminy. Stąd też, ze względu na istniejące predyspozycje i zasoby, funkcja turystyki i rekreacji stanowić powinna jeden z uzupełniających kierunków rozwoju gminy Rokitno.

Atutem gminy jest niewątpliwie położenie obejmujące dolinę Bugu z utworzonym w jej obszarze Parkiem Krajobrazowym ,,Podlaski Przełom Bugu”.

Walory krajobrazowe doliny Bugu opierają się na kompozycji elementów kulturowych i naturalnych, tworzących unikalny krajobraz osiedleńczo nadrzeczny. Dolinę rzeki Bug cechują wybitne walory krajobrazowe i przyrodnicze. Bieg rzeki jest kręty, obfituje w liczne zakola i meandry. Tereny te o atrakcyjnym środowisku przyrodniczym i krajobrazowym, stanowią wyjątkowy potencjał możliwy do wykorzystania pod kątem oferty turystycznej. Nie bez znaczenia są również duże kompleksy leśne (Lasy Kijowieckie) i walory klimatyczne gminy, a także znaczne walory krajobrazu kulturowego. Jakość powietrza atmosferycznego w gminie określa się jako dobrą, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter terenu gminy, a także brak przemysłu, który stanowiłby źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne

Gmina posiada ciekawą historię oraz liczne zachowane zabytki, głównie architektury sakralnej, ponadto zabytkowe cmentarze, w tym także wojenne. Do najciekawszych zabytków należy XIX-wieczny zespół pałacowy w Cieleśnicy wraz z parkiem krajobrazowym oraz Sanktuarium Męczenników Podlaskich, które jest miejscem kultu religijnego szczególnie wyjątkowym, przyciągającym rzesze pielgrzymów. Bazę noclegową stanowią dwa hotele: ,,Hotel Cieleśnica" mieszczący się w obiekcie dawnego pałacu oferujący oraz ,,Pensjonat Dolina Bugu" w Rokitnie. Planowany jest także do realizacji Dom Pielgrzyma w Pratulinie.

Turystyka pielgrzymkowa jako jedna z odmian turystyki na obszarach wiejskich może być połączona z innymi formami spędzania czasu na wsi, np. z poznawaniem sztuki i kultury ludowej, uczestnictwem w tradycyjnych obrzędach ludowych, próbowaniem regionalnych potraw, czy wreszcie zwykłym wypoczynkiem w sprzyjających warunkach przyrody. Dzięki możliwościom takiego różnicowania oferty, jej odbiorcami mogą być osoby w różnym wieku i z rozmaitych kręgów społecznych, co należy traktować jako duży atut.

W miejscowości Pratulin istnieje dostateczna ilość terenów, jak dotąd niezagospodarowanych, przeznaczonych na cele obsługi istniejącego Sanktuarium, w tym także obsługę ruchu pielgrzymkowego.

W Studium wyznacza się nowe tereny na cele związane z obsługą turystyki rekreacyjnej położone w miejscowości Olszyn.

W Studium zakłada się potrzebę wzmocnienia funkcji turystycznej gminy poprzez odpowiednie kształtowanie warunków przestrzennych dla jej rozwoju, a w szczególności:

- podniesienie wizerunku turystycznego obszarów – rewaloryzacja i odpowiednie eksponowanie obiektów zabytkowych oraz dbałość o krajobraz kulturowy;
- rozwój infrastruktury turystycznej przy Sanktuarium w Pratulinie, a zwłaszcza budowa i modernizacja parkingów, zaplecza toaletowego, zadaszeń, ławek i miejsc odpoczynku, taniej bazy noclegowej oraz żywieniowej przystosowanej do obsługi osób chorych i niepełnosprawnych.
- organizacja lub poszerzenie w miejscach kultu religijnego oferty imprez kulturalnych: koncertów, festiwali, widowisk plenerowych, prezentacji sztuki sakralnej itp.;
- zwiększenia dostępności komunikacyjnej obszarów atrakcyjnych turystycznie [realizacja dróg powiatowych: nr 1128L z Olszyna w kierunku pałacu ,,Hotel Cieleśnica" oraz drogi nr 1033L łączącej wsie nadbużańskie Derło – Woroblin (gm. Janów Podlaski)];
- zwiększenie liczby gospodarstw agroturystycznych o wysokich standardach i zróżnicowanym wachlarzu usług, w tym promujących rozwój turystyki kwalifikowanej (pieszej, konnej, rowerowej);
- innowacyjność w organizacji różnorodnych form turystyki w oparciu o posiadane walory przyrodniczo – krajobrazowe, w tym rozwój turystyki specjalistycznej (przyrodniczej, wędkarskiej, łowieckiej i pielgrzymkowej);
- adaptację istniejących siedlisk wypadających z produkcji rolniczej na zabudowę letniskową;
- lokalizację nowej zabudowy letniskowej głównie w obrębie strefy osadniczej;
- rozwój zaplecza obsługującego turystykę i związanej z nimi infrastruktury (np. miejsca biwakowe, pola namiotowe);
- rozwój sieci tras rowerowych w powiązaniu z już istniejącymi szlakami rowerowymi;
- wzbogacanie obszarów w urządzenia turystyczne – punkty widokowe, zieleńce, urządzenia sportowo - rekreacyjne;

- realizacja zbiorników wodnych służących rekreacji.

2.6. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów

Dla terenów wyznaczonych pod zabudowę ustala się następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, z koniecznością uszczegółowienia ich wielkości na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1) Strefa osadnicza

a) Tereny zabudowy zagrodowej - RM

- powierzchnia biologicznie czynna: min. 30% pow. terenu inwestycji (działki budowlanej),
- intensywność zabudowy: 0,05-0,8

b) Tereny zabudowy jednorodzinnej MN

- powierzchnia biologicznie czynna: min. 40% pow. terenu inwestycji (działki budowlanej),
- intensywność zabudowy: 0,05-0,8

c) Tereny zabudowy wielorodzinnej - MW

- powierzchnia biologicznie czynna: min. 30% pow. terenu inwestycji (działki budowlanej),
- intensywność zabudowy: 0,4-1,5.

Adaptuje się istniejące zagospodarowanie. W strefie osadniczej, na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację usług komercyjnych oraz drobnego, nieuciążliwego rzemiosła, pod warunkiem zachowania wymogów środowiskowych. Wymaga się zachowania dbałości o formy architektoniczne wznoszonych obiektów, by skalą i detalem nawiązywały do tradycyjnego budownictwa i były wkomponowane w naturalny krajobraz. W pasmowej zabudowie wiejskiej zaleca się zachowanie wolnych przestrzeni, niezabudowanych enklaw, w szczególności w obniżeniach terenu, starorzeczach, użytkach zielonych, celem swobodnego przepływu nadmiaru wód opadowych oraz swobodnej migracji drobnych zwierząt.

2) Strefa usługowa

Tereny zabudowy usługowej – U

- powierzchnia biologicznie czynna: min. 30 % pow. terenu inwestycji (działki budowlanej),
- intensywność zabudowy: 0,1- 1,0

Adaptuje się istniejąca bazę usług publicznych oraz sieć usług komercyjnych. Na wydzielonych terenach zabudowy usługowej dopuszcza się zmianę funkcji. Istniejący lub planowany sposób użytkowania obiektów wraz z zagospodarowaniem terenu mogą ulegać zmianie, pod warunkiem zachowania wymogów środowiskowych, oraz nie stwarzania kolizji z istniejącym zagospodarowaniem. Dopuszcza się uzupełnianie funkcji wiodącej funkcją mieszkaniową lub usługowo - produkcyjną.

3) Strefa produkcyjna

a) Tereny zabudowy produkcyjnej – P, PR, PP.

- powierzchnia biologicznie czynna: min. 30 % pow. terenu inwestycji (działki budowlanej),
- intensywność zabudowy: 0,1-1,0.

Adaptuje się istniejące zagospodarowanie ze wskazaniem na potrzebę rehabilitacji terenów nieużytkowanych. W strefie produkcyjnej dopuszcza się realizację wielokierunkowych przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, w tym także mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko pod warunkiem minimalizowania uciążliwości do zasięgu terenu objętego zainwestowaniem. Wyklucza się łączenie funkcji mieszkaniowej. Dopuszcza się realizację inwestycji związanych z produkcją energii elektrycznej lub cieplnej ze źródeł odnawialnych o mocy zainstalowanych urządzeń powyżej 100kW - z wykluczeniem elektrowni wiatrowych.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów wymienione powyżej należy traktować jako wielkości wyjściowe do uszczegółowienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się ich zmianę, w szczególności w odniesieniu do terenów istniejącej zabudowy, gdzie uwarunkowania przestrzenne uniemożliwiałyby zagospodarowanie zgodne z przyjętymi powyżej wartościami.

2.7. Tereny wyłączone spod zabudowy

W ustaleniach Studium do terenów wyłączonych z zabudowy wskazano:

- tereny otwarte o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego, które tworzą strefę systemu ekologicznego gminy tzw. System Przyrodniczy Gminy (SPG);
- tereny szczególnego zagrożenia powodzią;
- grunty rolne o glebach najwyższej jakości (III kl. bonitacyjnej oraz gleb pochodzenia organicznego);
- strefy ochronne wokół magistralnych urządzeń infrastruktury technicznej na zasadach określonych w przepisach odrębnych;

Ponadto ograniczenia w realizacji zabudowy obowiązują dla terenów:

- lasów, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy wyłącznie związanej z gospodarką leśną i dopuszczonej w odpowiednich planach urządzania lasu i uproszczonych planach urządzania lasu;
- rolnych, terenów łąk, pastwisk, nieużytków, terenów rolnych sugerowanych do zalesień, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy związanej z gospodarką leśną lub zabudowy zagrodowej i związanej z produkcją i przetwórstwem rolniczym wyłącznie w ramach istniejącej zabudowy zagrodowej;
- położonych w strefach sanitarnych od czynnych cmentarzy o szerokości 50 m, w których zabrania się:
  - realizacji zabudowy mieszkaniowej;
  - realizacji obiektów związanych ze zbiorowym żywieniem ludzi;

- realizacji obiektów związanych z produkcją artykułów żywnościowych i przechowywaniem
- żywności;
- realizacji ujęć wód;

- położonych w strefach sanitarnych od czynnych cmentarzy o szerokości 150 m, w których zabrania się:
  - realizacji zabudowy mieszkaniowej na terenach niepodłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej;
  - realizacji obiektów związanych ze zbiorowym żywieniem ludzi niepodłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej;
  - realizacji obiektów związanych z produkcją artykułów żywnościowych i przechowywaniem
  - żywności niepodłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej;
  - realizacji ujęć wód;
- położonych w strefach ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych, w których zabrania się realizacji wszelkiej zabudowy, za wyjątkiem obiektów związanych z ujmowaniem wód.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU

Przepisy o ochronie środowiska określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Z tego powodu należy dążyć do eliminowania i ograniczenia zagrożeń oraz podejmowania działań, które będą temu zapobiegać. Kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych powinno uwzględniać racjonalne wykorzystanie przestrzeni, co wiąże się z lokalizowaniem funkcji i odpowiednim sposobem zagospodarowania terenu zgodnym z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). Dlatego też rozwój nowych terenów zabudowy powinien maksymalnie wykorzystywać już istniejące zainwestowanie i zagospodarowanie terenów (w szczególności układ komunikacyjny oraz wyposażenie terenu w infrastrukturę techniczną). Ochrona środowiska wyrażona poprzez rozwiązania planistyczne, które należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ma na celu poprawę warunków życia ludzi poprzez poprawę jakości środowiska oraz proekologiczny rozwój przestrzenny oparty o minimalizację konfliktów przestrzennych.

W zakresie respektowania obowiązujących norm czystości powietrza, wód i gleb oraz norm dopuszczalnego hałasu, czy też promieniowania elektromagnetycznego, ustalenia polityki ochrony środowiska nawiązują do powszechnie obowiązujących aktów.

W granicach gminy Rokitno obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć **mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko** określonych w przepisach odrębnych za wyjątkiem sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, komunikacji. Dodatkowo wprowadza się zakaz lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

3.1. Zasady ochrony powietrza

Na terenie gminy Rokitno podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczenia do powietrza są lokalne kotłownie, paleniska domowe, transport samochodowy oraz rolnictwo.

Zgodnie z programem ochrony powietrza przyjętym Uchwałą Nr XXXVII/607/2013 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2013 r., poz. 5187), gmina Rokitno zakwalifikowana została do strefy lubelskiej, w której stwierdzono przekroczenie poziomu stężeń warunkujących ochronę zdrowia, tj. dopuszczalnego 24-godzinnego dla pyłu PM10. Na obszarze Gminy Rokitno zgodnie z POP, analiza przeprowadzonych obliczeń i modelowania stężeń pyłu PM10 w strefie lubelskiej, nie wskazała przekroczeń poziomu zanieczyszczeń na obszarze gminy. Program ochrony powietrza wprowadził obowiązek sporządzania planów gospodarki niskoemisyjnej, który w gminie przyjęty został Uchwałą Nr XVIII/116/2016 Rady Gminy Rokitno z dnia 13 grudnia 2016 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Rokitno. Program gospodarki niskoemisyjnej uwzględnia działania z zakresu ograniczania emisji w budynkach i instalacjach znajdujących się na terenie gminy Rokitno, zarówno publicznych jak i prywatnych, zwiększenie świadomości wśród mieszkańców gminy Rokitno w zakresie ich wpływu na lokalną gospodarkę energetyczną poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, a także edukacja ekologiczna i rozwój przestrzeni publicznej.

Zagospodarowanie nowych terenów oraz zmiana sposobu użytkowania istniejących terenów zainwestowanych powinny uwzględniać potrzebę poprawy jakości powietrza atmosferycznego, w szczególności w zakresie niskiej emisji oraz pyłów zawieszonych. Ze względu na planowany rozwój funkcji mieszkaniowej, przemysłowej i usługowej, w celu utrzymania niskich wartości emitowanych zanieczyszczeń, należy stosować następujące zasady zagospodarowania:

- ograniczanie zanieczyszczeń u źródła, poprzez zmiany nośników energii, stosowanie czystszych surowców i technologii, instalowanie urządzeń redukujących emisję zanieczyszczeń oraz minimalizację zużycia energii i surowców;
- popularyzacja energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych;
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych ograniczając rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w środowisku;
- zwiększanie wskaźnika lesistości gminy;
- kształtowanie nowej zabudowy z uwzględnieniem warunków do właściwego przewietrzania terenu.

3.2. Zasady ochrony promieniowania elektromagnetycznego

Ochrona przed emisją promieniowania elektromagnetycznego winna polegać na:

- ograniczeniu budowy nowych napowietrznych linii elektroenergetycznych w strefach rozwoju zabudowy mieszkaniowej i stopniowym ich zastępowaniu liniami kablowymi;
- zakaz lokalizowania zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi w strefach ochronnych wyznaczonych wzdłuż istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych;

- ograniczeniu lokalizacji w terenach przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej i związanej z pobytem ludzi, obiektów emitujących pola elektromagnetyczne o promieniowaniu przekraczającym dopuszczalne przepisami odrębnymi poziomy promieniowania;
- preferencji do lokalizowania obiektów radiolokacyjnych, radiokomunikacyjnych i radionadawczych poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową, preferując tereny zabudowy przemysłowej, składów i magazynów oraz tereny usługowe.

3.3. Zasady ochrony klimatu akustycznego

Głównymi źródłami hałasu na terenie gminy Rokitno jest ruch komunikacyjny. Na terenie gminy nie występują zakłady należące do grupy uciążliwych pod względem emisji hałasu, jednak jedną z konsekwencji przeobrażeń w gospodarce jest utrzymujący się wzrost zagrożenia akustycznego dla środowiska przez niewielkie zakłady produkcyjne i usługowe emitujące hałas o relatywnie niewysokim poziomie (przy niewielkich przekroczeniach wartości normatywnych) i niewielkim zasięgu oddziaływania, jednakże ich lokalizacja w pobliżu terenów wymagających ochrony akustycznej powoduje, że stają się one obiektami uciążliwymi akustycznie o charakterze lokalnym. Priorytetowymi działaniami mającymi na celu ograniczenie uciążliwości ze strony hałasu są:

- zapewnienie standardów akustycznych w środowisku określonych przepisami odrębnymi;
- zapewnienie dla poszczególnych funkcji terenu dopuszczalnych poziomów hałasu określonych przepisami odrębnymi,
- utrzymaniu istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu komunikacyjnego;
- lokalizowanie nowej zabudowy wzdłuż dróg, przy zachowaniu minimalnych odległości określonych przepisami odrębnymi, ustaleniami Studium oraz z uwzględnieniem zasięgu oddziaływania tych dróg;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych w zakresie emisji hałasu na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej; w przypadku obiektów istniejących – realizacja zieleni izolacyjnej lub infrastruktury wyciszającej;
- modernizacji dróg publicznych w szczególności polegająca na stosowaniu nawierzchni ograniczających emisje hałasu.

3.4. Zasady ochrony oraz gospodarowania zasobami wodnymi

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych są spływy powierzchniowe wód opadowych z powierzchni zanieczyszczonych oraz zrzuty ścieków komunalnych, w mniejszym stopniu przemysłowych. Istotny jest również brak zbiorczej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Rokitno (wyjątek stanowi miejscowość Cieleśnica PGR, która jako jedyna w gminie wyposażona jest w system kanalizacji sanitarnej zakończony oczyszczalnią ścieków). Priorytetowym celem w zakresie ochrony wód powierzchniowych jest przywrócenie ich jakości do wymaganych standardów ekologicznych.

Obszar Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 224 „Subzbiornik Podlasie”

Celem ochrony jest tworzenie warunków dla zachowania czystości wód poziomów wodonośnych, dla ich obecnego i przyszłego wykorzystania. Na obszarze pozostającym w zasięgu GZWP Nr 224, proponuje się wprowadzenie ograniczeń i zakazów, wśród których wymienia się zakaz lokalizacji:

1) inwestycji szkodliwych oraz mogących pogorszyć stan środowiska wód podziemnych:
   - wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych;
   - cmentarzy na kierunku spływu wód podziemnych do ujęć:
   - magazynowania i składowania nawozów i środków ochrony roślin bez zabezpieczenia podłoża przed wsiąkaniem zanieczyszczeń do gruntu;
   - lokalizowania wielkich ferm hodowlanych prowadzących bezściółkowy chów zwierząt;
   - wykonywania wierceń odwodnieniowych, przy odkrywkowym wydobywaniu kopalin, powodujących powstanie regionalnych lejów depresyjnych;
   - lokalizowania zakładów przemysłowych i innych przedsięwzięć o dużej szkodliwości dla środowiska wodnego;
   - przeprowadzania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dl a środowiska bez specjalnych zabezpieczeń monitoringu;
   - budowania stacji przeładunków i dystrybucji produktów ropopochodnych;
2) rolnicze wykorzystywanie ścieków;
3) stosowanie środków ochrony roślin innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych ujęć;
4) budowa i rozbudowa dróg publicznych bez zapewnienia właściwego odprowadzenia wód opadowych i roztopowych.

Dla ochrony zasobów wodnych przed degradacją oraz dla poprawy stanu ich czystości wskazuje się następujące działania:

- ochrona ujęcia wód podziemnych w miejscowości Rokitno zgodnie z przepisami odrębnymi;
- rozwijanie gminnej sieci wodociągowej w stopniu zapewniającym możliwość przyłączania się wszystkim obiektom i terenom zabudowanym, jak również przeznaczonym pod zabudowę zgodnie z zapotrzebowaniem;
- budowa przydomowych (indywidualnych) oczyszczalni ścieków, obsługujących jedno, lub też w ramach tzw. małej centralizacji, kilka gospodarstw domowych położonych blisko siebie;
- wprowadzenie i egzekwowanie zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu;
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- zakaz prowadzenia działań mogących w poważny sposób zmienić stosunki wodne, w tym wznoszenia budowli wodnych, przegradzania dolin rzecznych (nie służących gospodarce wodnej), wylesień oraz wycinania zadrzewień i zakrzewień w rejonie

dolin rzecznych (nie dotyczy okresowych przecinek oraz usuwania drzew zagrażających bezpieczeństwu),
- przechowywanie i stosowanie w rolnictwie nawozów sztucznych i organicznych (obornika, gnojowicy) oraz środków ochrony roślin w sposób określony w przepisach odrębnych;
- stały monitoring i likwidacja nielegalnych wysypisk i wylewisk;
- zakaz przekształcania studni na zbiorniki przeznaczone do magazynowania nieczystości ciekłych;
- ochrona mokradeł, ze względu na ich wyjątkowe znaczenie w stabilizowaniu równowagi hydrologicznej.

Ustala się następujące zasady ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych:

- obowiązek zachowania i utrzymania drożności rowów oraz urządzeń melioracji wodnych z możliwością ich przebudowy w sposób zapewniający ich prawidłowe funkcjonowanie, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania istniejących urządzeń melioracji przy zmianie sposobu użytkowania terenu konieczne jest zabezpieczenie bądź przebudowa urządzeń melioracji w sposób zapewniający ich prawidłowe funkcjonowanie na sąsiednich terenach, obowiązuje postępowanie zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w przypadku przeznaczenia gruntów zdrenowanych na cele inne niż rolnicze, konieczna będzie przebudowa sieci melioracyjnej w sposób zapewniający właściwe odwodnienie terenów przyległych;
- obowiązek przebudowy urządzeń melioracyjnych w sposób umożliwiający funkcjonowanie systemu drenarskiego, w przypadku zmiany użytkowania terenów, na których występują urządzenia melioracyjne, po wcześniejszym uzgodnieniu z organem właściwym w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych;
- obowiązek wystąpienia do organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji wodnych powierzchni zajętej na przedmiotowy cel.

Dla zachowania walorów hydrograficznych zlewni (nierzadko o dużym znaczeniu dla rekreacji), w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych ustanawia się, jako formę planistycznej ochrony hydrosfery, projektowane obszary ochronne zlewni wód powierzchniowych (tzw. projektowane zlewnie chronione). W granicach gminy Rokitno do ochrony planistycznej wskazuje się południowo – zachodnią część gminy, znajdującą się w granicach zlewni rzeki Klukówki. Gospodarowanie na terenie zlewni chronionej powinno uwzględniać:

- ochronę mokradeł, w tym dolin rzecznych oraz pozadolinnych podmokłości, bagien i torfowisk przed odwodnieniem;
- ochronę meandrujących odcinków rzek przed regulacją;
- konieczność uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej;
- eliminację ognisk zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych;
- wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na

środowisko, które mogą spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych planie gospodarowania na obszarze dorzecza;
- racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.

3.5. Zasady ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarowania zasobami gleb

Ochrona powierzchni ziemi dotyczy głównie rzeźby terenu. Z uwagi na fakt, iż rzeźba terenu stanowi o walorach krajobrazowych, a także turystycznych i rekreacyjnych gminy, należy dążyć do jej ochrony i zachowania, szczególnie w części północnej gminy. Ochrona przed degradacją naturalnej rzeźby terenu winna polegać na:

- realizacji zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób uwzględniający naturalną rzeźbę terenu;
- ochronie naturalnych wzniesień i pagórków przed erozją poprzez utrzymanie istniejących naturalnych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych.

Jakość gleb na obszarze gminy Rokitno jest dobra. Znaczną część obszaru gminy pokrywają gleby wysokich klas bonitacyjnych o dużej przydatności rolniczej. Gleby wymagają ochrony zarówno jako element środowiska naturalnego jak i podstawowy element determinujący jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ochrona gleb przed degradacją winna polegać na podejmowaniu tych samych działań w zakresie gospodarowania ściekami, wodami opadowymi i roztopowymi, nawozami i środkami ochrony roślin w rolnictwie, co przyjęto w stosunku do wód powierzchniowych i podziemnych, a ponadto:

- wykorzystaniu gleb najwyższych klas bonitacyjnych i gruntów organicznych na cele produkcji rolniczej i ochronie tych gruntów przed nadmierną i nieuzasadnioną zabudową i zalesianiem;
- ochronie trwałych użytków zielonych przed ich likwidacją;
- utrzymaniu ciągłości i drożności istniejących systemów melioracyjnych z przebudową tych systemów w kierunku nawadniania terenu gminy, w szczególności w obszarach zagrożonych suszą;
- w warunkach zagospodarowania terenów przeznaczonych pod mieszkalnictwo - poprzez określenie minimalnej powierzchni działek budowlanych pod różne typy zabudowy celem zapobieżenia nadmiernemu techniczno - przestrzennemu rozdrobnieniu powierzchni gruntów rolnych;
- wapnowaniu gleb zakwaszonych w skutek zabiegów agrotechnicznych.

3.6. Zasady ochrony krajobrazu

Wśród działań służących ochronie krajobrazu wymienia się:

- kształtowanie nowych zespołów zabudowy w harmonii z otaczającym krajobrazem;
- zachowanie tradycyjnych form zabudowy wiejskiej;
- zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, a także wprowadzanie nowych, jako istotny element dla zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
- otaczanie wysoką zielenią obiektów dysharmonijnych.

3.7. Zasady ochrony i zagospodarowania przestrzennego obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych

Obszary objęte prawną ochroną przyrody

Na terenie gminy Rokitno znajdują się tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody, które podlegają specjalnym zasadom użytkowania wynikającym z przepisów obowiązujących na ich terenie. Najważniejsze cele ochrony przyrody o wymiarze ponadlokalnym dotyczą doliny rzeki Bug, wyznaczonej jako obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Dolnego Bugu" oraz specjalny obszar ochrony siedlisk „Ostoja Nadbużańska".

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Dolnego Bugu" PLB140001 – ostoja ptasia o randze europejskiej E 51, wyznaczona w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z art. 3 (1) Dyrektywy Rady 79/409/EWG 2 z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, wielokrotnie zmienianej i ostatecznie ujednoliconej do obecnie obowiązującej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. potocznie zwanej „Dyrektywą Ptasią". Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.). Dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnego Bugu" obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących w zakresie ochrony przyrody oraz zadania wynikające z obowiązującego Planu zadań ochronnych przyjętego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 1 października 2014 roku, poz. 3080) oraz zmiany w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 5 sierpnia 2016 roku, poz. 3411), w grupie której wymienia się działania dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony. W obrębie gminy Rokitno jako główny cel działań ochronnych wymienia się „*Utrzymanie liczebności bociana białego na co najmniej aktualnym poziomie (240-260 par) wraz z polepszeniem sukcesu lęgowego. Poszerzenie wiedzy o gatunku wśród lokalnej społeczności, zwrócenie uwagi na konieczność ewentualnych interwencji w stosunku do zagrożonych lęgów. Utrzymanie żerowisk na poziomie 100% aktualnej powierzchni, dzięki zapobieżeniu zarastania łąk i ich zamiany na grunty orne (w tym promocja Programów Rolno-Środowiskowych*)" - A031 Bocian biały (*Ciconia ciconia*). Dla zrealizowania wyżej wymienionego celu, Plan zadań ochronnych wskazuje działania ochronne dla utrzymania liczebności tegoż gatunku, w grupie której wymienia się:

- czynną ochronę gniazd bociana białego (*Ciconia ciconia*) - montaż platform na czynnych słupach napowietrznych linii energetycznych przenoszenie na nie istniejących gniazd ze słupów energetycznych; montaż platform na słupach wolnostojących, nieenergetycznych; usuwanie części materiału ze zbyt wysokich i ciężkich gniazd;

- czynną ochronę lęgów - izolowanie przewodów elektrycznych na niewielkich odcinkach przy słupach energetycznych;
- objęcie terenu użytkowaniem zgodnie z wymogami tożsamymi do pakietu ornitologicznego według obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w celu zachowania siedlisk gatunków;
- utrzymywanie ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe w celu utrzymania siedlisk gatunków.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Nadbużańska" PLH140011 – ostoja siedliskowa wyznaczona w związku z wypełnieniem zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny 2 i flory. Przedmiotowy Obszar został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Obszar zamieszczony jest obecnie w Decyzji Wykonawczej Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Dla obszaru Natura obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących w zakresie ochrony przyrody oraz zadania wynikające z obowiązującego Planu zadań ochronnych przyjętego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 22 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22 września 2014 roku, poz. 3015, do których należą następujące zadania mające wpływ na gospodarowanie przestrzenią w gminie Rokitno:

- odnośnie zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych 6410 - Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo co poprawi jego stan zachowania;
- odnośnie grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego 9170 (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*) - Wyłączenie z gospodarki leśnej. Odstąpienie od trzebieży, zrębów, przebudowy drzewostanów (poza działaniami wynikającymi z planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną);
- zachowanie zadrzewień wierzbowych i topolowych w strefie przykorytowej Bugu za wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie, dla życia lub zdrowia ludzi oraz powodujących zatory usuwanych w ramach prac utrzymaniowych i przeciwpowodziowych.

W granicach obszaru NATURA 2000 zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów, w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub

- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W przypadku nadrzędnego interesu publicznego i braku rozwiązań alternatywnych, realizacja inwestycji mogącej znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru NATURA 2000 jest możliwa na tych obszarach, przy zapewnieniu kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów NATURA 2000.).

Cenne dla Europy siedliska i gatunki uznane za „szczególnie ważne" określane są jako siedliska i gatunki priorytetowe W dolinie rzeki Bug stwierdzono występowanie siedlisk priorytetowych takich jak: łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae*) oraz ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*). W przypadku siedlisk priorytetowych, realizacja przedsięwzięć może być możliwa wyłącznie w celu:

- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego,

po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Zgodnie z regulacjami ustawowymi, prowadzenie jakiejkolwiek działalności gospodarczej w obrębie obszaru NATURA 2000 wymagać będzie wypracowania niezbędnych rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych minimalizujących negatywne oddziaływania na przedmiot i cel ochrony tego obszaru po zastosowaniu, których integralność obszaru i jego powiązania z innymi obszarami nie zostanie zakłócone. Okolicznością sprzyjającą spełnieniu tego warunku są opracowane dla przedmiotowych obszarów NATURA 2000 plany zadań ochronnych.

Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu" utworzony w 1994 roku, na podstawie Rozporządzenia Nr 10 Wojewody Bialskopodlaskiego z dnia 25.08.1994 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu" (Dz. Urz. Woj. B. P. Nr 10, poz. 45). Obecnie ochrona parku została ustanowiona poprzez Rozporządzenie Wojewody lubelskiego nr 69 z dn. 25.11.2005r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 238,poz. 3707). Zgodnie z wyżej wymienionym rozporządzeniem, w granicach Parku zakazuje się:

1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
7. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
8. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
9. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
10. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
11. utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
12. organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
13. używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zakaz, o którym mowa w pkt. 1, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu parku krajobrazowego.

Jednocześnie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy:

1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych;
2) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
4) realizacji inwestycji celu publicznego;

Obowiązujące w granicach Parku nakazy i zakazy obligatoryjnie muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Aktualnie Park Krajobrazowy nie posiada zatwierdzonego planu ochrony. Po ustanowieniu planu ochrony dla przedmiotowego obszaru, obowiązywać będą zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenu wynikające z wytycznych tegoż planu.

Pomniki przyrody – na terenie gminy za pomniki przyrody uznano 34 obiektów, z czego 30 stanowią pojedyncze gatunki drzew bądź ich skupiska oraz 4 głazy narzutowe. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ich ochrony zawarte są w aktach prawnych je powołujących (*Orzeczenie Nr 7 Wojew. Bialskop. z 31 X 1979r.; Orzeczenie nr 36 wojew. Bialskop. z 8 XI 1983r.; Orzeczenie nr 37 wojew. Bialskop. z 9 XI 1983r.; Orzeczenie nr 38 wojew. Bialskop. z 11 XI 1983r.; Orzeczenie nr 39 wojew. Bialskop. z 11 XI 1983r.; Orzeczenie nr 1 wojew. Bialskop. z 30 III 1984r.; Zarządzenie Nr 31 Wojew. Bialskp. z 12 XII 1988r.; Zarządzenie Nr 1 Wojew. Bialskp. z 4 I 1988r.; Rozporządzenie Nr 1 Wojew. Bialskp. z 22 X1990r.;*

Rozporządzenie Nr 60 Wojew. Bialskp. z 30 XII1993r.; Rozporządzenie Nr 92 Wojew. Bialskp. z 28 XII 1998r.; Rozporządzenie Nr 10 Wojew. Bialskp. z 17 II 1998r.; Rozporządzenie Nr 22 Wojew. Bialskp. z 30 XII 1994r.; Rozporządzenie Nr 27 Wojew. Bialskp. z 28 XII 1995r.; Rozporządzenie Nr 20 Wojew. Bialskp. z 31 XII 1996r.; Rozporządzenie Nr 1 Wojew. Bialskp. z 22 X 1990r.; Zarządzenie Nr 31 Wojew. Bialskp. z 12 XII 1988r.) oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody i obligatoryjnie muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Użytki ekologiczne - z uwagi na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, w tym: śródleśnych bagien, na terenie gminy Rokitno utworzone zostały 2 użytki ekologiczne, zgodnie z *Rozporządzeniem Nr 159 Wojewody Lubelskiego z dn. 16.07.2002 w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 80, poz. 1716*) oraz *Rozporządzeniem Nr 157 Wojewody Lubelskiego z dn. 16.07.2002 w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 80, poz. 1714, zm. Dz. Urz. Woj. Lub. z 2003*). Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ochrony użytków ekologicznych zawarte w aktach prawnych je powołujących oraz przepisach dotyczących ochrony przyrody muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Chronione i rzadkie gatunki roślin, zwierząt i grzybów - na obszarze gminy Rokitno występują gatunki roślin i zwierząt, które objęte są ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeń w sprawie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. W stosunku do w/w gatunków roślin i zwierząt niezbędne jest podjęcie działań chroniących te stanowiska, określonych w przepisach odrębnych.

Użytkowanie obszarów objętych ochroną prawną dopuszcza się w zakresie, warunkującym zachowanie walorów przyrodniczych dla ochrony których zostały one wyznaczone. Zagospodarowanie i użytkowanie ich otoczenia należy kształtować w sposób nienaruszający równowagi przyrodniczej w obrębie terenów chronionych.

System Przyrodniczy Gminy

System ekologiczny gminy będący składową systemu wojewódzkiego i krajowego ma za zadanie ochronę istniejących walorów przyrodniczych oraz zapewnienie równowagi biocenotycznej. Zawiera on takie charakterystyczne elementy przestrzenne jak:

- korytarz ekologiczny – czyli struktura cechująca się pasmowym przebiegiem, która łączy się z terenami do niej przylegającymi tworząc sieć o znaczeniu ponadlokalnym. Na obszarze gminy Rokitno do struktury tej zaliczyć można znajdujący się w północno – wschodniej części gminy paneuropejski korytarz ekologiczny doliny rzeki Bug;
- ciągi ekologiczne – które stanowią istotne powiązania o znaczeniu lokalnym, złożone z dolin mniejszych cieków. Włączenie ich w system ekologiczny zapewni im ochronę hydrologiczną. Na terenie gminy znajduje się kilka ciągów ekologicznych, w grupie których wymienia się dolinę rzeki Pomaranka, dolinę rzeki Krzywula.

Ponadto system współtworzą:

- kompleksy leśne (rozmieszczone na terenie całej gminy, największy Lasy Kijowieckie położone w południowo – zachodniej części gminy);
- obszary torfowiskowe (w dolinie rzeki Bug);

- niewielkie dolinki rzeczne i suche obniżenia dolinne umożliwiające komunikację ekologiczną i kształtowanie nowych powiązań przyrodniczych (doliny cieków bez nazwy w centralnej i wschodniej części gminy Rokitno);
- tereny polno – leśne o podwyższonej różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
- strefy ochrony warunków siedliskowych lasu;
- użytki zielone.

Ustanowienie SPG będzie czynnikiem budującym odporność środowiska na antropopresję i zapewniającym związki pomiędzy ekosystemami naturalnymi i zbliżonymi do naturalnych, a otwartymi terenami rolniczymi, chroniąc tym samym stabilność krajobrazu. Zasady zagospodarowania obszarów SPG podporządkowuje się funkcjom ekologicznym, dopuszcza się gospodarkę leśną i rolną oraz rekreację i sport. Na obszarach objętych granicami systemu SPG wyklucza się:

- lokalizację inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, w szczególności dotyczy zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej, z wyjątkiem koniecznych inwestycji infrastruktury technicznej i komunikacyjnej wskazanych w dokumencie Studium;
- tworzenie nasypów ziemnych i innych przeszkód usytuowanych poprzecznie do osi dolin rzecznych – z wyjątkiem jak wyżej;
- składowanie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk gnojowicy i grzebowisk zwierząt;
- lokalizację zabudowy mieszkaniowej, z wyjątkiem uzupełniania istniejących zespołów zabudowy na obszarach wskazanych w dokumencie Studium;
- odprowadzanie ścieków do wód i gruntu.

Dodatkowo w ochrony sytemu ekologicznego należy:

- zdecydowanie ograniczyć możliwość lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi,
- objąć ochroną przyrodniczą struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system ponadlokalnych, ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów,
- naturalne tereny zielone znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych, w razie zaistnienia takiej potrzeby, zagospodarowywać na tereny: sportu, rekreacji, wypoczynku, które będą charakteryzować się dużą powierzchnią biologicznie czynną i będą w niewielkim sposób zniekształcać tereny przyrodnicze przez co utrzymają ciągłość systemu ekologicznego,
- zachować naturalne ukształtowanie dolin z systemem zadrzewień i zakrzewień,
- ograniczyć rozpraszanie i lokalizowanie zabudowy na terenach otwartych,
- stosować zieleń izolacyjną dla terenów szczególnie uciążliwych dla środowiska i negatywnie wpływających na krajobraz gminy.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Ochrona dziedzictwa kulturowego polega nie tylko na ochronie dóbr materialnych posiadających szczególna wartość historyczną, wpisanych do rejestru zabytków oraz będących w zainteresowaniu służb ochrony konserwatorskiej (wpisanych do gminnej ewidencji zabytków) ale także na ochronie krajobrazu kulturowego określającego tożsamość regionalną danego miejsca zarówno pod względem przyrodniczym jak i kulturowym.

Zgodnie z wytycznymi z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego w zakresie kształtowania krajobrazu kulturowego uznaje się za celowe:

- kontynuowanie tradycyjnych form osadnictwa,
- utrzymanie regionalno – historycznej skali i struktury jednostek osadniczych,
- skupianie zabudowy na zasadzie dogęszczania istniejącej struktury jednostek osadniczych, przy kontynuowaniu historycznego układu i charakteru,
- ograniczanie realizacji napowietrznych linii energetycznych w otoczeniu obiektów i zespołów zabytkowych na rzecz sieci podziemnych,
- stosowanie form zabudowy nawiązującej do tradycyjnego budownictwa,
- wprowadzanie elementów małej architektury współtworzących walory krajobrazu kulturowego,
- ochronę ciągów alejowych wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
- dla obiektów i zespołów zabytkowych wskazane jest wyeksponowanie ich wartości wraz z ich najbliższym otoczeniem oraz zagwarantowanie ochrony krajobrazowej historycznych sylwet przestrzennych i osi widokowych.

W Studium określono następujące typy stref ochrony konserwatorskiej:

1) strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej struktury przestrzennej wraz z obiektami zabytkowymi wpisanymi do rejestru zabytków;
2) strefa ochrony ekspozycji widokowej obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących dominanty architektoniczne;
3) strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych będących w ewidencji zabytków;
4) strefa ochrony archeologicznej stanowisk archeologicznych.

4.1. Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszar charakteryzujący się czytelnym, historycznym pochodzeniem zespołu i dominującymi w nim elementami historycznej kompozycji przestrzennej. Do objęcia tą strefą kwalifikują się obiekty wpisane do rejestru zabytków tj. zachowany zespół pałacowo-parkowy w Cieleśnicy, obiekty sakralne oraz cmentarze wymienione w Rozdz. II, pkt. 6.2.1. Granice strefy przeprowadzono w oparciu o naturalne linie rozgraniczające będące liniami wyznaczającymi wpis do rejestru zabytków. Wszelkie działania inwestycyjne (rewitalizacyjne) podejmowane w tej strefie powinny być poddane specjalnym rygorom zmierzającym do utrzymania bądź odrestaurowania historycznego układu zespołu.

W granicach ścisłej strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- nakaz zachowania w maksymalnym stopniu całej substancji zabytkowej obiektu;

- nakaz zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymania istniejącej sieci dróg, alej, szpalerów roślinności wysokiej, osi widokowych i kompozycyjnych, układu stawów i cieków wodnych;
- dopuszcza się rekonstrukcje wcześniej istniejących obiektów będących elementami pierwotnego układu przestrzennego;
- zakaz osuszania (przekształcania) zabytkowych zbiorników wodnych na inne użytki.

W granicach ścisłej strefy ochrony konserwatorskiej prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, wycinka drzew i krzewów, dokonywanie wtórnych podziałów geodezyjnych, zmiana przeznaczenia zabytku lub podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku – wymaga pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zgodnie z przepisami szczególnymi.

4.2. Strefa ochrony ekspozycji widokowej

Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno wyznacza strefy ochrony ekspozycji widokowej w otoczeniu zespołu pałacowego w Cieleśnicy oraz obiektów sakralnych – kościołów parafialnych w Rokitnie, Pratulinie i Klonownicy Dużej oraz kaplicy cmentarnej w Kołczynie. W Studium uwzględnia się zasięg wyznaczonych stref oraz proponuje się objęciem ochroną ekspozycji widokowej translokowany, zabytkowy kościół w Pratulinie, będący obecnie siedzibą Muzeum Męczenników Podlaskich. Strefa powinna obejmować otwarte widoki na zabytkowy zespół szczególnie od strony przyległych dróg komunikacyjnych.

Inwestycje prowadzone w obrębie strefy ochrony ekspozycji wymagają opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ustalenia w zakresie ochrony ekspozycji widokowej:

- utrzymaniu otwartego charakteru terenów sąsiadujących z zabytkiem;
- utrzymanie panoramy widokowej na zabytek wraz z jego otoczeniem;
- konserwacji krajobrazu naturalnego - ukształtowania terenu, konserwacji zieleni i utrzymanie w należytym stanie zbiorników wodnych;
- wprowadzeniu nowych elementów krajobrazowych, podnoszących wartość estetyczną terenu i podkreślających związek przestrzenny z założeniem urbanistycznym;
- zakaz lokalizowania nośników reklam, masztów lub innych urządzeń zasłaniających widok na zabytek, czy też dysharmonizujących z jego elementami;
- wykluczenie lokalizacji obiektów wielko kubaturowych.

Strefa ochrony ekspozycji widokowej winna być uwzględniona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

4.3. Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej

Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmuje się obiekty zabytkowe wpisane do gminnej ewidencji zabytków i jednocześnie nie uwzględnione w rejestrze zabytków, wymienione w Rozdz. II, pkt. 6.2.2. Należą do nich obiekty i obszary o zachowanej historycznej strukturze przestrzennej lub będące częścią tej struktury, niereprezentujące wysokiej wartości zabytkowej, lecz stanowiące wartość kulturową w skali lokalnej. Są to między innymi zabytkowe obiekty folwarczne w Cieleśnicy, pozostałości dawnych założeń dworsko – parkowych w Pokiniance i Michałkach oraz historyczne cmentarze.

Strefą pośrednią może być objęty także obszar stanowiący podbudowę przestrzenną dla zabytkowego obiektu dominującego. Strefa ta stanowi także swego rodzaju „otulinę" obszaru ścisłej ochrony konserwatorskiej, najczęściej wyznaczona w obrębie strefy ochrony ekspozycji..

W granicach pośredniej strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymania istniejącej sieci dróg, alej, szpalerów zieleni, osi widokowych i kompozycyjnych,
- zachowanie zewnętrznego wyglądu obiektu przy możliwości ingerencji w jego wewnętrzny układ,
- kształtowanie zabudowy nawiązującej do form tradycyjnych.

Wszelkie zmiany zagospodarowania (realizacja nowych inwestycji) oraz prace prowadzone przy obiektach (w tym również rozbiórka obiektu) wymagają opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w ramach przepisów szczególnych.

4.4. Strefa ochrony archeologicznej.

Strefa obejmuje wszystkie stanowiska znajdujące się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków wraz z najbliższym otoczeniem. Zmiany użytkowania i zagospodarowania terenów oraz planowane inwestycje wymagają uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Dopuszczenie zmian w użytkowaniu i zagospodarowaniu oraz planowanych inwestycji uzależnione jest od wykonania – na koszt inwestora – badań i dokumentacji stanowiska archeologicznego, tj. przeprowadzenia archeologicznych badań wykopaliskowych, wyprzedzających działania inwestycyjne. Badania archeologiczne mogą być prowadzone przez upoważnioną osobę posiadającą zezwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Obszary stanowisk archeologicznych winny być uwzględnione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Otoczenie stanowisk archeologicznych winno być pod obserwacją, realizowaną w ramach prowadzonych inwestycji (robót ziemnych). W przypadku stwierdzenia zabytków archeologicznych wszelkie prace budowlane powinny być przerwane, a teren udostępniony do badań archeologicznych. Zasięg obszaru obserwacji archeologicznej winien być określony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. Docelowy układ komunikacyjny

Głównym założeniem przy określeniu kierunków rozwoju komunikacji jest lepsze wykorzystanie istniejącego układu komunikacyjnego gminy oraz jego rozbudowa. Docelowy układ komunikacyjny gminy oparty został na zhierarchizowanym układzie funkcjonalnym w którym wydzielono:

1) **układ głównych powiązań zewnętrznych** dalekich przenoszących ruch zewnętrzny daleki z obszaru województwa;
2) **układ podstawowych powiązań zewnętrznych** bliskich przenoszących ruch w obszarze powiatu, pomiędzy sąsiednimi gminami;
3) **układ powiązań lokalnych** przenoszących ruch wewnątrz gminy.

Poszczególnym układom, kształtującym hierarchiczny i spójny układ komunikacyjny nadaje się określoną rangę oraz warunki modernizacji, rozbudowy i przekształceń. Przy tworzeniu sieci powiązań komunikacyjnych przyjęto zasadę, że opiera się on głównie na istniejącym układzie drogowym zakładając:

1) zachowanie zgodnie z obowiązującym stanem prawnym dotychczasowych kierunków powiązań dróg powiatowych i gminnych z propozycją korekty lub zmiany kategorii niektórych ich odcinków, w wyniku dostosowania lokalnego
2) wzbogacenie układu o drogi dotychczas niezrealizowane (powiatowe i gminne);
3) wykorzystanie w maksymalnym stopniu istniejącego przebiegu drogi oraz ustalenie rezerwy terenu na jej rozbudowę, z dopuszczeniem uzasadnionej korekty jej przebiegu, wynikającej z potrzeby zachowania odpowiedniej geometrii drogi.
4) dostosowanie układu do parametrów obowiązujących dla poszczególnych kategorii i klas technicznych;

Prawidłowo funkcjonujący układ drogowy jest warunkiem koniecznym dla zaspokojenia potrzeb efektywnej komunikacji i transportu co ma istotny wpływ na warunki życia mieszkańców oraz rozwój przedsiębiorczości.

1) dostosowanie dróg do parametrów obowiązujących dla poszczególnych kategorii i klas technicznych;
2) modernizacja nawierzchni dróg, budowa ulic oraz ciągów pieszych obsługujących osiedla mieszkaniowe,
3) eliminacja zagrożeń (modernizacja przepustów, mostów, korekta skrzyżowań);
4) realizacja dróg wewnętrznych, dojazdowych, ciągów pieszo – jezdnych;
5) wyznaczenie tras rowerowych w powiązaniu z istniejącym układem drogowym.

5.2. Układ głównych powiązań zewnętrznych - dalekich

Układ głównych powiązań zewnętrznych – dalekich w obszarze gminy tworzą następujące drogi publiczne oznaczone na rysunku studium symbolami:

1KW/G - droga wojewódzka nr 698 relacji Siedlce – Łosice – Konstantynów – Terespol, która poprzez ciągi dróg wojewódzkich łączy przejścia graniczne w Terespolu z drogą krajową nr 19 relacji Białystok – Rzeszów (planowana trasa ekspresowa ,,Via Carpatia").

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi. Utrzymana klasa techniczna drogi G 1/2 (główna z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana szerokość pasa drogowego min. 25 m.

2KP/Z – droga powiatowa nr 1036L relacji Biała Podlaska - Rokitno – Błonie, łącząca drogę wojewódzką nr 698 z drogą krajową nr 2 (międzynarodowa trasa E-30). Pełni funkcję drogi tranzytowej, w niewielkim stopniu obsługuje zabudowę w miejscowości Rokitno.

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi. Utrzymana klasa techniczna drogi Z 1/2 (zbiorcza z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana przebudowa i modernizacja drogi z dostosowaniem do obowiązujących parametrów technicznych. Należy zachować szerokość pasa drogowego min. 20 m poza terenem zabudowy. Na terenach zabudowanych, w sąsiedztwie skrzyżowań wyposażyć w chodniki oraz oświetlenie uliczne.

5.3. Układ podstawowych powiązań zewnętrznych – bliskich

Układ podstawowych powiązań zewnętrznych obejmuje głównie sieć dróg powiatowych. Wspomagany jest układem głównych powiązań zewnętrznych. W obszarze gminy tworzą ten układ następujące drogi oznaczone na rysunku studium symbolami:

3KP/Z – droga powiatowa nr 1035L relacji Klonownica - Rokitno – Berezówka, łącząca układ komunikacyjny gminy Janów Podlaski z układem komunikacyjnym gminy Zalesie. Obsługuje zwartą zabudowę miejscowości gminnej Rokitno, Kolonii Rokitno oraz Olszyna.

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi. Utrzymana klasa techniczna drogi Z 1/2 (zbiorcza z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana modernizacja drogi z dostosowaniem do obowiązujących parametrów technicznych. Należy zachować szerokość pasa drogowego min. 20 m. W obszarach zabudowanych min. 15 m. Ulice wiejskie wyposażyć w chodniki oraz oświetlenie uliczne.

4KP/L – droga powiatowa nr 1040L relacji Kolonia Rokitno – Michałki – Kolonia Koczukówka. Obsługuje zwartą zabudowę miejscowości: Lipnica i Michałki.

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi. Utrzymana klasa techniczna drogi L1/2 (lokalna z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana modernizacja drogi z dostosowaniem do obowiązujących parametrów technicznych. Należy zachować szerokość pasa drogowego min. 12 m w obszarach zabudowanych oraz min. 15 m poza terenem zabudowanym. Ulice wiejskie wyposażyć w chodniki oraz oświetlenie uliczne.

5KP/L – droga powiatowa nr 1034L relacji Hołodnica - Serwin – Werchliś.

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi na odcinku od drogi nr 1035L do miejscowości Hołodnica. Utrzymana klasa techniczna L1/2 (lokalna z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana budowa odcinka drogi w kierunku północnym, łączącego układ komunikacyjny gminy Janów Podlaski. Ze względu na brak istniejących powiązań komunikacyjnych oraz małą rentowność inwestycji dopuszcza się zmianę kategorii oraz klasy technicznej na niższą. Dla odcinka drogi lokalnej wymagana modernizacja drogi. Należy zachować szerokość pasa drogowego min. 12 m na terenie zabudowanym oraz min. 15 m poza terenem zabudowanym. W obszarach zabudowanych zapewnić oświetlenie uliczne.

6KP/L – droga powiatowa nr 1043L relacji Olszyn - Kijowiec, łącząca przebieg dróg powiatowych w kierunku pn.-pd. przez teren gmin: Piszczac, Zalesie i Rokitno.

Budowa drogi wg. istniejącego przebiegu drogi gruntowej z korektą odcinka południowego, celem eliminacji krzywizn i zapewnienia właściwej geometrii drogi. Wskazana klasa techniczna L 1/2 (lokalna z jedną jezdnią i dwoma pasami). Należy zachować szerokość pasa drogowego min. 15 m.

7KP/D – droga powiatowa nr 1044L, relacji Pratulin – Łęgi. Łączy układ dróg lokalnych gminy Terespol z drogą wojewódzką nr 698.

Adaptacja istniejącej drogi. Utrzymana klasa techniczna D1/2 (dojazdowa z jedną jezdnią i dwoma pasami). Należy zachować szerokość pasa drogowego min. 12 m.

8KP/D – droga powiatowa nr 1033L relacji Werchliś – Woroblin – Derło. Łączy układ dróg lokalnych gminy Janów Podlaski z drogą gminną nr 100213L.

Budowa odcinka drogi od miejscowości Derło w kierunku Woroblina. Utrzymana klasa techniczna D1/2 (dojazdowa z jedną jezdnią i dwoma pasami ruchu). Na terenie gminy Rokitno dopuszcza się realizację jako ciągu pieszo – jezdnego szer. min. 5 m. Dopuszcza się zmianę kategorii drogi na drogę gminną.

5.4. Układ powiązań lokalnych - gminnych

Powiązania lokalne stanowią dwie drogi powiatowe oraz drogi gminne, pełniące funkcje głównych ulic wiejskich oraz drogi lokalne istotne ze względu na powiązania komunikacyjne. Zakłada się powiązanie ze sobą dróg z sąsiednich gmin wchodzących do obszaru gminy. Wśród licznych dróg gminnych tylko niektóre mają znaczenie w powiązaniach lokalnych. Większość z nich pełni funkcje dróg dojazdowych, obsługujących tereny rolnicze o ekstensywnej, kolonijnej zabudowie. Często są to drogi bardzo wąskie o gruntowej nawierzchni, dlatego należałoby zweryfikować ich przydatność w układzie dróg publicznych, zaliczając je do dróg wewnętrznych.

Sieć dróg będących dojazdami do gruntów rolniczych, zabudowy rozproszonej lub do obiektów użytkowych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą należy realizować głównie w postaci ciągów pieszo - jezdnych o szerokości w liniach rozgraniczających min. 5 m lub dróg wewnętrznych o szerokości od 3,50 do 6,00 m.

Dla dróg pełniących funkcje głównych ulic wiejskich należy zabezpieczyć szerokość pasa drogowego min. 12 m. Podrzędne drogi osiedlowe należy projektować jako drogi dojazdowe lub ciągi pieszo – jezdne jeżeli istniejące zagospodarowanie uniemożliwia zapewnienie pasa drogowego min. 10 m. Na terenach istniejącej i projektowanej zabudowy należy zapewnić dojazd pożarowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wykaz istotnych dróg w układzie powiązań lokalnych oznaczonych na rysunku Studium symbolami:

9KP/L – droga powiatowa nr 1039L relacji Rokitno – Michałki. Obsługuje zwartą zabudowę miejscowości Michałki.

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi. Utrzymana klasa techniczna drogi L1/2 (lokalna z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana modernizacja drogi z dostosowaniem do obowiązujących parametrów technicznych. Należy zachować szerokość pasa drogowego min. 12 m w obszarach zabudowanych oraz min. 15 m poza terenem zabudowanym. Ulice wiejskie wyposażyć w chodniki oraz oświetlenie uliczne.

10KP/D – droga powiatowa nr 1128L relacji Kolonia Derło–Cieleśnica–Olszyn

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi od drogi wojewódzkiej nr 698 do miejscowości Cieleśnica PGR. Wymagana budowa odcinka drogi od zespołu pałacowego w Cieleśnicy w kierunku Olszyna. Utrzymana klasa techniczna D1/2 (dojazdowa z jedną jezdnią i dwoma pasami). Dla drogi dojazdowej należy zachować szerokość pasa drogowego min. 12 m.

11KG/L – droga gminna nr 101660L relacji Zaczopki–Olszyn,

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi od drogi wojewódzkiej nr 698 w miejscowości Zaczopki do Olszyna. Klasa techniczna drogi L1/2 (lokalna z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana modernizacja drogi z dostosowaniem do obowiązujących parametrów technicznych. Dla drogi lokalnej należy zachować szerokość pasa drogowego min. 12 m w obszarach zabudowanych oraz min. 15 m poza terenem zabudowanym.

12KG/L – odcinek drogi gminnej nr 100204L, łączący drogi powiatowe nr: 1036L i 1128L.

Adaptacja istniejącego przebiegu drogi. Utrzymana klasa techniczna L1/2 (lokalna z jedną jezdnią i dwoma pasami). Wymagana przebudowa i budowa drogi z dostosowaniem do obowiązujących parametrów technicznych. Dla drogi lokalnej należy zachować szerokość pasa drogowego min. 12 m w obszarach zabudowanych oraz min. 15 m poza terenem zabudowanym.

5.5. Trasy rowerowe

Obecnie przez teren gminy przebiegają następujące szlaki rowerowe:

1) ,,Nadbużański szlak Rowerowy" biegnący w ciągu drogi wojewódzkiej nr 698;
2) Trasa Rowerowa Polski Wschodniej – Green Velo biegnąca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 698;
3) ,,Sieć Szlaków Rowerowych Południowego Podlasia" biegnących w ciągu dróg powiatowych i gminnych zlokalizowanych w obszarze powiatu bialskiego.

Wskazane na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego" drogi rowerowe stanowią podstawowy układ komunikacji rowerowej, który może być uzupełniany lub korygowany w zależności od potrzeb. Wyznaczenie i utrzymanie tras rowerowych ma istotne znaczenie w rozwoju i promocji zdrowego stylu życia oraz w podniesieniu atrakcyjności walorów turystycznych gminy i całego regionu. Należy zadbać o oznaczenia istniejących szlaków rowerowych oraz miejsc ich obsługi oraz w miarę możliwości wyznaczyć nowe trasy rowerowe - a przy ich lokalizacji uwzględnić:

1) atrakcyjność terenu;
2) wykorzystanie istniejących dróg gminnych lub zewnętrznych krawędzi pasów dróg powiatowych;
3) powiązanie z istniejącymi trasami rowerowymi;
4) ewentualną możliwość wykorzystania na ten cel drogi po dawnej trasie kolejki wąskotorowej (droga gminna nr 100194).

5.6. Obsługa transportowa i zaplecze komunikacji

Z zagadnieniem usprawnienia komunikacji wiąże się także jej obsługa, szczególnie w zakresie transportu zbiorowego oraz obsługi motoryzacji. Zorganizowany system sieci komunikacji zbiorowej powinien wszystkim mieszkańcom osiedli wiejskich umożliwiać dojazd do miejscowości gminnej, ponadto powinno być także połączenie ośrodka gminnego z ośrodkiem powiatowym a także z miejscowościami sąsiednich gmin. Zakłada się dotychczasowe świadczenie usług transportowych komunikacji ,,busowej" z potrzebą udoskonalania i rozszerzania oferty w zakresie przewozów.

Rozwój zaplecza komunikacji w obszarze gminy zależy także od odpowiedniej obsługi motoryzacji i dystrybucji paliw, co wiąże się z koniecznością zapewnienia odpowiedniej ilości stacji paliw oraz zakładów naprawczych i diagnostycznych. Zakłada się utrzymanie istniejącej obsługi w tym zakresie z możliwością jej rozbudowy i uzupełnienia funkcji.

Istotnym elementem dobrej jakości obsługi komunikacji jest zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych. Potrzeby parkingowe powinny być zabezpieczone na terenie lokalizacji własnej inwestora, tzn. na działce budowlanej, na której realizowana jest inwestycja. Minimalna ilość miejsc parkingowych powinna być obliczona wg wskaźników w zależności

od proponowanego zagospodarowania. Zaleca się, aby w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określać minimalne wskaźniki parkingowe dla obiektów nowo realizowanych i rozbudowywanych na poziomie:

- dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej - 1 m.p./1 dom;
- dla zabudowy wielorodzinnej – 1 m.p./1 lokal mieszkalny;
- dla obiektów administracji – 25 m.p./1000 m^2 p.u.
- dla handlu (sklepy, punkty usługowe) – 30 m.p/1000 m^2 p.u.;
- dla hurtowni – od 5 do 10 m.p./1000 m^2 p.u.;
- dla zakładów produkcyjnych – 35 m.p./100 zatrudnionych;
- dla obiektów sportowych – 20 m.p/100 użytkowników jednocześnie;
- dla przychodni zdrowia – 10 m.p./1000 m^2 p.u;
- dla klubów i domów kultury – 20 m.p./100 użytkowników jednocześnie;
- dla stacji obsługi samochodów – 4 m.p./1 stanowisko naprawcze;
- dla kościołów – 10 m.p./100 mieszkańców;
- dla cmentarzy – 7 m.p./ha;
- dla pozostałych obiektów – 30 m.p./ 1000 m^2 p.u;

Dopuszcza się urządzanie parkingów ogólnodostępnych w obrębie linii rozgraniczających dróg (z wyjątkiem drogi wojewódzkiej) przy zachowaniu wymaganych parametrów technicznych ulic.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

W celu poprawy jakości życia ludzi oraz ochrony środowiska naturalnego zakłada się docelowo zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej wszystkim mieszkańcom gminy Rokitno w sposób zgodny z zapotrzebowaniem przy uwzględnieniu warunków ekonomicznych. Jednocześnie przyjmuje się, że sieci i obiekty infrastruktury technicznej będą projektowane zgodnie z przepisami odrębnymi i w sposób niekolidujący z istniejącym i proponowanym w Studium zagospodarowaniem terenu.

6.1. Zaopatrzenie w wodę

Pod względem zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę, sytuację można ocenić jako bardzo dobrą, gdyż prawie cały obszar gminy Rokitno jest zwodociągowany. Praktycznie każde siedlisko poza zabudową kolonijną ma możliwość dostępu do zbiorczej sieci wodociągu gminnego. Zakłada się sukcesywną modernizację wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej, jak również docelowe zaopatrzenie w wodę obiektów i działek budowlanych w strefach rozwoju zabudowy, wskazanych na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, ze zbiorczej sieci wodociągowej. Zakłada się przystosowanie sieci wodociągowej do pełnienia warunków przeciwpożarowych. W zakresie zaopatrzenia w wodę w Studium zakłada się zapewnienie odpowiedniego zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożarów, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.

Należy dążyć do pełnej ochrony bezpośredniej strefy ochronnej istniejącej stacji wodociągowej zlokalizowanej w miejscowości Rokitno.

Niezbędne jest ograniczenie poboru wód podziemnych tylko na cele gospodarki komunalnej. Dla potrzeb przemysłu pobór wód podziemnych powinien być ograniczony do niezbędnego

minimum, należy stosować wodoszczelne technologie, zamknięte, oszczędne obiegi wody. W przemyśle zaleca się wykorzystywanie ujęć wód powierzchniowych.

Dla potrzeb gospodarczych związanych z rolnictwem (nawadnianie, hodowla ryb) zaleca się realizację zbiorników wodnych: oczek wodnych, stawów, małych zbiorników retencyjnych.

6.2. Gospodarka ściekowa

W celu realizacji zadań wynikających z Traktatu akcesyjnego, w zakresie wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych, zgodnie z ustawą Prawo wodne sporządzony został ,,Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych" (KPOŚ). Zgodnie z jego wytycznymi zorganizowane systemy kanalizacji zbiorczej wraz z oczyszczalniami ścieków mogą być realizowane na obszarach zdefiniowanych jako aglomeracje, tj. wymagające ilościowego rozwoju zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków w obszarach o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000. Niestety ze względu na niski wskaźnik gęstości zaludnienia gmina Rokitno nie kwalifikuje się do w/w programu. Realizacja biologiczno – mechanicznej oczyszczalni ścieków nie ma uzasadnienia ze względów ekonomicznych i technologicznych – brak byłoby wystarczającej ilości produkowanych ścieków zapewniających prawidłowe funkcjonowanie oczyszczalni.

W Studium adaptuje się zbiorczy system kanalizacji sanitarnej obsługujący głównie zabudowę mieszkaniową wielorodzinną w miejscowości Cieleśnica PGR wraz z oczyszczalnią ścieków, z możliwością jego rozbudowy. Należy stworzyć warunki umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie oczyszczalni ścieków poprzez jej modernizację.

Dla obsługi zespołów zabudowy osadniczej w pozostałych miejscowościach przewiduje się realizację lokalnych układów kanalizacji sanitarnej wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków, indywidualne lub grupowe, które będą odprowadzały oczyszczone ścieki do pobliskich cieków, rowów melioracyjnych lub poprzez lokalny drenaż bezpośrednio do gruntu.

Kierunki działań dotyczące gospodarki ściekowej:

- oczyszczalnie ścieków powinny spełniać wymagania w zakresie redukcji zanieczyszczeń oraz maksymalnie eliminować uciążliwości dla otoczenia,
- osady pościekowe wymagają pełnej utylizacji i mogą być wykorzystywane na cele rolnicze, pod warunkiem zachowania właściwych parametrów higienicznych;
- indywidualne lub grupowe oczyszczalnie ścieków winny uwzględniać odpowiednie odległości od studni i ujęć wodnych celem ochrony zasobów wody pitnej,
- zabrania się zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód i ziemi;
- na terenach produkcyjnych obowiązuje nakaz realizacji indywidualnych oczyszczalni ścieków przemysłowych;
- do czasu realizacji zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków wszystkie użytkowane obiekty winny posiadać uregulowany sposób gromadzenia, bądź oczyszczania ścieków – szczelne szamba, indywidualne oczyszczalnie ścieków.
- ścieki gromadzone w szambach powinny mieć monitorowany wywóz nieczystości do punktów zlewnych;

- po realizacji systemów zbiorczych kanalizacji sanitarnej wprowadza się obowiązek wykonania przyłączy kanalizacyjnych w istniejących i nowych obiektach oraz likwidację szamb;
- gromadzenie gnojowicy i obornika w gospodarstwach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dla działek budowlanych zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych w pierwszej kolejności w granicach działki budowlanej poprzez infiltrację do gruntu z możliwością retencjonowania nadmiaru wód opadowych i roztopowych w otwartych lub zamkniętych zbiornikach;
- podczyszczanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązującymi w zakresie ochrony środowiska oraz zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

6.3. Gospodarka odpadami

Priorytetowym zadaniem w gospodarce odpadami jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia ilości powstających odpadów. Jest to obowiązek zarówno producentów, jak i konsumentów. Także na władzach lokalnych spoczywa obowiązek zapobiegania i minimalizacji ilości odpadów na danym terenie.

Główne cele związane z gospodarką odpadami:

1) Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
2) Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
3) Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
4) Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
5) Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów.
6) Prowadzenie edukacji proekologicznej.

Gmina Rokitno przynależy do Regionu Biała Podlaska, w którym uruchomiony został Zakład Zagospodarowania Odpadów w m. Biała Podlaska, pełniący rolę Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych - zgodnie z *,,Planem Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego 2022".*

Odpady komunalne z terenu gminy Rokitno trafiają na składowisko odpadów w Białej Podlaskiej. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych znajduje się w gminie Janów Podlaski. Sposób prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów i ich odbiór został określony w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rokitno.

6.4. Energetyka

Przewiduje się, że zapotrzebowanie na energię elektryczną na terenie gminy będzie rosło wraz z przewidywanym rozwojem poszczególnych stref funkcjonalnych. Studium nie przewiduje realizacji nowych sieci przesyłowych WN 110 kV. Zakłada się, że rozwój urządzeń lokalnych (odgałęźne linie SN, stacje trafo 15/04kV, linie Nn) zasilających poszczególne wsie polegać będzie głównie na ich modernizacji i rozbudowie. Niektóre

odcinki linii niskiego napięcia mogą ulec demontażowi ze względu na brak odbiorców. Dotyczy to opuszczonych gospodarstw kolonijnych.

Kierunki działań w zakresie rozwoju zaopatrzenia energetycznego:

- zapewnienie pełnego zaspokojenia potrzeb na energię elektryczną,
- stosowanie do przesyłu energii elektrycznej linii kablowych na terenach intensywnie zabudowanych lub objętych ochroną konserwatorską o szczególnych walorach krajobrazowych,
- wprowadzenie najnowszych rozwiązań technicznych w budowie urządzeń elektroenergetycznych zwiększających bezpieczeństwo, w szczególności ograniczających awaryjność dostaw energii oraz występowanie zaniżonego napięcia,
- utrzymanie rezerw terenów pod urządzenia elektroenergetyczne w opracowaniach planistycznych,
- uwzględnianie pasów technicznych pod liniami wysokich, średnich i niskich napięć. W pasach tych zabrania się wznosić obiektów budowlanych, sadzić drzew, oraz składować materiałów;
- lokalizacja stacji transformatorowych na terenach dostępnych z dogodnym dojazdem;
- dopuszcza się budowę nowych odcinków sieci 15 kV i 0,4 kV oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV, nieuwzględnionych na rysunku Studium, w przypadkach uzasadnionych zwiększonym zapotrzebowaniem na energię elektryczną istniejącej lub projektowanej zabudowy.

Pasy techniczne dla sieci energetycznej napowietrznej:

- WN (wysokiego napięcia) – strefa ochronna – 40,0 m – dotyczy budynków mieszkalnych. Dla projektowanych budynków gospodarczych oraz niemieszkalnych przy linii WN, w których czasowo mogą przebywać ludzie, dopuszcza się uzgadnianie indywidualne.
- SN (średniego napięcia) - strefa ochronna - 14,0 m

Pasy techniczne dla sieci energetycznej kablowej :

- linie SN i Nn - strefa ochronna 1,0 m.

Ze względu na rosnące koszty energii elektrycznej oraz coraz większą dbałość o naturalne środowisko zaleca się zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych, w uzupełnieniu do energii konwencjonalnej. Dotyczy to zarówno podmiotów indywidualnych, jak również przedsiębiorców. Zakłada się dalszy rozwój instalacji fotowoltaicznych oraz w przypadku produkcji ciepła – instalacji solarnych oraz pomp cieplnych i urządzeń do spalania biomasy.

6.5. Telekomunikacja

W zakresie rozwoju telekomunikacji istotne będzie dostosowanie istniejącego i planowanego systemu do potrzeb wynikających z wymagań rozwoju technologicznego branży telekomunikacyjnej oraz rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy, przy zachowaniu odpowiedniego standardu pod względem jakości i ilości świadczonych usług. Wymagać to będzie:

- poprawy dostępności do usług telekomunikacyjnych,

- utrzymania w należytej sprawności technicznej oraz pełnego wykorzystania możliwości istniejących urządzeń telekomunikacyjnych,
- rozbudowy wg potrzeb sieci rozdzielczych – linii abonenckich,
- rozwoju nowoczesnej telekomunikacji przewodowej szerokopasmowej, w tym budowa kanałów technologicznych w ramach realizacji programu ,,ostatniej mili",
- rozwoju telekomunikacji bezprzewodowej – budowa stacji bazowych telefonii komórkowej na terenach wyznaczonych odpowiednim zasięgiem fal z uwzględnieniem zakazu ich lokalizacji w strefie o szczególnych walorach krajobrazowych lub w strefach widokowych obiektów zabytkowych.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

W zakresie inwestycji celu publicznego w studium nie rezerwuje się nowych terenów pod usługi publiczne. Istniejące obiekty spełniają potrzeby mieszkańców gminy. Istnieją również obiekty nieużytkowane, które mogłyby być wykorzystane na cele usługowe. O ile zaistniałaby potrzeba lokalizacji nowych placówek usług publicznych taka możliwość istnieje w wolnych enklawach wyznaczonych w strefie osadniczej.

W zakresie układu drogowego istnieje konieczność budowy nowych i modernizacji istniejących dróg publicznych. Zakłada się budowę nowych obiektów drogowych w istniejących wyznaczonych ciągach dróg publicznych, które pozostają drogami nieutwardzonymi. Rozwój strefy osadniczej, usługowej i produkcyjnej nie warunkuje budowy i wyznaczania nowych układów komunikacyjnych.

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej studium zakłada możliwość budowy zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej w oparciu o grupowe oczyszczalnie ścieków realizowane niezależnie dla poszczególnych miejscowości w gminie jako alternatywa dla indywidualnych oczyszczalni ścieków realizowanych na każdym siedlisku.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalają obowiązek określenia w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Są to:

- tereny wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości;
- tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW;
- tereny przestrzeni publicznej.

Na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymagają tereny wymagające zgody na zmianę przeznaczenia terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. W ramach powiększonych stref funkcjonalnych (osadniczej, usługowej i produkcyjnej) nie występują

tereny wymagające zgody na zmianę przeznaczenia z terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

W Studium nie wyznacza się terenów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

W studium wyznacza się tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW w strefie przedsiębiorczości (P, PR, PP). Możliwość lokalizacji jedynie takich urządzeń, dla których strefy ochronne nie będą wykraczały poza granice terenu wyznaczonego w Studium. Obszary te wymagają opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W Studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej. Wskazuje się natomiast potencjalne tereny, które ze względu na swój charakter i rolę w strukturze gminy powinny być wyeksponowane. Są to obszary przestrzeni, do których zaliczono m.in. obiekty sakralne, usługi administracji, oświaty, kultury, turystyki, tereny zieleni – stanowiące zarówno urządzone enklawy zieleni towarzyszącej terenom zurbanizowanym, tereny cmentarzy, drogi publiczne - sieć dróg publicznych.

Należy dążyć do rehabilitacji zdegradowanej (nieużytkowanej) zabudowy towarzyszącej przestrzeniom publicznym, eliminować zagrożenia bezpieczeństwa publicznego. Powiązanie funkcjonalne tych terenów z otoczeniem wymaga wprowadzenia ogólnodostępnej i odpowiednio wkomponowanych elementów „małej architektury" zachęcającej mieszkańców do czynnego korzystania z jej zasobów.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, zatwierdzonym Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. Z 2015r., poz. 5441),przewiduje się realizację następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

1) budowa autostrady A-2 na odcinku gr. województwa – Biała Podlaska- Kukuryki - gr. Państwa. Zadanie inwestycyjne umieszczone w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2023.

W Studium wyznacza się zatwierdzony wariant planowanej trasy autostrady A2 biegnący po obrzeżach w południowo - wschodniej części gminy. Nie będzie ona powiązana z układem komunikacyjnym gminy Rokitno. Przebieg planowanej autostrady A2 przedstawiono na rysunku Studium ,,Kierunki zagospodarowania przestrzennego".

2) budowa trasy rowerowej w Polsce Wschodniej. Zadanie inwestycyjne umieszczone w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2029.

W Studium wyznacza się szlak rowerowy rangi krajowej „Trasa Rowerowa Polski Wschodniej – Green Velo" oraz szlak rowerowy o znaczeniu ponadregionalnym pn. ,,Nadbużański Szlak Rowerowy" biegnące w ciągu drogi wojewódzkiej nr 698.

Ponadto nie ma konieczności rezerwowania innych terenów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w rozumieniu *ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.

Na podstawie analizy istniejących uwarunkowań oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, a także na podstawie analizy złożonych wniosków wskazuje się do objęcia miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego następujące tereny:

1) tereny położone w centrum miejscowości Rokitno, głównie w strefie zabudowy usługowej U oraz w strefie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN. Celem opracowania byłoby określenie szczegółowych wytycznych urbanistycznych pozwalających na prawidłowe kształtowanie przestrzeni, w tym także na uporządkowanie komunikacji wewnątrzosiedlowej oraz dopuszczenie funkcji mieszkaniowej na terenach wyznaczonych w obwiązującym mpzp wyłącznie pod zabudowę usługową.
2) tereny wyznaczone pod strefę przedsiębiorczości (perspektywiczne tereny rozwoju przedsiębiorczości PP) położone na gruntach wsi Klonownica Duża. Celem opracowania byłoby określenie warunków urbanistycznych dotyczących przyszłego zagospodarowania oraz zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Nie obowiązuje zgoda ministra, gdyż wyznaczony teren nie ma w swym zasięgu gleb chronionych III klasy bonitacyjnej. Opracowanie planu jest konieczne celem przygotowania oferty inwestycyjnej.
3) tereny wyznaczone pod zabudowę zagrodową RM jako powiększenie istniejącej strefy osadniczej w miejscowościach: Rokitno, Olszyn, Kolonia Michałki. Celem opracowania byłoby określenie warunków urbanistycznych dotyczących przyszłego zagospodarowania oraz umożliwienie realizacji inwestycji zainteresowanym podmiotom;
4) teren wyznaczony pod usługi turystyczne w m. Olszyn. Celem opracowania byłoby określenie warunków urbanistycznych dotyczących przyszłego zagospodarowania oraz umożliwienie realizacji inwestycji. Agroturystyka nie wymaga zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Tereny wskazane do objęcia miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wyróżniono graficzne na rysunku Studium pn. ,,Kierunki zagospodarowania przestrzennego".

11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

11.1. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Na terenie gminy Rokitno użytki rolne w roku 2017 stanowiły 60% powierzchni gminy, tym samym nadając gminie charakter rolniczy. Zakłada się, że rolnictwo pozostanie nadal jednym z głównych kierunków rozwoju gminy. Przewiduje się utrzymanie wiodących kierunków specjalizacji produkcji rolnej, w tym w zakresie produkcji zwierzęcej - hodowli

bydła i trzody chlewnej, a w produkcji roślinnej – uprawy zbóż. Ze względu na położenie części gruntów w granicach obszarów Natura 2000 OSO „Dolina Dolnego Bugu" oraz SOO „Ostoja Nadbużańska", a także Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu" celowe jest, aby gospodarstwa były ukierunkowane na rolnictwo proekologiczne, szczególnie w granicach obszarów chronionych. Lokalizację dużych ferm hodowlanych, z uwagi na uciążliwości sanitarne, proponuje się sytuować poza obszarami, cechującymi się najwyższymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, a także w oddaleniu od zwartej zabudowy mieszkaniowej. W granicach gminy Rokitno, wskazuje się potrzebę podjęcia działań sprzyjających poprawie rentowności gospodarki rolnej, w szczególności poprzez ograniczenie parcelacji gruntów rolnych i dążenie do tworzenia powierzchniowo dużych gospodarstw rolnych. Należy ograniczyć rozprzestrzenianie się zabudowy na tereny otwarte, poza strefy rozwoju zabudowy, które zostały wyznaczone na załączniku graficznym do Studium zatytułowanym „Kierunki rozwoju przestrzennego". Tereny istniejącej zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych położone poza strefami rozwoju zabudowy, tzw. zabudowa kolonijna mogą zostać utrzymane w dotychczasowej funkcji i rozbudowywane w ramach istniejących gospodarstw rolnych. Gmina Rokitno w całości zalicza się do terenów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). Obszary te winny być traktowane jako priorytetowe w zakresie wdrażania działań służących zwiększaniu efektywności produkcyjnej gospodarstw rolnych, w tym także poprzez transformację użytkowania gruntów rolnych.

Zakłada się następujące kierunki i zasady kształtowania terenów ramach rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- utrzymanie funkcji rolniczej jako głównego kierunku zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno;
- ochronę przed zmianą użytkowania trwałych użytków zielonych w obrębie dolin rzecznych;
- maksymalne ograniczenie zagospodarowania na cele nierolnicze kompleksów gleb bonitacyjnych III klasy oraz gleb organicznych na użytkach zielonych;
- realizację programu małej retencji w celu ochrony wód powierzchniowych i poprawy warunków hydrologicznych;
- dopuszcza się zmiany rolniczego użytkowania terenu dla potrzeb gospodarki leśnej na obszarach nie przydatnych do rozwoju rolnictwa, głównie w obrębie gleb o najniższej wartości bonitacyjnej;
- zasadę koncentracji zabudowy w granicach miejscowości, zwiększenie zwartości układów osadniczych poprzez ograniczenie tendencji rozpraszania zabudowy. W uzasadnionych przypadkach, gdy dopuszczalna głębokość działki siedliskowej (100 m) nie pozwala na zlokalizowanie nowych zabudowań niezbędnych do produkcji rolnej, dopuszcza się ich realizację poza granice działki siedliskowej;
- adaptację rozproszonych siedlisk zabudowy zagrodowej związanych z produkcją rolną, istnieje możliwość modernizacji, rozbudowy i uzupełniania zagród oraz przekształcania ich na nowe formy działalności gospodarczej związanej z rolnictwem. W uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się lokalizację nowych zabudowań niezbędnych do produkcji rolnej poza istniejącym siedliskiem;
- zakaz lokalizacji pojedynczych ferm hodowlanych mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko o obsadzie powyżej 210 DJP na terenie całej gminy;

- zakaz lokalizacji ferm hodowlanych w dolinach rzek i cieków wodnych, tworzących System Przyrodniczy Gminy, wyznaczonych w części graficznej Studium;
- zakaz lokalizacji ferm hodowlanych o obsadzie powyżej 50 DJP w strefie osadniczej, zwartej zabudowy zagrodowej wyznaczonej w Studium, na terenie całej gminy;
- zakaz lokalizacji ferm hodowlanych o obsadzie powyżej (60 DJP) w obszarze Parku Krajobrazowego;
- ustala się możliwość lokalizacji specjalistycznych gospodarstw rolnych, w tym wysokotowarowych na terenach użytkowanych rolniczo i sytuowanych poza strefą osadniczą, pod warunkiem zachowania wskaźnika odległościowego od zabudowań mieszkalnych sąsiednich nieruchomości odpowiadający 1DJP = 1,5m;
- zachowanie istniejących trwałych użytków zielonych w dotychczasowym użytkowaniu, a w szczególności ograniczenie zalesiania terenów użytków zielonych oraz ich przeznaczania na grunty orne.

Gmina Rokitno, zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, położona jest w granicach wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych o znaczeniu ponadregionalnym. Gmina znajduje się w obrębie podobszaru mozaikowego łąkowo – leśno – polnego, wskazanego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego do kierunkowego rozwoju gospodarki hodowlanej. Zakłada się, iż rolnictwo pozostanie nadal jednym z głównych kierunków rozwoju gminy, co uwarunkowane jest znacznym udziałem gleb średnich i słabych, jak również wysokim udziałem użytków zielonych w strukturze użytków rolnych (koncentrację których obserwuje się w dolinie rzeki Bug), stanowi podstawę rozwoju wysokotowarowych gospodarstw rolnych specjalizujących się w hodowli bydła. Mając na uwadze powyższe, przyjmuje się zasadę nadrzędności działań służących utrzymaniu i wzmacnianiu funkcji podstawowych (wiodących) oraz preferencje rozwojowe, nakazując zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących.

11.2. Strefa leśnej przestrzeni produkcyjnej

Na terenie gminy Rokitno lasy stanowią 34% jej powierzchni. W przeważającej części (aż 70%) są to lasy publiczne. W Studium zakłada się utrzymanie istniejących obszarów leśnych oraz zwiększenie powierzchni lasów poprzez zalesienie użytków rolnych w strefach sugerowanych zalesień wskazanych na załączniku graficznym do Studium zatytułowanym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego". Zalesienie tych terenów umożliwi powiązanie istniejących kompleksów leśnych oraz zwiększenie lesistości gminy. Lasy pełnią przede wszystkim funkcje gospodarcze, ale mogą również pełnić funkcje rekreacyjne.

Polityka leśna zakłada realizację następujących celów:

- zachowaniu lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowie człowieka oraz równowagę biologiczną (funkcja ochronna lasu),
- stałe powiększanie zasobów leśnych i ich udziału w globalnym obiegu węgla w przyrodzie
- utrzymanie maksymalnie dużych kompleksów leśnych,
- kształtowanie lasu wielofunkcyjnego – wzmaganie korzystnego oddziaływania lasu na środowisko (poprawa funkcji wodochronnej, klimatotwórczej, glebochronnej
- zachowanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych,

- ochrona i powiększania różnorodności biologicznej lasów na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym,
- zapewnienie lasom i zadrzewieniom właściwego znaczenia w planowaniu przestrzennym i ochronie krajobrazu,
- utrzymywanie i rozwój funkcji produkcyjnej lasu (pozyskiwanie drewna i innych użytków)
- poprawa stanu i produkcyjności lasów prywatnych,
- doskonalenia i wdrażania nowoczesnych metod inwentaryzacji i monitoringu stanu lasów,
- utrzymywanie i wzmacnianie społeczno – ekonomicznej funkcji lasów, współpraca i komunikacja ze społeczeństwem, rozwój edukacji i nauk leśnych.

Zakłada się następujące kierunki i zasady kształtowania terenów w ramach leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- zagospodarowanie terenów lasów z uwzględnieniem przepisów odrębnych i właściwych planów urządzania lasu;
- tereny wskazane na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego" jako strefy sugerowanych zalesień mogą pozostać w użytkowaniu rolniczym do czasu ich zalesienia;
- dopuszcza się zalesianie użytków rolnych V i VI klas bonitacyjnych, przy czym zalesiane powinny być przede wszystkim grunty orne, a trwałe użytki zielone wyłącznie w sytuacji podyktowanej potrzebą wyrównania granicy polno-leśnej;
- przy realizacji zalesień należy uwzględniać warunki siedliskowe;
- maksymalne ograniczenie zmiany sposobu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne. W przypadku konieczności zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na tereny infrastruktury komunikacyjnej i technicznej należy sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i uzyskać odpowiednie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów na podstawie przepisów odrębnych.

12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Istotnym problemem w rozwoju przestrzennym gminy Rokitno jest zagrożenie powodzią terenów położonych w dolinie rzeki Bug, która biegnie naturalnym, meandrującym korytem a przyległe do niej tereny w razie powodzi czy podtopień pełnią funkcje retencyjne.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które zostały wyznaczone zasięgiem wody stuletniej (10%) przedstawiono na rysunku Studium. Obejmują one w zdecydowanej większości rozległe, otwarte tereny użytków zielonych, urozmaicone licznymi starorzeczami oraz w mniejszym stopniu kompleksy leśne i zadrzewienia. Tereny osadnicze o zwartej zabudowie częściowo znajdują się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Bug, przy czym w zdecydowanej większości są one położone na terenach wyższych, dotyczy to miejscowości Zaczopki, Derło i częściowo miejscowości Pratulin. Na terenach szczególnego zagrożenia powodzią występuje także sporadyczna, pojedyncza zabudowa kolonijna. Obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego sporządzony dla miejscowości Pratulin w 1998 r. powiększył strefę zabudowy mieszkaniowej zagrodowej i jednorodzinnej na wyznaczonych obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego. Nie jest ona jeszcze w pełni zagospodarowana i posiada wiele terenowych rezerw.

Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów szczególnych w zakresie ochrony przed powodzią. Zgodnie z zasadą zapobiegania zagrożeniom poprzez planowanie przestrzenne, ochrona obszarów zagrożonych zalaniem musi wiązać się z zakazem zabudowy naturalnych terenów zalewowych, w tym dolin rzecznych.

Kierunki ochrony przed powodzią:

- wykluczenie z zabudowy terenów położonych w dolinie rzeki Bug, znajdujących się w zasięgu wody stuletniej z wyłączeniem istniejących siedlisk oraz terenów wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego m. Pratulin,
- zaleca się opracowanie nowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Pratulin z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z zagrożenia powodziowego,
- obiekty realizowane na terenach objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wymagają uzyskania pozwolenia wodno – prawnego,
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej oraz ciągów komunikacyjnych, w tym ścieżek rowerowych, ciągów pieszo – jezdnych oraz elementów małej architektury, takich jak: wieże widokowe, wiaty biwakowe, siedziska, kominki, itp.
- obowiązuje zachowanie stosunków hydrograficznych i hydrologicznych, niestwarzających zagrożenia powodziowego między innymi poprzez zakaz zmian w rzeźbie terenu,
- obowiązuje zachowanie dostępności i otwartości doliny rzeki Bug poprzez m.in. zakaz składowania materiałów oraz zakaz przegradzania doliny rzeki,
- obowiązuje zakaz sadzenia roślinności nie związanej z istniejącym ekosystemem doliny rzeki Bug , w szczególności zieleni wysokiej

13. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100KW

W Studium wyznacza się obszary na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW z podziałem na rodzaj urządzenia. Ze względu na uwarunkowania jakie posiada gmina za najbardziej korzystne należy uznać pozyskiwanie energii ze źródeł energii słonecznej oraz energii opartej o produkcję biogazu.

13.1. Urządzenia fotowoltaiczne

W zakresie rozwoju wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, przewiduje się możliwość wykorzystania energii promieniowania słonecznego na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody dla celów m.in.: budownictwa mieszkalnego i użyteczności publicznej oraz energii elektrycznej z dopuszczeniem kierowania jej nadwyżek do sieci elektroenergetycznej. Przewiduje się także realizację urządzeń fotowoltaicznych jako niezależnych instalacji do produkcji energii elektrycznej w celach komercyjnych tzw. farm fotowoltaicznych. Tego typu urządzenia do produkcji energii czerpanej z energii słońca nie wymagają ustanowienia stref ochronnych, zarówno w odniesieniu do obszarów chronionych ze względu na uwarunkowania przyrodnicze jak również w odniesieniu do budynków mieszkalnych lub innych obiektów związanych z przeznaczeniem na przebywanie w nim osób.

Studium wyznacza potencjalne obszary lokalizacji urządzeń fotowoltaicznych do produkcji energii o mocy powyżej 100 kW wraz z towarzyszącą infrastrukturą na terenach produkcyjnych oznaczonych symbolami: P, PR, PP oraz na istniejących obiektach produkcyjnych, magazynowych, usługowych, a także w strefie rolniczej przestrzeni produkcyjnej R.

Ustalenia w zakresie lokalizowania farm fotowoltaicznych na użytkach rolniczych :

- lokalizacja na gruntach ornych wypadających z produkcji rolniczej oraz na nieużytkach,
- zakaz lokalizowania na użytkach zielonych oraz glebach chronionych (III kl.),
- zakaz lokalizacji w obszarze Parku Krajobrazowego ,,Podlaski Przełom Bugu",
- zakaz lokalizacji w strefach ochrony ekspozycji widokowych obiektów zabytkowych.

Farmy fotowoltaiczne o powierzchni powyżej 1 ha, co odpowiada mocy zainstalowanych urządzeń powyżej 1 MW, wymagają zachowania warunków środowiskowych wynikających z przepisów szczególnych. Określa się je na etapie decyzji środowiskowych.

Szczegółowa lokalizacja farm fotowoltaicznych realizowanych na gruntach rolnych powinna być uwzględniona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i poprzedzona wstępnym uzgodnieniem lokalizacji planowanego włączenia do istniejącej sieci SN z właściwym zarządcą sieci energetycznej.

13.2. Biogazownie

W ramach programu ,,Biogazownia w każdej gminie" pod lokalizację ewentualnej biogazowni rolniczej został wyznaczony teren dawnej bazy Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Cieleśnicy PGR. Obecnie prowadzona jest tam działalność gospodarcza indywidualna, głównie związana z obsługą rolnictwa, w tym także produkcja hodowlana. Realizacja biogazowni jest korzystna ze względu na utylizację odpadów rolniczych i jednoczesne pozyskiwanie energii, głównie energii cieplnej. Możliwość jej realizacji w dużym stopniu zależeć będzie od czynników ekonomicznych związanych nie tyle z kosztem inwestycji, co z możliwością wykorzystania wyprodukowanej energii. Odbiorcą mogą być np. budynki wielorodzinne zlokalizowane w tej samej miejscowości (energia cieplna) lub gmina np. oświetlenie uliczne.

W Studium zakłada się możliwość lokalizacji biogazowni na terenie PR (teren produkcyjny związany z obsługą rolnictwa) w Cieleśnicy PGR o mocy zainstalowanych urządzeń max. 0,5 MW. Należy zapewnić pełną hermetyzację procesów technologicznych. Ewentualne strefy ochronne nie mogą wykraczać poza teren strefy przedsiębiorczości oznaczony na rysunku studium symbolem PR.

13.3. Elektrownie wiatrowe

Na terenie gminy występują tereny predestynowane pod lokalizację elektrowni wiatrowych tzn. zapewniające wymóg zachowania odpowiednich, wymaganych prawem odległości od zabudowy mieszkaniowej i chronionych prawnie form ochrony przyrody. Jednakże zachowanie norm prawnych nie wyklucza domniemanych uciążliwości związanych z pogorszeniem warunków zdrowotnych mieszkańców najbliżej położonych siedlisk oraz

obniżenia wartości sąsiadujących z inwestycją nieruchomości. Z tego powodu w Studium nie przewiduje się lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie całej gminy.

ROZDZIAŁ IV

SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym wymaganym obligatoryjnie z mocy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Gmina Rokitno nie posiada tego typu opracowania, dlatego niniejsze Studium jest jego pierwszą wersją. Politykę przestrzenną na terenie gminy regulują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego opracowane w 1998 r. i w 2001 r., sporządzone jako zmiany do ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno uchwalonego w 1994 r. Opracowano je wg procedury ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994r. Obejmują one tereny zwartej zabudowy wiejskiej w obrębach miejscowości sołeckich. Przedstawiono je graficznie w załączniku nr 2 ,,Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno". Niniejsze Studium uwzględnia ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie głównych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych.

Studium sporządzono w oparciu o wytyczne planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, dostępne branżowe dokumenty planistyczne oraz informacje zebrane w Urzędzie Gminy Rokitno i dostępne na stronach internetowych GUS. Ponadto wykorzystane zostały informacje uzyskane od podmiotów zarządzających drogami oraz infrastrukturą techniczną. Istotne były także wnioski złożone w większości przez mieszkańców gminy - potencjalnych inwestorów, w tym także zastrzeżenia. Dokumentem wstępnym, poprzedzającym prace nad Studium była sporządzona w oparciu o przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ,,Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Rokitno" zawierająca sporządzony zgodnie z przepisami art. 10 ust. 2, pkt. 5-7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tzw. bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Po przeanalizowaniu zapotrzebowania na nową zabudowę oraz chłonności terenów wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono maksymalną możliwość powiększenia terenów pod zabudowę. W zakresie zabudowy mieszkaniowej o 17,45 ha, w zakresie zabudowy usługowej o 27 ha, w zakresie zabudowy produkcyjnej o 20,00 ha.

Gmina Rokitno jest gminą o niewielkim stopniu urbanizacji. Strukturę przestrzenną sieci osadniczej tworzy 17 jednostek sołeckich posiadających w większości wykształcony historycznie zwarty układ zabudowy wiejskiej o typie tzw. ,,ulicówek". W jej uzupełnieniu występują dość liczne kolonijne zabudowania siedliskowe, charakteryzujące się dużym rozproszeniem. Gmina Rokitno posiada dość niski wskaźnik zaludnienia 22 osoby/km^2. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo i osadnictwo związane głównie z produkcja rolniczą oraz leśnictwo. Wskaźnik lesistości gminy jest stosunkowo duży i wynosi 34,3%, jest wyższy od średniej w regionie 24,6%. Przyrodnicze uwarunkowania w zakresie rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej są średnio korzystne. Dominują gleby średniej jakości, w tym 8,3% stanowią gleby III klasy bonitacyjnej chronione prawnie. W strukturze zasiewów dominują uprawy podstawowych zbóż (pszenżyto, żyto i owies) oraz kukurydza. Rozwija się gospodarka hodowlana, głównie w zakresie bydła i trzody chlewnej. Atutem gminy jest atrakcyjne położenie w dolinie rzeki Bug, której naturalny ekosystem uznany został

korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej. Utworzony w 1994 r. Park Krajobrazowy ,,Podlaski Przełom Bugu" zajmuje ok. 33% powierzchni gminy. W jego obszarze znajdują się objęte ochroną Natura 2000 obszary siedliskowe ,,Ostoja Nadbużańska" oraz obszary ptasie ,,Dolina Dolnego Bugu". Do innych form ochrony przyrody należą licznie występujące, głównie w lasach i zabytkowych założeniach pałacowych i dworskich, drzewa pomnikowe oraz pomniki przyrody nieożywionej. Krajobraz przyrodniczy uzupełniają obiekty zabytkowe. Do najciekawszych należy zespół zabytkowych kościołów w Pratulinie – Sanktuarium Męczenników Podlaskich, zespół pałacowy z XIX w. w Cieleśnicy oraz kościoły parafialne w Rokitnie i Klonownicy Dużej. Malowniczość krajobrazu podkreślają nieliczne już przykłady dawnej architektury ludowej oraz kapliczki i krzyże przydrożne. Walory przyrodniczo – krajobrazowe gminy oraz rozwijająca się baza noclegowa dają potencjał dla rozwoju funkcji turystycznej i agroturystycznej.

Rokitno położone jest w centrum gminy i pełni funkcję ośrodka gminnego, skupiając w swoim obszarze główne usługi publiczne w zakresie administracji, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, porządku publicznego, bankowości. Bazę usług publicznych wspierają usługi komercyjne, głównie handel. Ośrodkiem istotnym w rozwoju funkcji kulturotwórczych jest Pratulin- miejsce lokalizacji Sanktuarium oraz Muzeum Męczenników Podlaskich.

Struktura przestrzenna osadnictwa wiejskiego charakteryzuje się w większości pasmową, ulicową zabudową wzdłuż ciągów komunikacyjnych dróg gminnych i powiatowych. Budownictwo jednorodzinne występuje w uzupełnieniu zabudowy zagrodowej. Zabudowa jednorodzinna wyodrębniona w formie jednorodnego osiedla występuje głównie w Rokitnie. Zabudowa wielorodzinna, to osiedle dawnego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Cieleśnicy PGR. Tworzy je sześć trzykondygnacyjnych budynków mieszkalnych wraz z obiektami towarzyszącymi oraz infrastrukturą techniczną, w tym jedyną w gminie, zrealizowaną na potrzeby osiedla, gminną oczyszczalnią ścieków.

Układ komunikacyjny gminy Rokitno stanowi droga wojewódzka nr 698 relacji Terespol – Siedlce oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. W układzie powiązań zewnętrznych najistotniejsze są: droga wojewódzka nr 698 (główna) oraz zbiorcze drogi powiatowe: nr 1036L relacji Biała Podlaska – droga wojewódzka nr 698 oraz nr 1035L relacji Klonownica – Berezówka. Pozostały układ komunikacyjny, to powiatowe i gminne drogi publiczne o znaczeniu lokalnym. Znaczna część dróg gminnych nie spełnia kryteriów technicznych przewidzianych dla dróg publicznych, są to głównie drogi dojazdowe do pól i siedlisk kolonijnych.

Gmina Rokitno jest prawie w całości zwodociągowana i posiada zmodernizowane ujęcie wody pitnej. Jedynie nieliczne gospodarstwa w zabudowie kolonijnej są pozbawione wodociągu gminnego. Niestety nie jest rozwiązany problem utylizacji ścieków komunalnych. Funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków w Cieleśnicy PGR obsługuje jedynie kilka bloków w zabudowie wielorodzinnej. Gospodarka ściekowa oparta jest w większości o zbiorniki na nieczystości ciekłe tzw. szamba oraz coraz liczniejsze przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na terenie gminy znajdują się cztery wieże telefonii komórkowej, przy czym dwie zlokalizowane są w Rokitnie, a pozostałe dwie w Pratulinie i Cieleśnicy PGR.

Do negatywnych czynników mogących hamować rozwój społeczno-gospodarczy gminy należy brak miejsc pracy w sektorze pozarolniczym, stosunkowo duże rozdrobnienie

gospodarstw rolnych i niska ich dochodowość. Ponadto problemy demograficzne i ukryte bezrobocie.

Atutem gminy jest czyste środowisko, walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz zachowany krajobraz kulturowy, w tym szczególne miejsce pamięci męczeństwa unitów podlaskich - Sanktuarium Męczenników Podlaskich w Pratulinie.

Na podstawie przeprowadzonej w Studium analizy istniejących uwarunkowań określono cele i kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

Studium zakłada rozwój gminy w oparciu o wiodące funkcje: rolniczą, osadniczą i gospodarkę leśną oraz w ich uzupełnieniu rozwój turystyki i wielokierunkowej przedsiębiorczości zachowującej wymogi ochrony środowiska i ochrony krajobrazu kulturowego.

Studium wyznacza następujące strefy funkcjonalne, których zasięg w większości jest wyznaczony ustaleniami obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego gminy Rokitno:

- strefę osadniczą ,
- strefę usługową,
- strefę rozwoju przedsiębiorczości,
- strefę rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- strefę leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Studium przewiduje następujące kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy:

- powiększenie terenów zabudowy zagrodowej RM w miejscowościach: Rokitno, Olszyn, Kolonia Michałki, łącznie o 11,4 ha;
- powiększenie terenów zabudowy jednorodzinnej MN w m. Rokitno (5,0 ha);
- wprowadzenie terenów obsługi turystyki UT w m. Olszyn (1,0 ha);
- wprowadzenie terenów zabudowy produkcyjnej (perspektywiczne tereny rozwoju przedsiębiorczości PP) w m. Klonownica Duża (20,0 ha);
- wyznaczenie terenów predestynowanych pod realizację urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW.

Studium wyznaczyło główne kierunki działań w poszczególnych strefach :

1) **<u>Strefa osadnicza</u>**
   - Wyznaczono tereny zwartej zabudowy zagrodowej RM związanej z produkcją rolniczą w poszczególnych miejscowościach sołeckich (głównie adaptacja istniejącego zagospodarowania);
   - Zaadaptowano pojedyncze siedliska rolnicze w zabudowie kolonijnej,
   - Wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN w Rokitnie, Pratulinie, Cieleśnicy PGR oraz Klonownicy Dużej (głównie adaptacja istniejącego zagospodarowania oraz ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego),

- Wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MW w m. Cieleśnica PGR (adaptacja istniejącego zagospodarowania),
- dopuszcza się realizację usług oraz drobnych zakładów rzemieślniczych nie stwarzających uciążliwości i kolizji z istniejącym zagospodarowaniem.
- zaleca się zachowanie wolnych przestrzeni, niezabudowanych enklaw, w szczególności w obniżeniach terenu, starorzeczach, użytkach zielonych, celem swobodnego przepływu nadmiaru wód opadowych oraz swobodnej migracji drobnych zwierząt.
- Rozwój strefy osadniczej powinien uwzględniać następujące zasady:
  - pełną dostępność do dróg publicznych,
  - pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
  - możliwość wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych dla własnych potrzeb,
  - zapewnienie min. 2 miejsc postojowych w obrębie własnej działki
  - dbałość o formę architektoniczną i wpisanie w krajobraz kulturowy wsi,
  - ograniczenie intensywnej produkcji hodowlanej na terenach zwartej zabudowy osadniczej.

2) **Strefa usługowa:**

- Wyznaczono tereny zabudowy usługowej (zabudowa usługowa – U) – usługi publiczne i komercyjne na terenach zagospodarowanych - adaptacja istniejących obiektów usługowych z możliwością zmiany profilu usług,
- Powiększono strefę usługową w miejscowości Olszyn – usługi związane z turystyką UT
- Na terenach zabudowy usługowej dopuszcza się funkcje mieszkaniowe,
- Rozwój strefy usługowej powinien uwzględniać następujące zasady:
  - pełną dostępność usług publicznych o charakterze podstawowym,
  - wspieranie rozwoju usług komercyjnych, w szczególności służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb miejscowej ludności,
  - wspieranie usług związanych z obsługą turystyki,
  - pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
  - możliwość wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych dla własnych potrzeb,
  - zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc postojowych i parkingowych
  - estetyzację obiektów użyteczności publicznej i komercyjnej wraz z otoczeniem,
  - rehabilitację terenów zdegradowanych z powodu braku użytkowania istniejących obiektów poprzez zmianę zagospodarowania i adaptację obiektów do nowych potrzeb.

3) **Strefa rozwoju przedsiębiorczości:**

- wyznaczono tereny zabudowy produkcyjnej na terenach istniejących baz, składów, dawnych państwowych gospodarstw rolnych, na terenach których jest prowadzona działalność gospodarcza - P (wielokierunkowa) i PR (związana z obsługą rolnictwa),
- wyznaczono perspektywiczną, wielokierunkową strefę rozwoju przedsiębiorczości na gruntach wsi Klonownica Duża – PP,

- w obszarze strefy przedsiębiorczości istnieje możliwość realizacji usług i obiektów produkcyjnych nie związanych z rolnictwem,
- możliwość realizacji inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- ograniczenie uciążliwości prowadzonej działalności do granicy własnej nieruchomości.
- możliwość realizacji obiektów i urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW.
- Rozwój strefy przedsiębiorczości powinien uwzględniać następujące zasady:
  - ograniczenie ewentualnej uciążliwości do granic użytkowanych działek,
  - pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
  - wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych, na własne potrzeby oraz w celach komercyjnych,
  - stosowanie pasów zieleni izolacyjnej od zabudowy mieszkaniowej w strefie osadniczej,
  - zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc postojowych i parkingowych
  - rehabilitację terenów zurbanizowanych i zdegradowanych z powodu braku użytkowania poprzez zmianę zagospodarowania i adaptację obiektów do nowych potrzeb.

3) <u>Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej:</u>

- Wyznaczono strefę rolniczej przestrzeni produkcyjnej w obszarze użytków rolnych poza strefą osadniczą – R (grunty orne), RZ (użytki zielone),
- Adaptacja istniejącej zabudowy kolonijnej z możliwością rozbudowy i modernizacji siedlisk rolniczych,
- Możliwość realizacji specjalistycznych gospodarstw rolnych, w tym wysokotowarowych pod warunkiem spełnienia wymogów środowiskowych oraz ograniczeń wynikających z dopuszczonej ilości obsady zwierząt hodowlanych,
- Rozwój małej retencji (budowa stawów i zbiorników wodnych, zalesianie obszarów źródliskowych),
- możliwość zalesiania słabych gruntów rolnych wypadających z produkcji rolniczej,
- W strefie rolniczej przestrzeni produkcyjnej obowiązuje:
- zakaz zabudowy na gruntach chronionych (III kl.) i trwałych użytkach zielonych,
- zakaz przekształcania użytków zielonych na grunty orne.

4) <u>Strefa leśnej przestrzeni produkcyjnej:</u>

- wyznacza się strefę leśnej przestrzeni produkcyjnej w obszarze lasów państwowych i prywatnych, zalesień i zadrzewień - ZL,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzenia lasu,
- zakaz wznoszenia obiektów budowlanych z wyjątkiem służących gospodarce leśnej,
- możliwość realizacji ścieżek rowerowych i obiektów małej architektury.

Główne kierunki działań w zakresie rozwoju komunikacji oraz infrastruktury technicznej:

5) <u>System komunikacji drogowej:</u>

- adaptacja istniejącego układu drogowego z wyznaczeniem ich podstawowych funkcji:
  - **układ głównych powiązań zewnętrznych dalekich** przenoszących ruch
  - zewnętrzny daleki z obszaru województwa;
  - **układ podstawowych powiązań zewnętrznych bliskich** przenoszących ruch w
  - obszarze powiatu, pomiędzy sąsiednimi gminami;
  - **układ powiązań lokalnych** przenoszących ruch wewnątrz gminy
- zachowanie zgodnie z obowiązującym stanem prawnym dotychczasowych kierunków powiązań dróg powiatowych i gminnych z propozycją korekty lub zmiany kategorii niektórych ich odcinków, w wyniku dostosowania lokalnego,
- wzbogacenie układu o drogi dotychczas niezrealizowane (budowa dróg powiatowych i gminnych),
- wykorzystanie w maksymalnym stopniu istniejącego przebiegu drogi oraz ustalenie rezerwy terenu na jej rozbudowę, z dopuszczeniem uzasadnionej korekty jej przebiegu, wynikającej z potrzeby zachowania odpowiedniej geometrii drogi.
- dostosowanie dróg do parametrów obowiązujących dla poszczególnych kategorii i klas technicznych,
- modernizacja nawierzchni dróg, budowa ulic oraz ciągów pieszych obsługujących osiedla mieszkaniowe,
- eliminacja zagrożeń (modernizacja przepustów, mostów, korekta skrzyżowań);
- realizacja dróg wewnętrznych, dojazdowych, ciągów pieszo – jezdnych;
- wyznaczenie tras rowerowych w powiązaniu z istniejącym układem drogowym.

6) <u>Systemy infrastruktury technicznej:</u>

- rozbudowa pełnego systemu zaopatrzenia w wodę i utylizacji ścieków bytowych, w tym także budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- rozbudowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej z modernizacją gminnej oczyszczalni ścieków w Cieleśnicy PGR,
- rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych,
- budowa przesyłowych sieci teleinformatycznych, rozwój nowoczesnych urządzeń telekomunikacyjnych.

Główne kierunki działań w zakresie ochrony przyrody i ochrony dóbr kultury.

7) <u>Ochrona przyrody:</u>

- objęcie ochroną planistyczną elementów struktury przyrodniczej gminy, które cechują się podwyższonym potencjałem ekologicznym i w istotnym stopniu decydują o funkcjonowaniu środowiska (System Przyrodniczy Gminy)
- zakaz przekształcania użytków zielonych w grunty orne, zakaz zabudowy oraz tworzenia nasypów utrudniających migracje zwierząt,
- zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, wdrażanie programu małej retencji,

- gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy,
- ochronę funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych,
- zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód,
- zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu głównie poprzez zachowanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów,
- uwzględnianie potrzeb ochrony przyrody w gospodarce człowieka, w tym w gospodarce rolnej, leśnej, wodnej, rybackiej i turystyce.

8) Ochrona dziedzictwa kulturowego:

- ochrona krajobrazu kulturowego w odniesieniu do całej gminy,
- wyznaczenie ścisłej strefy ochrony konserwatorskiej w odniesieniu do obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków,
- wyznaczenie pośredniej strefy ochrony konserwatorskiej w odniesieniu do obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków i niewpisanych do rejestru zabytków,
- wyznaczenie strefy ekspozycji widokowej w odniesieniu do otoczenia zabytków architektonicznych wpisanych do rejestru zabytków,
- wyznaczenie strefy ochrony archeologicznej w odniesieniu do stanowisk archeologicznych,
- objęcie ochroną planistyczną obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego stanowisk archeologicznych i wyznaczenie wokół nich stref obserwacji archeologicznej.

Obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego:

9) Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym

- uwzględniono rezerwę terenu pod realizację planowanej autostrady A2 relacji (Berlin) granica państwa - Świecko – Poznań – Łódź – S2 (Konotopa)/ przerwa w ciągłości przebiegu drogi/ S2 (Lubelska) – Biała Podlaska- Kukuryki – granica państwa. Brak jest powiązania funkcjonalnego planowanej autostrady z układem drogowym gminy,
- uwzględniono Trasę Rowerową Polski Wschodniej – Green Velo, biegnącą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 698.

10) Obszary lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100kW wyznaczono na terenach objętych strefą przedsiębiorczości (P, PR, PP). Realizację urządzeń fotowoltaicznych nie wymagających ustanowienia stref ochronnych dopuszczono na gruntach rolnych, z wyłączeniem terenów z udziałem gleb chronionych III kl. bonitacyjnej oraz na użytkach zielonych.

11) Obszary wymagające opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Studium wyznacza obszary wymagające opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Są to tereny położone w centrum miejscowości Rokitno wraz z powiększoną strefą osadniczą, tereny zabudowy zagrodowej i usług turystycznych w Olszynie, tereny zabudowy zagrodowej w Kolonii Michałki, tereny wyznaczone pod strefę przedsiębiorczości (perspektywiczne tereny rozwoju przedsiębiorczości PP) położone na gruntach wsi Klonownica Duża, a także tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.
Zasięg planowanych stref funkcjonalnych oraz obszary wyznaczone do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedstawiono w załączniku nr 3 ,,Kierunki zagospodarowania przestrzennego".

ROZDZIAŁ V

WYKAZ MAP TEMATYCZNYCH

Mapa tekstowa nr 1 – UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZO-KULTUROWE

Mapa tekstowa nr 2 – UKŁAD KOMUNIKACYJNY

Mapa tekstowa nr 3 – INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Mapa tekstowa nr 4 – INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA